

Rikke Nørregaard

Fra: DEP - AAR JK
Sendt: 8. maj 2023 13:26
Til: Rosa Navarro Hammer
Cc: Erika Wolf
Emne: VS: Høringssvar – Lovforslag vedr. aftale om at styrke undervisningen for anbragte børn og unge.”
Prioritet: Høj

Med venlig hilsen
Lise Hjort Elmquist
Chefkonsulent

Fra: Christoffer Lilleholt <lilleholt@odense.dk>
Sendt: 8. maj 2023 13:18
Til: DEP - AAR JK <AARJK@uvm.dk>
Emne: Høringssvar – Lovforslag vedr. aftale om at styrke undervisningen for anbragte børn og unge.”
Prioritet: Høj

Til Børne og Undervisningsministeriet

Tak fordi vi fik muligheden for at afgive høringssvar, og beklager den forsinkede afsendelse.

Hermed fremsendes høringssvaret som et samlet svar fra Børn- og Ungeforvaltningen og Beskæftigelses- og Socialforvaltningen i Odense Kommune.

Høringssvar vedr. Lovforslag, som udmønter de dele af aftale af 16. marts 2022 om at styrke undervisningen for anbragte børn og unge

Børn- og Ungeforvaltningen i Odense Kommune bemærker med bekymring at de fremsendte lovændringer vil ramme et fåtal af de anbragte børn, samtidig med at de placerer en stor ny opgave i kommunerne.

1. Den fremsendte lovgivning er ikke kun møntet på anbragte børn, men er rettet mod alle børn med et kombineret behov for et socialt og et specialpædagogisk tilbud. Det betyder i praksis, at målet om at styrke (alle) anbragte børns skolegang ikke understøttes, fordi en stor del af de anbragte børn går i den almindelige folkeskole og/eller modtager et specialundervisningstilbud uden et socialt tilbud. Det betyder også, at man ikke med denne lovgivning faglig får understøttet de anbragte børn, som bor i en plejefamilie og går i den almindelige folkeskole og/eller modtager et specialundervisningstilbud uden et socialt tilbud.
2. Tilsynet øges med lovgivningen.
Tilsyn ift. private leverandører udvides med en økonomisk del, som d.d. er placeret centralt, og herved lægger sig op ad det ordinære tilsynsprincip ift. at kommunen har tilsyn indenfor folkeskoleområdet, mens der føres centralt tilsyn fra ministeriet ift. private aktører eks. indenfor privat- og friskoleområdet. Der kunne med fordel pege på, at en fastholdelse af dette ordinære tilsynsprincip også blev fastholdt fremadrettet på dette område.

Vores vurdering af den nye lovgivning – hvis den fastholdes i sin nuværende form - er, at tilsynet med de private leverandører vil kræve medarbejdere med særlige kompetencer på det økonomiske felt. Det vil ikke være alle kommuner, der vil have disse kompetencer og kapacitet til at påtage sig opgaven, og det vil kræve udgifter til nyt kompetent personale.

Nyt i udkastet er også, at kommunen foruden at være tilsynskommune også bliver godkendelseskommune, hvilket giver kommunerne et større ansvar idet vi har mulighed for at træffe afgørelse om ophævelse af godkendelse m.v. på baggrund af tilsyn.

- En overvejelse kunne være at flytte tilsyn med de private leverandørers økonomi samt godkendelse af private tilbud til Socialtilsynet, der allerede har flere af de nødvendige kompetencer qua deres nuværende opgaver.
3. Kontraktansvar for bopælskommunen
- En anden større ændring for kommunerne er, at vi som bopælskommune bliver forpligtet til at være eneste afregningskommune ift. behandlings- og specialundervisningstilbuddet – også selvom det er en anden kommune, som ”køber” pladsen (som vi tolker teksten). Af udkastet fremgår det, at det alene er beliggenhedskommunen der kan yde betaling med frigørende virkning til behandlings- og specialundervisningstilbuddet, og hvis en elev har bopæl i en anden kommune end beliggenhedskommunen skal vi som bopælskommune sikre refusion.
- (Vi læser lovteksten som om, at behandlings- og specialundervisningstilbuddet skal være mellemlid ift. opkrævninger mellem behandlings- og specialundervisningstilbuddet og anden kommune som ”køber” tilbud. Det vurderer vi også er en anden praksis og en langt større opgave til os end det vi gør i dag.)*

Venlig hilsen

Christoffer Lilleholt

Rådmand i Beskæftigelses- og Socialforvaltningen i Odense Kommune

Mobiltlf. [3060 4356](tel:30604356)

E-mail: Lilleholt@odense.dk

E-mail er ikke sikker kommunikation. Hvis du vil give mig fortrolige/følsomme oplysninger fx helbredsoplysninger eller CPR-nr., så kontakt mig direkte og sikkert via Digital Post: <http://odense.dk/ChristofferLilleholt>

ODENSE KOMMUNE

www.odense.dk

Børne- og Undervisnings-
ministeriet (BUVM)
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K

**Høring: Lovforslag, som udmønter de dele af aftale af 16. marts
2022 om at styrke undervisningen for anbragte børn og unge.**

Ankestyrelsen har ingen bemærkninger.

Venlig hilsen

Ankestyrelsen

4. maj 2023

J.nr. 23-28424

Cpr.nr.

Ankestyrelsen
7998 Statsservice

Tel +45 3341 1200

ast@ast.dk
sikkermail@ast.dk

EAN-nr.:
57 98 000 35 48 21

Åbningstid:
man-fre kl. 9.00-15.00

Dato: 14-03-2023
Deres ref.:
Vor ref.: ORG-2018-05188
Sagsbehandler: Simon Østergaard Lauridsen

Høring over lovforslag, som udmønter aftale om at styrke undervisningen for anbragte børn og unge

BUPL takker for muligheden for at afgive høringssvar vedr. det lovforslag, som udmønter aftalen om at styrke undervisningen for anbragte børn og unge.

Overordnet er BUPL positive over for at styrke kvaliteten på interne skoler – både fagligt og pædagogisk. Dog ser BUPL gerne, at det i loven tydeliggøres, at undervisning på interne skoler altid bør anskues som en midlertidig løsning, og at målet er, at børnene bliver klar til at indgå i de almene fællesskaber.

Anbragte børn og unge behøver som en af de allermest udsatte elevgrupper i grundskolen særlig opmærksomhed. Men samtidig med at skoleledelse, pædagoger, lærere den kommunale forvaltning arbejder med at løfte anbragte børn og unge fagligt og socialt gennem individuelle og behovsdifferentierede indsatser, er det væsentligt at se på, hvordan børnenes og de unges deltagelsesmuligheder kan styrkes gennem det almene pædagogiske arbejde.

Tilsyn skal have fokus på barnets tilbagevenden til almeninstitutionerne

Hvis barnet eller den unge henvises til undervisning på en intern skole, er det altid midlertidigt. Der bør som en del af tilsynet og den generelle kvalitetsvurdering være fokus på, hvordan anbringelsesstedet arbejder med at integrere barnet i almeninstitutionerne.

At høre til er en følelse, som mange anbragte børn søger.

De fleste anbragte børn og unge indgår med den rette pædagogiske støtte (indgå) i en almindelig folkeskoleklasse på en måde, hvor de oplever sig som en del af det sociale fællesskab. For de anbragte børn og unge, der klarer sig godt fagligt og socialt i skolen, bliver skolen et fristed og en arena for succesoplevelser, som styrker selvværdet og lysten til at lære.

Lovgivning bør sikre et samarbejde mellem skole og anbringelsessted om at styrke venskaber på tværs af skole og fritid, fx gennem friplads i fritidstilbud. Det handler både om normalisering af barnets eller den unges hverdag og inklusion i klassen (BVUM 2021).

Med venlig hilsen

Simon Østergaard Lauridsen

2. maj 2023

Til Børne- og Undervisningsministeriet (UVM)

HØRINGSSVAR

Børne- og Kulturchefforeningen (BKF) har 30. marts 2023 modtaget invitation til at komme med høringssvar på udkast til lovforslag vedr. aftale om at styrke undervisningen for anbragte børn og unge.

BKF takker for invitationen og muligheden for at afgive høringssvar og har følgende bemærkninger:

På det principielle niveau. Vi er glade for lovforslaget og for initiativet til at skærpe kvalitet og tilsyn med undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge. Lovforslaget flugter med lokal praksis i Københavns Kommune, herunder Københavns Kommunes tilsynsmodel, og vil ganske kort sagt ikke indebære faglig omstilling af opgaver.

Vi er dog opmærksomme på, at lovforslaget vil medføre en ny administrativ opgave for kommunerne med at håndtere mellemkommunal refusion:

"Det følger af den foreslåede § 13, stk. 2, at har et barn eller en ung bopæl i en anden kommune end beliggenhedskommunen, aftaler bopælskommunen og beliggenhedskommunen refusion for betaling af elevens specialundervisning og foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling".

Det bør eventuelt belyses hvilke (økonomiske) konsekvenser opgaven har for kommunerne.

Med venlig hilsen

Rasmus Byskov-Nielsen
Formand for BKF

Michael Gravesen
Formand for BKF's Skolenetværk

Børne- og Undervisningsministeriet
Juridisk Kontor
Frederiksholms Kanal 25
1220 København K
Att. Chefkonsulent Rosa Navarro Hammer
aarjk@uvm.dk

Børns Vilkår
Trekronergade 26
2500 Valby
Danmark

M +45 3555 5559
bv@bornsvilkar.dk
www.bornsvilkar.dk

8. maj 2023
Side 1

Høringssvar fra Børns Vilkår vedr. lovforslag vedr. aftale om at styrke undervisningen for anbragte børn og unge

Børns Vilkår vil gerne takke for muligheden for at afgive høringssvar til den kommende lov og ændringer i de berørte love.

En velfungerende skolegang vurderes som er en af de mest afgørende faktorer for at give for anbragte børn og unge en mulighed for en god livsbane. Og Børns Vilkår er derfor glade for, at der med lovforslaget lægges op til at styrke fokus på netop skolegang og rammer herfor for anbragte børn og unge.

Børns Vilkår er optaget af, at der skabes de bedst mulige rammer for skolegang for anbragte børn og unge, med positive og ambitiøse forventninger til de anbragte børns progression og med fokus på det enkelte barns situation og udvikling. Børns Vilkår er derfor glad for intentionen med lovforslaget.

Børns Vilkår har valgt at fokusere sin mulighed for en skriftlig høring omkring de dele af udkastet, der vurderes at have særlig betydning for anbragte børn og unges skolegang. Udover dette input, henviser Børns Vilkår til sig op ad Skolealliancens afgivne høringssvar.

Overordnet om lovforslaget

STOP
SVIGT

Børns Vilkår synes det er positivt, at lovforslaget lægger op til en ny organisering af tilsyn med skolegang for anbragte børn og unge. Det er positivt, at intentionen er mere ensartet kvalitet og gennemsigtighed i indsatsen. Ligesom indsamling af nyttig viden og data bliver enklere. Men det er i Børns Vilkårs optik problematisk, at tilsynet med undervisningen af de anbragte børn og unge lægges ud til kommunerne, der på den måde skal føre tilsyn med egen indsats. Børns Vilkår mener derfor, at tilsynet med undervisning af anbragte børn og unge med fordel kunne forankres i allerede eksisterende tilsynsmyndighed, som fx STUK eller Socialtilsynene – i begge tilfælde med tilførsel af de nødvendige socialfaglige og/eller uddannelsesfaglige kompetencer. Alternativt bør der oprettes en ny, central instans for tilsyn.

Børns Vilkår hæfter sig ved, at der med lovforslaget lægges op til en ændring af visitation af undervisning børn og unge, der er anbragt.

Beliggenhedskommunen skal godkende handlekommunens indstilling til skoleanbringelse. Bekymringen er, at beliggenhedskommunen i langt de fleste tilfælde ikke har kendskab til barnet eller den unge, og dermed ikke har en reel mulighed for at vide, hvad barnets eller den unges behov er. Man kan frygte, at visitationen kommer til at hvile på økonomi snarere fagligt hensyn til det enkelte barns uddannelsesbehov.

Børns Vilkår finder det positivt, at der indføres kvalitetsmål for specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand. Det er positivt, at der på den måde sikres en mere ensartet kvalitet i tilbuddene. De formulerede kvalitetsmål er konstruktive og konkrete. Dog mangler Børns Vilkår krav om, at det enkelte barn/den unge skal inddrages og høres. Børns Vilkår har tidligere¹ anbefalet, at alle børn med en socialsag i kommunen skal have ret til en skoleplan ved skoleskift, højt skolefravær eller ved markant ændring i barnets situation (for eksempel en anbringelse). Skoleplanen udarbejdes af barnets skole i samarbejde med socialforvaltningen. Barnet,

¹ Børns Vilkår: Udsatte Børns Skolegang (2018):

familien og eventuelt anbringelsesstedet skal inddrages i arbejdet. Børns Vilkår mener fortsat, at en sådan plan vil være med til at øge fokus på vigtigheden af skolegang og sikre tilstrækkelig inddragelse.

Børns Vilkår synes det er positivt, at der lægges op til krav om samarbejde mellem de interne skoler og de lokale skoler. Det kan være med til at sikre en bedre overgang for det enkelte barn til fx ungdomsuddannelser. Det er dog væsentligt, at der tages afsæt i det enkelte barn og ung, når det skal afgøres om et samarbejde vil give mening.

Børns Vilkår ser frem til det videre arbejde med lovforslaget og deltager gerne i en videre debat om uddannelse for anbragte børn og unge.

Med venlig hilsen

Rasmus Kjeldahl.

HØRINGSSVAR - LOVFORSLAG VEDR. AFTALE OM AT STYRKE UNDERVISNINGEN FOR ANBRAGTE BØRN OG UNGE

DIF takker mange gange for muligheden for at afgive høringssvar til lovforslag, som udmønter aftale om at styrke undervisningen for anbragte børn og unge.

DIF er glade for lovforslaget om at styrke kvaliteten af undervisningen for anbragte børn. I DIF arbejder vi for, at alle børn og unge har ret til og mulighed for at have et aktivt liv - både i skolen og i fritiden - og at være en del af foreningsfællesskaber.

Anbragte børn og unge er en udsat gruppe, som ofte er foreningsuvante, og som ofte også er mindre fysisk aktive end andre børn på samme alder. Det er derfor vigtigt for DIF at gøre opmærksom på vigtigheden af også at tænke bevægelse ind i undervisningen, når vi taler om undervisning for anbragte børn og unge. Det kan både være gennem bevægelse som didaktisk redskab i fagene eller ved at åbne skolen op for besøg af idrætsforeninger – også kaldet "åben skole".

Vi er i forlængelse heraf i DIF glade for muligheden for at lade børn og unge, der er henvist til særlige institutioner, tage del i kommunens aktiviteter for elever i folkeskolen, f.eks. idrætsdage.

Vi står naturligvis til rådighed for spørgsmål og uddybning heraf.

Med venlig hilsen

Louise Biede
Politisk konsulent i DIF

3. maj 2023

Børne-og Undervisningsministeriet
Departementet
Frederiksholms Kanal 25
1220 København K

S2019-003544
D2023-177186

Høringssvar vedr. udkast til forslag om ny lov om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge og udkast til lovforslag om ændring af lov om folkeskolen, lov om social service, lov om socialtilsyn og lov om velfærdsaftaler på dagtilbudsområdet og folkeskolelovområdet (styrkelse af undervisning for anbragte og udsatte børn og unge m.v.).

Danmarks Lærerforening takker for muligheden for at afgive høringssvar vedr. lovforslag, som udmønter aftale om at styrke undervisningen for anbragte børn og unge. Danmarks Lærerforening støtter op om aftales formål, om at styrke undervisningen for anbragte børn og unge. Således at de får en god skolegang, hvilket kan hjælpe dem i deres udsathed og øge deres muligheder for at gennemføre en ungdomsuddannelse og få et selvvalgt livsforløb.

Forskning viser, at undervisning er afgørende for, at de mest sårbare børn og unge trives fagligt, personligt og socialt, samt at de får et godt voksenliv. Alle børn har ret til undervisning af høj kvalitet af uddannede lærere. Danmarks Lærerforening finder det derfor positivt at også børn og unge på anbringelsessteder og interne skoler nu sikres den undervisning, som de har ret til ifølge folkeskoleloven, herunder blandt andet fuld fag række, timetal mm.

Danmarks Lærerforening finder det positivt at navnet ”dagbehandlingstilbud” ændres til ”behandlings- og specialundervisningstilbud”. Navneændringen understreger vigtigheden af undervisningen af de anbragte børn og unge og at specialundervisning er lige så vigtig for de anbragte som anden behandling.

Danmarks Lærerforening ser potentialer i koblingen mellem specialundervisningstilbuddet og det lokale skolevæsen. Det er positivt at myndighedsansvaret bliver tydeliggjort, og der føres tilsyn med at kvaliteten er i orden. Det er helt afgørende at en kvalitetsaftale om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, tager udgangspunkt i folkeskolelovens krav om uddannede lærere til at forestå specialundervisningen, så det sikres at der er de rette kompetencer i tilbuddene.

Danmarks Lærerforening stiller sig naturligvis til rådighed for eventuelle arbejdsgrupper efter vedtagelse af det endelige lovforslag.

På vegne af Danmarks Lærerforening

Forkvinde for undervisningsudvalget
Rikke Sørensen

København d. 8. maj 2023

**Til Børne- og Undervisningsministeriet,
Departementet**

Fremsendt som e-mail til aarjk@uvm.dk med følgende angivelse i emnefeltet "Høringssvar – Lovforslag vedr. aftale om at styrke undervisningen for anbragte børn og unge." Danmarks Private Skoler".

Høring vedr. af lovforslag, som udmønter aftale om at styrke undervisningen for anbragte børn og unge
I høringsbrev af 30. marts 2023 anmoder Børne- og Undervisningsministeriet om eventuelle bemærkninger vedrørende ovenstående. Foreningen Danmarks Private Skoler – grundskoler og gymnasier takker for muligheden til at give vores synspunkter til kende.

Vi har følgende bemærkninger til udkastets punkt 2.6. vedr. godkendelse af og tilsyn med pladser på efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med kostafdeling, der anvendes til anbringelse af børn og unge:

- Under pkt. 2.6.3. (Den foreslåede ordning) fremgår det, at den foreslåede ændring vil medføre, at efterskoler, frie fagskoler eller frie grundskoler med kostafdeling, der har otte pladser eller derunder til anbringelse af børn eller unge efter serviceloven eller efter lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, fra lovens ikrafttræden vil skulle godkendes til anbringelse af socialtilsynet, der også vil skulle føre driftsorienteret tilsyn. Socialtilsynet vil således fremover skulle godkende alle efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med kostafdeling som anbringelsessted, hvis skolerne ønsker at kunne have børn og anbragt efter reglerne i barnets lov.

Foreningen underkender ikke vigtigheden af at sikre, at der er kvalitet i tilbuddene til anbragte børn og unge. Foreningen er bekymret for, at bureaukrati i forbindelse med godkendelse og tilsyn vil føre til, at kvalificerede og relevante skoletilbud vil afholde sig fra at have tilbud til anbragte børn og unge.

- Under pkt. 2.6.3. (Den foreslåede ordning) fremgår det, at socialtilsynets tilsyn skal udvides til også at omfatte ledelsen med henblik på at sikre den rette socialfaglige ledelse i det omfang, det vurderes nødvendigt. Der vil desuden kunne lægges vægt på, om tilbuddet har en kompetent og aktiv bestyrelse.

Foreningen stiller sig stærkt kritisk over for en indbygget forventning om, at en fri grundskoles bestyrelse skal have særlige kompetencer i relation til anbragte børn og unge. Den frie grundskoles bestyrelses opgave og ansvar er at sikre, at skolens ledelse og medarbejdere har relevante kompetencer.

Vi står til rådighed for uddybning af høringssvaret.

Karsten Suhr, formand
ks@privateskoler.dk

Danmarks Private Skoler
grundskoler & gymnasier
Ny Kongensgade 15, 3.
1472 København K

Danmarks Statistiks høringsvar: Lovforslag, som udmønter de dele af aftale af 16. marts 2022 om at styrke undervisningen for anbragte børn og unge

Danmarks Statistik (DST) bemærker, at det vil være relevant at få tilføjet, at institutionerne skal have tilknyttet et institutionsnummer. I lovforslaget nævnes bl.a. konkrete krav om adresse. DST vurderer, at det er på samme kravniveau at nævne et institutionsnummer.

Hvert år opgør DST statistik for alle de personer, der er i uddannelsessystemet, og via Elevregisteret kan man følge deres uddannelsesforløb. Det kan man dog kun såfremt de er på en institution, der er registret i institutionsregisteret.

Baggrunden for lovforslaget er et ønsket fokus på den svageste gruppe blandt børnene, der enten er på et anbringelsessted eller et dagbehandlingscenter, hvor kvaliteten skal løftes, så de har en bedre chance i uddannelsessystemet.

Hvis man skal kunne bidrage med statistisk viden om denne børnegruppe, så man fra politisk hånd kan oprette forskellige tiltag med baggrund i faktuel viden, er det relevant at få indsat krav om, at de skal have et nummer i institutionsregisteret.

Med venlig hilsen
Peter

Peter Vig Jensen
Kontorchef
Befolkning og Uddannelse

Telefon: 39 17 39 17
Mobil: 23 11 35 13
Mail: pvj@dst.dk

Danmarks Statistik, Sejrøgade 11, 2100 København Ø
www.dst.dk | [Twitter](#) | [LinkedIn](#) | [Facebook](#)

Børne- og Undervisningsministeriet
Juridisk kontor
1216 København K
aarjk@uvm.dk

Den 8. maj 2023

Høring af lovforslag, som udmønter aftale om at styrke undervisningen for anbragte børn og unge

Dansk Erhverv har modtaget udkast til forslag for både ny lov om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge samt udkast til lovforslag om ændring af lov om folkeskolen, lov om social service, lov om socialtilsyn og lov om velfærdsaftaler på dagtilbudsområdet og folkeskoleområdet.

Dansk Erhverv takker for muligheden for at give input, og vil først komme med generelle kommentarer til tilsendte og herefter specifikke kommentarer til *Udkast til forslag til en ny lov om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge*.

Dansk Erhverv og dets medlemmer støtter generelt op om formålet med lovforslaget, således Danmark skal kunne levere den bedste undervisning og den rette støtte og behandling med henblik på, at børnene og de unge får de bedst mulige forudsætninger som voksne.

Udkast til forslag til en ny lov om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge

Generelt set er det centralt for Dansk Erhverv at understrege, at kommunalbestyrelsen med lovforslagets nye kvalitetsaftaler tildeles en række tilsynsopgaver, som vi ikke mener, at de er klædt på til at løse. I de nye kvalitetsaftaler skal de tage stilling til en række forhold, som de har begrænsede forudsætninger for at vurdere, f.eks. ledelsens løn. Flere af de nye tiltag bidrager ikke til den politiske ambition om at styrke kvaliteten i behandlings- og specialundervisningstilbuddene, men trækker snarere ressourcer fra kerneopgaven til bureaukratiske øvelser.

Dertil er det fra Dansk Erhvervs perspektiv bekymrende, at socialtilsynet med nærværende lovforslag har myndighed til at sanktionere specialundervisningstilbud på opholdssteder eller døgninstitutioner, men at kommunalbestyrelsen omvendt har det fulde myndighedsansvar på behandlings- og specialundervisningstilbud.

Derfor vil Dansk Erhverv i overensstemmelse med Selveje Danmark anbefale, at kommunalbestyrelsen indkøber socialtilsynet til at føre såvel det økonomiske tilsyn som tilsynet med det socialpædagogiske arbejde og behandling på behandlings- og specialundervisningstilbud. Ydermere, at det indskrives i lovteksten, at kommunalbestyrelsen forpligtes til at følge socialtilsynets vurdering. Kun dermed garanteres en vis ensartethed i tilsynsvurderinger og kvalitetsniveau på tværs

af behandlings- og specialundervisningstilbud – uanset om de er tilknyttet et anbringelsessted eller ej.

Specifikke bemærkninger:

I indledningen af lovforslaget beskrives det, hvordan tilbuddene skifter navn fra dagbehandlings-tilbud til behandlings- og specialundervisningstilbud for at tydeliggøre tilbuddenes dobbelte formål.

Dansk Erhverv anbefaler:

- Ministeriet bedes afklare, om dette har nogen indholdsmæssig betydning.

§ 2

Under § 2 foreslås det, at behandlings- og specialundervisningstilbud fremadrettet kun kan oprettes af regionsrådet, kommunalbestyrelsen eller private leverandører. Private leverandører defineres endvidere som selvejende institution, forening, aktieselskab, anpartsselskab, partnerselskab eller virksomhed med begrænset ansvar omfattet af lov om visse erhvervsdrivende virksomheder.

Det foreslåede i bestemmelsens 2. pkt. vil derfor resultere i, at private tilbud alene vil kunne oprettes i de opregnede virksomhedsformer, og derfor ikke vil kunne oprettes og drives som personligt ejede virksomheder. Ministeriet beskriver, at formålet med den foreslåede bestemmelse er at understøtte muligheden for at føre et effektivt tilsyn med tilbuddenes økonomi og at sikre bedre gennemsigtighed i tilbuddenes økonomi.

Dansk Erhverv finder det centralt, at der kan føres et effektivt tilsyn med tilbuddets økonomi og sikre en gennemsigtighed, hvor dette sikres hos kommunen, regionen og de ikke-offentlige leverandører.

Dansk Erhverv anbefaler:

- Hvis formålet er at understøtte muligheden for et effektivt tilsyn med tilbuddenes økonomi og sikre gennemsigtighed, bør der også være en gennemgang af den kommunale økonomi med henblik på at sikre, at alle faktorer medregnes på en retfærdig og gennemsigtig måde på baggrund af samtlige budgetterede direkte og indirekte langsigtede omkostninger.
- For at understøtte tilbuddenes økonomi og sikre gennemsigtighed anbefaler Dansk Erhverv etableringen af en uafhængig kontrolenhed under Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, som skal sikre ensartet og korrekt beregning af afregningspriser for ikke-offentlige leverandører eller gennem revisorpåregnede regnskaber på enhedsniveau.

§ 4

Dansk Erhverv anbefaler:

- Dansk Erhverv anbefaler, at der etableres en samlet national skabelon for kvalitetsaftaler, som kommunerne også bliver forpligtet til at anvende. Skabelonen skal vise de nødvendige kvalitetsmæssige oplysninger på et ensartet og målbart grundlag.

- Kvalitetsaftalerne skal være gensidigt bindende for både kommunerne og tilbuddet. Det skal være med til at understøtte et stærkt og velfungerende samarbejde. Derfor bør det konsekvent fremhæves i bemærkningerne til lovforslaget.
- Ministeriet skriver, at et behandlings- og specialundervisningstilbud, der vedblivende ikke modtager elever/børn og unge, ikke vil være økonomisk bæredygtigt. Der er brug for en præcision af, hvad dette indebærer og hvornår en så fald beslutning vil blive truffet.
- Ministeriet skriver, at der skal være et rimeligt forhold mellem pris og kvalitet i budgettet for tilbuddet. Der er behov for en præcisering af, hvordan denne såkaldte rimelighed vurderes.
- I udarbejdelsen af kvalitetsaftaler skriver ministeriet, at parter og interessenter vil skulle inddrages i udformningen af skabeloner. Dansk Erhverv ønsker at deltage i denne dialog og udformning.

§ 5

Det foreslås i § 5, stk. 1, at det er en betingelse for kommunalbestyrelsens indgåelse af en kvalitetsaftale, at behandlings- og specialundervisningstilbuddet efter en samlet vurdering har den fornødne kvalitet, jf. stk. 2.

Dansk Erhverv forholder sig dog kritisk til den store grad af skøn, som lovforslaget tildeler tilsynet. Et skøn som indebærer manglende retssikkerhed for det enkelte behandlings- og specialundervisningstilbud. Kommunernes forskellige tilsyns- og godkendelsespraksisser kan i sidste ende blive udgiftsdrivende og sætte rammerne for, om det f.eks. er muligt at drive et ikke-offentligt behandlings- og specialundervisningstilbud med ti elever.

Det problematiske i, at kommunen fører tilsyn med og godkender tilbud samtidig med at de driver egne tilbud, tydeliggøres ved, at kommunalbestyrelsen skal tage stilling til behandlings- og specialundervisningstilbuddets samarbejde med de relevante kommunale myndigheder, jf. § 5, stk. 2, nr. 8. Det er helt afgørende, at der er tale om et gensidigt, forpligtende samarbejde, så det sikres, at kommunen ikke kan vurdere, at et tilbud ikke lever op til kvalitetsaftalen med begrundelse i samarbejdet, hvis samarbejdsvanskelighederne f.eks. ikke skyldes tilbuddets samarbejdsvillighed, men andre hensyn, herunder kommunalbestyrelsens ønske om at etablere et kommunalt behandlings- og specialundervisningstilbud.

Dansk Erhverv anbefaler:

- At den store grad af skøn, som lovforslaget tildeler det kommunale tilsyn indskrænkes med tydelige kvalitetsindikatorer.
- At kvalitetsaftalen stiller de samme krav til offentlige og ikke-offentlige behandlings- og specialundervisningstilbud.
- At lovforslagets § 5, stk. 2, nr. 8 omskrives fra "Behandlings- og specialundervisningstilbuddets samarbejde med de relevante kommunale myndigheder" til "Det gensidige og forpligtende samarbejde mellem behandlings- og specialundervisningstilbuddet og de relevante kommunale myndigheder".
- Ministeriet skriver, at det foreslås i § 5, stk. 2, nr. 8, at kommunalbestyrelsen skal tage stilling til behandlings- og specialundervisningstilbuddets samarbejde med de relevante kommunale myndigheder. Her vil det være centralt at sikre, at private tilbud bliver inddraget på lige fod med offentlige tilbud i disse samarbejder.

- Der skal udarbejdes en procesplan for, hvordan kvaliteten igen sikres hos et tilbud, hvis et tilbud vurderes til ikke længere at leve op til den fornødne kvalitet i den indgåede aftale.

§ 6

Dansk Erhverv anbefaler:

- Hvis der skal tilstræbes en vis ensartethed på tværs af tilbud, bør socialtilsynet i praksis stå for vurderingen af tilbuddets økonomiske forhold og kommunalbestyrelsen skal forpligtes til at følge deres indstilling. Derfor skal det indskrives i lovteksten, at socialtilsynet i praksis fører tilsyn med behandlings- og specialundervisningstilbuddets økonomiske kvalitet, og at kommunalbestyrelsen forpligtes til at følge socialtilsynets vurdering.
- At den store grad af skøn, som lovforslaget tildeler tilsynet indskrænkes, så der sikres en ensartethed på tværs af kommunegrænser, og behandlings- og specialundervisningstilbuds retssikkerhed styrkes.

§6, stk. 1

- 1) Dansk Erhverv foreslår, at "den fornødne kvalitet" bliver kvalificeret, så der i stedet står "den fornødne behandlings- og undervisningskvalitet".
- 2) Det beskrives, at private behandlings- og specialundervisningstilbud vil skulle aflægge regnskab efter reglerne herom i årsregnskabsloven, jf. den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 7, stk. 2. Dansk Erhverv opfordrer til, at andre ejerskabsformer, også bør aflægge regnskab på samme måde, da det i højere grad skaber gennemsigtighed og mulighed for sammenligning. Hvis de andre ejerskabsformer blot benytter sig af budgetterede tal, vil det ikke give et reelt indblik i de virkelige udgifter på området.

§ 6, stk. 2 – Det er generelt Dansk Erhvervs opfattelse, at de økonomiske krav, som lovforslaget stiller, i videst muligt omfang skal gælde alle tilbud for at skabe gennemsigtighed og sammenlignelighed.

- 1) Det skal præciseres, hvad der menes med økonomisk bæredygtigt tilbud.
- 2) Denne bestemmelse er efter Dansk Erhvervs opfattelse overflødig, da der allerede stilles krav i årsregnskabsloven om, at udbytte skal oplyses. Kommunalbestyrelsen vil modtage tilbuddets regnskab, hvori oplysningerne fremgår.
- 3) Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 6, stk. 2, at i vurderingen af, om et privat behandlings- og specialundervisningstilbud har en forsvarlig økonomisk kvalitet, indgår omfang af udbetalt udbytte de seneste 5 år. Dansk Erhverv mener ikke, at udbetalt udbytte kan være relevant i forhold til at vurdere, om en privat leverandør lever op til både kvalitetskrav og økonomisk bæredygtighed. Derfor anbefaler Dansk Erhverv, at dette parameter fjernes.
- At § 6, stk. 2, 1 og 2, 1) behandlings- og specialundervisningstilbuddet er økonomisk bæredygtigt, 2) der er gennemsigtighed i behandlings- og specialundervisningstilbuddets økonomi, også kommer til at gælde for offentlige behandlings- og specialundervisningstilbud.

§ 6, stk.3

- 1) Ministeriet skriver, at "Soliditetsgrad er et nøgletal, der viser, hvor stor en del af virksomhedens samlede aktiver der ikke er finansieret af gæld. Tallet kan derfor give en indikation af, hvor store økonomiske udsving virksomhedens økonomi kan klare. En nystartet virksomhed vil normalt have en lavere soliditetsgrad end en mere veletableret virksomhed". Derfor bør der også differentieres i soliditetsgraden afhængig af, hvor længe en

virksomhed har eksisteret. Derudover kan der etableres en periode, hvor en nystartet virksomhed ikke bør være underlagt dette krav.

§ 6, stk. 4

- 1) Oplysninger om aflønning til ledelsen kan opfattes som en uensartet stramning ifht. kommunernes øvrige leverandører. Disse oplysninger vil ikke være nødvendige for at sikre tilbuddets kvalitet og økonomi, og det er en uhensigtsmæssig indblanding i private virksomheders frihed til selv at tilrettelægge sin virksomheds drift. Derfor bør det ikke indgå i en vurdering.

§ 7

Uden økonomisk gennemsigthed er det ikke muligt at sammenligne tilbud på tværs af offentlige og ikke-offentlige tilbud og dermed sikre, at borgere får den mest kvalificerede indsats til prisen. Dansk Erhverv mener ikke, at lovforslaget øger den økonomiske gennemsigthed eller sammenlignelighed på tværs af offentlige og ikke-offentlige behandlings- og specialundervisningstilbud, når der stilles forskellige krav til tilbuddene i kvalitetsaftalerne.

Kommunalbestyrelsens vurdering af, om behandlings- og specialundervisningstilbuddet forvalter offentlige midler ansvarligt, kræver nødvendigvis, at tilbuddets økonomi er gennemsigtig – uanset om det drives af en offentlig eller ikke-offentlig aktør. Lovforslaget i dets nuværende form konkurrenceforvrider, når de offentlige tilbud ikke underlægges de samme krav som de ikke-offentlige.

Dansk Erhverv anbefaler:

- At det indskrives i lovteksten, at socialtilsynet gennemgår behandlings- og specialundervisningstilbuddets årsbudget, og at kommunalbestyrelsen forpligtes til at følge socialtilsynets vurdering.
- At den store grad af skøn, som lovforslaget tildeler det kommunale tilsyn indskrænkes, så der sikres en ensartethed på tværs af kommunegrænser, og behandlings- og specialundervisningstilbuds retssikkerhed styrkes.

§ 7, stk. 1

- 1) Uvedkommende udgifter for tilbuddets virksomhed bør præciseres. Følgende formulering er for upræcist til, at diverse tilbud vil kunne navigere efter kravet: "Uvedkommende poster vil eksempelvis kunne være køb af varer og tjenesteydelser til ledelsen eller personalet, som ligger ud over sædvanlig drift eller aflønning, eller investeringer i nye aktiviteter, som ikke ligger inden for rammerne af et behandlings- og specialundervisningstilbud, f.eks. hvis tilbuddet ønsker at etablere drift af et særligt dagtilbud, jf. servicelovens § 32, eller et særligt klubtilbud, jf. servicelovens § 36."

§ 7, stk. 2

- 1) At § 7, stk. 2 udgår fra lovforslaget, så behandlings- og specialundervisningstilbud ikke pålægges at udarbejde en selvstændig rapport, der indeholder økonomiske nøgletal, som allerede fremgår af behandlings- og specialundervisningstilbuddets årsregnskab.

§ 7, stk. 3

- 1) Revisionen af tilbuddets budget og regnskab bør være ekstern for at sikre armslængde til tilbuddenes kunder.

§ 10 Tilbagekaldelse af godkendelser, hvis kravene ikke er opfyldt

Dansk Erhverv anbefaler:

§ 10, stk. 2 og 3

- 1) Der bør stilles en kort tidsfrist for, hvornår andet tilbud skal være igangsat, så det ikke har negative konsekvenser for barnet eller den unges tarv.

§ 11 Henvisning af børn og unge

Dansk Erhverv anbefaler:

- 1) Ministeriet skriver: ” Det foreslåede vil betyde, at det vil være en kommunal opgave at henvise elever til behandlings- og specialundervisningstilbud, når et barn eller en ung har behov for både foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling efter serviceloven og behov for et specialundervisningstilbud”. Det vil herunder være vigtigt at sikre, at enten barnet, den unge, værge eller pårørende vil kunne træffe en beslutning om valg af tilbud på et oplyst grundlag. Derfor vil det være nødvendigt med en neutral vejleder tilknyttet, som uvildigt kan understøtte, at barnet eller den unge får den rette hjælp.
- 2) Det bemærkes af ministeriet på side 115 i lovforslaget, at barnets tarv altid vil skulle indgå med en vægt ved kommunalbestyrelsens beslutning om en sådan henvisning. Dansk Erhverv anbefaler, at det tydeliggøres, hvordan det sikres, at barnets tarv og ikke kommunens økonomiske hensyn får betydning for, om et barn henvises til det rette tilbud.
- Det fremgår, at den børnefaglige undersøgelse skal afsluttes senest 4 måneder efter, at kommunalbestyrelsen bliver opmærksom på, at et barn eller en ung kan have behov for særlig støtte. Det anbefales, at kommunen skal afdække og sende barnet til undersøgelser hos andre aktører, herunder hos private leverandører eller tilsvarende specialister indenfor en frist, så den børnefaglige undersøgelse ikke blot forlænges gennem længere tid, hvis private leverandører kan varetage undersøgelsen.

§ 12 Henvisning kræver aftale med beliggenhedskommunen

Dansk Erhverv anbefaler:

- 1) Dansk Erhverv er bekymret for det nye bureaukrati, dette krav potentielt kan skabe. Det er en proces, som indsætter et nyt led ind, hvilket kan forhale og komplicere processen. Det vil være uhensigtsmæssigt for, at barnet eller den unge kan få den rette hjælp samtidig med, at det vil skabe mere bureaukrati.

§ 13 Betaling kan kun ske med frigørende virkning af beliggenhedskommunen

Dansk Erhverv anbefaler:

- Det er i paragraffen centralt, at betalingen til tilbuddet fra beliggenhedskommunen ikke er betinget af, hvorvidt refusionen fra bopælskommunen er kommet beliggenhedskommunen i hænde.
- At man ikke må pålægge udgiften til taksten, da det vil kunne være konkurrenceforvridende for ikke-offentlige tilbud.

Såfremt der er behov for uddybning af ovenstående, står Dansk Erhverv til rådighed.

Med venlig hilsen

Anders Nyberg Olesen

Politisk konsulent i Velfærd & Samfund

19. april 2023

ANKV

Børne og undervisningsministeriet
Frederiksholms Kanal 25
1220 København K
Att. aarjk@uvm.dk

Dansk Industri
Confederation of Danish Industry

Vedr. Høring over lovforslag vedr. aftale om at styrke undervisningen for anbragte børn og unge

DI takker for muligheden for at give bemærkninger til:

- 1) udkast til forslag til en ny lov om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge
- 2) udkast til lovforslag om ændring af lov om folkeskolen, lov om social service, lov om socialtilsyn og lov om velfærdsaftaler på dagtilbudsområdet og folkeskoleområdet (Styrkelse af undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge m.v.).

DI har ingen bemærkninger.

Med venlig hilsen

Mikkel Haarder
Underdirektør
Kompetencer og Viden

Dansk Psykolog Forenings høringssvar til høring af lovforslag, som udmønter aftale om at styrke undervisningen for anbragte børn og unge

Børne og Undervisningsministeriet

Hovedbudskaber

- Det er vigtigt, at skolen for den enkelte forbliver et frirum for faglig og social udfoldelse og ikke et behandlingssted.
- Behandlingsbegrebet bør klart afgrænses, herunder en tydeliggørelse af, hvornår en indsats karakteriseres som behandling.
- Forskning på området viser, at diskursen omkring anbragte børn kan være med til at begrænse udviklingsmulighederne for børnene, og derfor bør de fagprofessionelle klædes på til at møde børnene i øjenhøjde.
- Tilsynsopgaven skal løftes og bør være tværfaglig, herunder med psykologfaglige kompetencer til stede.

Dansk Psykolog Forening takker for muligheden for at afgive høringssvar i Børne- og Undervisningsministeriets høring af forslag til lov om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge samt lov om ændring af lov om folkeskolen, lov om socialservice, lov om socialtilsyn og lov om velfærdsaftaler på dagtilbudsområdet og folkeskoleområdet.

Dansk Psykolog Forening er positive over for, at der med lovforslagene kommer et øget fokus på, at anbragte børn og unge tilbydes den undervisning, som de jf. folkeskoleloven har ret til. Det er vigtigt, at alle børn og unge i Danmark, uanset baggrund, har lige forudsætninger for uddannelse og læring.

Vi har dog en række opmærksomheder:

Gode udviklings- og læringsmuligheder er afgørende for børns trivsel. Fokusrapporten "Udsatte børns skolegang" (2018) understreger da også på ny, at en god skolegang er afgørende for udsatte børns langvarige udvikling.

En god skolegang udgør en beskyttende faktor, bl.a. i kraft af at skolen kan fungere som et frirum fra en ellers problemfyldt hverdag, og succesoplevelser i skolen kan være afgørende for, at den enkelte udvikler en positiv selvforståelse. Af den grund mener vi i Dansk Psykolog Forening, at man skal være meget opmærksom på, at skolens fokus er faglig og social udvikling, ikke behandling. Det er selvfølgelig vigtigt, at eventuelle indsatser er koordineret på tværs af barnets arenaer. Det vil sige, at såfremt barnet går i et samtaleforløb hos en psykolog i kommunen, så skal skolen kende til indsatsen, så de kan støtte barnet. Herved kan skolen fortsat være et frirum samtidig med, at der ikke iværksættes initiativer, som ikke er koordinerede med det der øvrigt pågår i barnets liv.

Dansk Psykolog Forening vil opfordre til en afklaring af, hvornår man bruger behandlingsbegrebet i denne kontekst. Det bør stå klart, hvornår en indsats karakteriseres som behandling. Flere og flere institutioner karakteriserer sig selv som 'behandlingssteder', selvom det primære indhold er af socialpædagogisk karakter. Af to årsager er dette problematisk. I skolekonteksten bør barnet ikke mødes gennem en behandlingsdiskurs, men i et lærer-elevforhold, dette har ydermere betydning for barnets mulighed for at udvikle afstemte relationer. Desuden viser forskningen, at lave forventninger fra de voksne omkring børnene kan være hæmmende for barnets udvikling¹, hvilket understreger vigtigheden af ikke at unødigt forskelsbehandle ift. anbragte børn og unge og gøre sig sine eventuelt negative forventninger bevidste.

Dertil er det vigtigt, at såfremt der er et behandlingsbehov, så udføres behandlingen af relevante og kompetente fagligheder. Er der f.eks. behov for samtaleterapi, bør det udføres af en psykolog med kompetence indenfor problemstillingen.

For at tilsynsopgaven med vurdering af institutionerne for anbragte børn og unge, herunder specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, kan løftes både ift. kvalitet og faglighed bør det sikres at den er tværfaglig og at der i vurderingen er medtaget bl.a. udviklingspsykologiske og pædagogisk-psykologiske aspekter. For at sikre at tilsynet er hensigtsmæssigt, anbefales det desuden, at der er psykologfaglig kompetence til stede til at foretage tilsynet, hvilket desværre er fraværende i flere dele af tilsynspraksissen på socialområdet.

Med venlig hilsen

Eva Secher Mathiasen

Formand
Dansk Psykolog Forening

¹ Bryderup, Inge M. & Trentel, Marlene Q. (2012). Tidligere anbragte unge og uddannelse. Århus: Forlaget Klim

Dansk Socialrådgiverforening

faglig handlekraft

Høringssvar til forslag til en ny lov om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge og udkast til lovforslag om ændring af lov om folkeskolen, lov om social service, lov om socialtilsyn og lov om velfærdsaftaler på dagtilbudsområdet og folkeskoleområdet (Styrkelse af undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge m.v.)

Danske Socialrådgiverforening (DS) har modtaget udkast til forslag til en ny lov om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge og udkast til lovforslag om ændring af lov om folkeskolen, lov om social service, lov om socialtilsyn og lov om velfærdsaftaler på dagtilbudsområdet og folkeskoleområdet (Styrkelse af undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge m.v.) i høring.

Med udkast til forslag en ny lov om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge bliver der etableret både godkendelse af og tilsyn med de tilbud, der både rummer social støtte og specialundervisning. Herunder skal der indgå en kvalitetsaftale med behandlings- og specialundervisningstilbuddet og beliggenhedskommunen.

De lovgivningsmæssige rammer om specialundervisning for børn og unge på døgninstitutioner, opholdssteder og behandlings- og specialundervisningstilbud går mht. godkendelse, tilsyn, kvalitetsaftaler og visitering igen i det fremsendte forslag til ændring af folkeskoleloven.

DS mener, at der er godt, at der for så vidt angår 'dagbehandling' kommer en lovgivning af området, som hidtil ikke har eksisteret. Det er DS opfattelse, at de rammer, der er lagt for godkendelse, kvalitetsaftale, tilsyn og henvisning af børn og unge, både i den nye lovgivning og i ændringsforslagene til folkeskoleloven vil sikre bedre kvalitet og mere klare rammer for det nødvendige samarbejde om de udsatte og anbragte børns skolegang, læring og støtte. Og forslagene har DS's fulde opbakning.

I ændringsforslagene til lov om folkeskolen forslås det også, at der indføres rammer for særlige skoleforløb af op til 8 ugers varighed for børn og unge anbragt på sikrede døgninstitutioner. DS kan tilslutte sig dette ændringsforslag.

Der er i fremsendte forslag ligeledes en række forslag til ændring af serviceloven – senere Barnets lov. Der er forslag til at der i forbindelse med udarbejdelsen af en børnefaglig undersøgelse (BFU) skal laves en pædagogisk -psykologisk vurdering (PPV) af barnets / den unges læringsudfordring, hvis det vurderes, at barnet / den

unge har en udfordring i forhold til at få opfyldt undervisningsbehovet. Det foreslås ligeledes - i de tilfælde, hvor der skal laves en anbringelse i en anden kommune af et barn / unge – at der inden anbringelsen skal laves en vurdering af barnets / den unges behov for specialundervisning.

DS mener, at anbragte og udsatte børns skolegang skal prioriteres højt, og har også i forbindelse med høringen af Barnets lov efterspurgt et større fokus på læring. De foreslåede ændringer synes at tilgodesee dette, hvorfor DS kan tilslutte sig ændringerne.

DS synes imidlertid også at det er vigtigt at bemærke, at der opleves stort pres på PPR's ressourcer med dertil hørende ventetid. Sammen med den frist, der er på BFU'en, så bliver det overordentligt vigtigt, at der er de nødvendige ressourcer i kommunerne, så opgaven kan løftes, så både de børn, der skal have en BFU, og øvrige børn med behov i PPR tilgodeses.

Det foreslås ligeledes, at reglerne ændres, så en mangelfuld overholdelse af den skærpede underretningspligt på fri- og privatskoler, efterskoler og frie fagskoler omfattes af den straffebestemmelse, der gælder for offentligt ansatte.

DS mener det er vigtigt at der er fokus på den tidlige opsporing og underretninger om børn og unges vanskeligheder. DS har dog også en principiel modstand på de gældende regler om straffebestemmelser, hvilket vi også tidligere har gjort opmærksom i forbindelse med tidligere udvidelser.

Med venlig hilsen

Signe Færch

Forkvinde i Danske Socialrådgiverforening

Børne og Undervisningsministeriet
Frederiksholms Kanal 25
1220 København K

Den 08. 05 2023

Høringssvar vedr. Høring af lovforslag, som udmønter aftale om at styrke undervisningen for anbragte børn og unge

Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier har ingen bemærkninger til ovenstående høring.

På vegne af Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier

Mie Hovmark
Konsulent - teamkoordinator, eud & eux

Til Børne- og Undervisningsministeriet
Att.: aarjk@uvm.dk

Blekinge Boulevard 2
2630 Taastrup, Danmark
Tlf.: +45 3675 1777
dh@handicap.dk
www.handicap.dk

04. maj 2023 / kwk_dh
Sag 20-2023-00170
Dok. 621099

Høringssvar over lovforslag vedr. aftale om at styrke undervisningen for anbragte børn og unge

Danske Handicaporganisationer (DH) har følgende bemærkninger:

Overordnede bemærkninger

Flere analyser har dokumenteret, at der er udfordringer med kvaliteten af anbragte børns skolegang. Vi ved, at en del anbragte børn og unge har et eller flere handicap. I DH er vi bekymrede over kvaliteten af det undervisningstilbud de modtager, herunder at undervisningen ikke lever op til fastsatte minimumstimal, at de ikke får undervisning i den fulde fagrække og ikke tager folkeskolens afgangseksamen. Det ruster dem ikke tilstrækkeligt til livet efter folkeskolen.

Derfor finder DH det positivt, at der med lovforslaget er fokus på at styrke undervisningen for anbragte børn og unge.

Tilsyn

Vi ser et behov for en bedre kontrol med kvaliteten for anbragte børn og unge på landets special- og dag-behandlingstilbud, hvilket lovforslaget imødekommer.

Dog er vi bekymrede for, at der med lovforslaget lægges op til, at beliggenhedskommunen skal føre tilsyn med kvalitetsaftalerne. Generelt finder vi det problematisk, hvis kommuner skal indgå kvalitetsaftaler og føre tilsyn med egne tilbud.

Et element i lovforslaget er, at staten skal føre tilsyn med at kommunerne indgår kvalitetsaftaler, samt at tilbuddet overholder kravene i kontrakten. Man kunne i stedet overveje en løsning, der sikrer den nødvendige armslængde mellem udbyder, køber og tilsynsmyndighed. Det kunne eksempelvis være ved at lade staten have det direkte tilsyn. Det vil samtidigt lette bureaukratiet.

Opmærksomhed på størrelsen af interne skoler

Der er grund til at være opmærksom på størrelsen af de interne skoler. En undersøgelse har vist, at den del skoler er relativt små; 10 pct. af de interne skoler har under 20 elever.

Det må alt andet lige betyde, at det kan være svært for skolen at have lærere ansat med de nødvendige faglige kompetencer til at dække folkeskolens fulde fagrække. Det går ud over den faglige kvalitet af det undervisningstilbud de anbragte børn og unge modtager.

Samtidigt kan en meget lille intern skole betyde, at børn og unge har dårligere mulighed for at være sammen med jævnaldrende i skolen. De vil ofte blive undervist sammen med børn på helt andre klassetrin. Det kan have betydning for muligheden for at danne sociale relationer.

Børn og unge kan have behov for og gavn af at være anbragt på et mindre sted med få andre børn og unge. Dog vil DH gøre opmærksom på, at det kan være problematisk, hvis børn og unge over en længere periode er anbragt og går på en intern skole samme sted. Derfor er det vigtigt, at anbragt børn og unge støttes til at få et frirum fra hhv. skole og bopæl og får muligheder for at danne sociale relationer i andre sammenhænge.

Evaluerings

Det er positivt, at der følges op på lovforslagene i form af en evaluering. DH vil opfordre til, at man i evalueringen ser på fritagelsen fra fag og andelen af elever, der tager den fulde afgangseksamen. De pågældende børn og unges trivsel bør også være et element i evalueringen. Samtidigt vil vi opfordre til, at man i forbindelse med evalueringen inddrager de relevante organisationer på området.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in blue ink, reading "Thorkild Olesen". The signature is written in a cursive, slightly slanted style.

Thorkild Olesen
formand

Børne- og Undervisningsministeriet
Att. aarjk@uvm.dk

Danske Professionshøjskoler
Vester Voldgade 107
1552 København K
Tel. 9292 3575
info@dkprof.dk

Høringssvar: Lovforslag vedr. aftale om at styrke undervisningen for anbragte børn og unge

Danske Professionshøjskoler takker for indkaldelsen til høring over udkast til lovforslag om ændring af lov om folkeskolen, lov om social service, lov om socialtilsyn og lov om velfærdsaftaler på dagtilbudsområdet og folkeskoleområdet (Styrkelse af undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge m.v.).

Danske Professionshøjskoler har en bemærkning til § 22 b, som foreslås indsat i lov om folkeskolen, jf. lovforslagets § 1, nr. 10.

I de almene bemærkninger til lovændringen fremgår det, at *"Der har løbende været kritik af det undervisningstilbud, som elever på interne skoler har modtaget. Folketingets Ombudsmand har blandt andet påpeget, at kvaliteten af undervisningen på nogle af de interne skoler er mangelfuld og utilstrækkelig, og at eleverne ikke modtager den undervisning, de har krav på efter folkeskoleloven. Denne kritik er blevet bekræftet af en undersøgelse af undervisningen på de interne skoler, gennemført af Rambøll på vegne af Børne- og Undervisningsministeriet i 2018."*

§ 22 b adresserer dette ved at angive, at kvaliteten skal vurderes på fire temaer – herunder kompetence - dog uden at de fornødne kompetencer, der skal være til stede på tilbuddet for at kunne sikre kvaliteten, beskrives nærmere.

Danske Professionshøjskoler vurderer, at det vil være hensigtsmæssigt, at der i loven indskrives konkrete kompetencer/uddannelsesniveau, der skal være til stede på tilbuddet.

Med venlig hilsen

Inge Friis Svendsen
Direktør
Danske Professionshøjskoler

NOTAT

04-05-2023

EMN-2023-00416

1629658

Liva Hartvig Hansen

Hørringsvar til lovforslag, som udmønter aftale om at styrke undervisningen for anbragte børn og unge

Børne- og undervisningsministeriet har den 30. marts 2023 sendt høring om lovforslag, som udmønter de dele af aftale af 16. marts 2022 om at styrke undervisningen for anbragte børn og unge. Det drejer sig om:

- 1) udkast til forslag til en ny lov om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge
- 2) udkast til lovforslag om ændring af lov om folkeskolen, lov om social service, lov om socialtilsyn og lov om velfærdsaftaler på dagtilbudsområdet og folkeskoleområdet (Styrkelse af undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge m.v.)

Danske Regioner henviser i vores høringssvar til Region Midtjyllands udførlige bemærkninger. Såfremt at ministeriet i det videre arbejde har opklarende spørgsmål til det fremsendte, henviser vi til Region Midtjylland.

Kontaktperson i Region Midtjylland: Katrine Hørlyck Thomsen (KatrineHørlyck.Thomsen@social.rm.dk)

Svar fra Region Midtjylland:

- 1) *Forslag til ny lov om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge*

Som udgangspunkt er Socialområdet i Region Midtjylland positivt stillet overfor lovforslaget. Ifølge §4 skal der etableres en kvalitetsaftale. Det er uklart, om det, hvis der allerede foreligger en driftsoverenskomst med kommunen d.d., er beliggenhedskommunen eller behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge, der har forpligtigelsen/initiativretten til at en kvalitetsaftale bliver indgået?

Det er positivt med øget fokus på anbringende kommunes ansvar, der kræver afgørelser om både dagbehandlingstilbud- og specialundervisning før henvisning.

Der tages stadig ikke nok hensyn til at de unge der er anbragt, kan have så store udfordringer, at det i praksis er umuligt at indgå i et undervisningstilbud, med fuld fagrække og timetal. Vi ønsker at fremhæve de meget forskelligartede målgrupper, som interne skoler varetager undervisning af. Vi ser få enkelte målgrupper fremhævet i lovforslaget, fx sikrede institutioner og hospitaler, men mangler en betoning af de vilkår, som interne skoler med psykiatrinære målgrupper er underlagt som følge af den undervisningsopgave, der følger med målgruppen.

Vi finder det positivt at der sættes krav om samarbejde og kvalitetsudviklingen af de *"interne skoler"* ved at fastsætte et samarbejde med beliggenhedskommunens folkeskoler og vi bifalder forslaget om et tilsyn, der læner sig op ad Socialtilsynets kvalitetsmodel. For en intern skole vil det give en velkendt ramme at arbejde ud fra på kvalitetsparametre, der er genkendelige. Væsentligt er det, at tilsynskonsulenter har skoleforståelse og forståelse for de komplekse opgaver, som interne skoler varetager.

Vi finder det positivt at det i bemærkningerne, s. 69 præciseres *"... at specialundervisningen og den specialpædagogiske bistand og foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling gives i et samlet tilbud."* Det gør vi fordi beliggenhedskommunens udvidede ansvar for undervisningens kvalitet gør det lidt utydeligt om en beliggenhedskommune, i tilfælde af at have flere behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge, ellers ville have muligheden for at samle dem på en matrikel.

Ifølge § 6 bliver økonomien mellem bodelen og undervisningsdelen på et bosted adskilt. Det fremgår ikke tydeligt, om der i denne adskillelse kan arbejdes med to forskellige takster som fx en skoletakst og en værkstedstakst.

2) Forslag om ændring af lov om folkeskolen, lov om social service, lov om socialtilsyn og lov om velfærdsaftaler på dagtilbudsområdet og folkeskoleområdet

Det er kærkomment med et fokus på anbringende kommunes ansvar for, at der før anbringelse skal foretages en vurdering af barnets eller den unges eventuelle behov for specialundervisning eller anden specialpædagogisk bistand.

Det er ligeledes positivt med kvalitetsaftale mellem kommunen og tilbuddet – også egne kommunale tilbud, som vil medvirke til, at undervisning har den fornødne kvalitet. Godt for en ensartet kvalitet, hvis der udarbejdes en fælles national skabelon i samarbejde med partnerne.

Vi finder det også positivt med en statslig kvalitetssikring, hvor der både føres tilsyn med, at kommunalbestyrelsen indgår kvalitetsaftale, og at kommunalbestyrelsen påser, at specialundervisning overholder kravene til undervisning.

Børne- og Undervisningsministeriet
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K

4. maj 2023

J.nr. 2023-11-0988
Dok.nr. 585517
Sagsbehandler
Jane Mindstrup
Hagelin

Sendt sikkert til aarjk@uvm.dk

Høringssvar over udkast til lovforslag om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge og udkast til lovforslag om ændring af lov om folkeskolen, lov om social service, lov om socialtilsyn og lov om velfærdsaftaler på dagtilbudsområdet og folkeskoleområdet

Datatilsynet
Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby
T 3319 3200
dt@datatilsynet.dk
datatilsynet.dk

CVR 11883729

1. Børne- og Undervisningsministeriet har den 30. marts 2023 anmodet om Datatilsynets eventuelle bemærkninger til ovenstående udkast til lovforslag.

2. I afsnit 2.7.1.3 om "forholdet til databeskyttelsesloven" i lovforslagets almindelige bemærkninger fremgår, at:

"Som en konsekvens af forslaget, vil der ske videregivelse af oplysninger fra fagpersoner til kommunalbestyrelser og eventuelt Ankestyrelsen i form af underretning om børn eller unge, som fagpersonerne som led i deres hverv får kendskab til eller har grund til at antage, kan have behov for særlig støtte. De oplysninger, der efter den foreslåede bestemmelser vil kunne videregives fra den enkelte fagperson, kan vedrøre rent private forhold om en eller flere identificerbare fysiske personer. Hvis dette er tilfældet, vil behandlingen af sådanne oplysninger i forbindelse med fagpersonens videregivelse, være omfattet af databeskyttelseslovens §§ 5-8." (Datatilsynets understregning).

Datatilsynet skal i den anledning bemærke, at databeskyttelseslovens §§ 5-7 i vidt omfang er en afskrift af forordningen uden selvstændig betydning. Det vil derfor være rigtigst, hvis der i forarbejderne henvises til behandlingsreglerne i databeskyttelsesforordningen, herunder artikel 6 og artikel 9.

Børne- og Undervisningsministeriet bør i den forbindelse også nærmere redegøre for, hvad der i henhold til databeskyttelsesforordningens artikel 6 vil udgøre det lovlige grundlag for behandling, herunder videregivelse.

Hvis der sker behandling af særlige kategorier af personoplysninger omfattet af databeskyttelsesforordningens artikel 9, bør Børne- og Undervisningsministeriet nærmere redegøre for, hvilken undtagelse i forordningens artikel 9, stk. 2, der finder anvendelse.

Med venlig hilsen

Jane Mindstrup Hagelin

Børne- og Undervisningsministeriet
Frederiksholms Kanal 25
1220 København K

Høringssvar fra De Anbragtes Vilkår

Lov om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge (LBOS)

Lov om ændring af lov om folkeskolen, lov om socialservice, lov om socialtilsyn og lov om velfærdsaftaler

De Anbragtes Vilkår har den 30. marts 2023 modtaget høring over udkast til forslag til Lov om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge samt lov om ændring af lov om folkeskolen, lov om socialservice, lov om socialtilsyn og lov om velfærdsaftaler. De Anbragtes Vilkår vil indledningsvis gerne takke for muligheden for at afgive høringssvar til den kommende lov og ændringer i de berørte love.

De Anbragtes Vilkår ønsker et skolesystem som er elevcentreret, som møder børn og unge der er anbragte med positive forventninger og kan forstå deres udfordringer ind i den kontekst de befinder sig i. De Anbragtes Vilkår mener, at skolegang og behandling skal skilles ad, så skolegangen ikke trænges i baggrunden. At gå i skole og være elev opleves af mange anbragte børn og unge som et frirum, og oplevelsen af at være en del af et skolefællesskab skaber trivsel. Fra forskningen ved vi, at uddannelse er en af de mest centrale beskyttelsesfaktorer for anbragte børn og unge. Derfor skal de tilbydes undervisning af høj kvalitet som følger gældende lovgivning.

De Anbragtes Vilkår finder det positivt at:

- myndighedsansvaret for skolernes samlede indhold og kvalitet præciseres og reguleres
- krav om godkendelse og brug af en standardiseret kvalitetsaftale bliver en forudsætning for henvisning
- tilsynsforpligtelsen skærpes
- skolerne kommer til at indgå på lige fod med øvrige folkeskoletilbud i den stedlige kommune
- der stilles krav om samarbejde med det lokale skolevæsen

Men samtidig er De Anbragtes Vilkår bekymrede for en række forhold i lovforslagene, som De Anbragtes Vilkår bl.a. mener vil rykke fokus fra skoleområdet til et mere behandlingsorienteret paradigme.

De Anbragtes Vilkår har samlet de centrale bemærkninger i en række hovedoverskrifter, som gennemgås i det følgende.

Vægtning mellem specialundervisning og behandling

De Anbragtes Vilkår finder det positivt, at der med loven sker et navneskifte væk fra dagbehandling, men undrer sig over, at navnet ændres til "Behandlings- og specialundervisningstilbud". Hovedformålet i den politiske aftale fra marts 2022 er at få styrket undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge. Hvis intentionen med den politiske aftale er at styrke kvaliteten af undervisningen, så disse elevgrupper modtager den undervisning, de har krav på, så de får et bedre grundlag for at gennemføre en ungdomsuddannelse, mener De Anbragtes Vilkår, at navnet på disse tilbud tydeligt bør signalere, at der først og fremmest er tale om et skoletilbud. Behandlings- og specialundervisningstilbuddene (BOS-tilbud) skal jfr. udkastet til loven (omtalt LBOS) indgå på lige fod med øvrige folkeskoletilbud i kommunen. Derfor spiller navnet på tilbuddene også en rolle i forhold til at tydeliggøre dette.

De Anbragtes Vilkår ønsker at påpege, at socialpædagogisk støtte og behandling ikke bør prioriteres højere end specialundervisning. Elevgruppen har ret til den samme specialundervisning, som elever i øvrige specialundervisningstilbud, og tilbuddene er underlagt samme regler på skoledelen som øvrige specialundervisningstilbud. De Anbragtes Vilkår ser derfor helst at begrebet behandling fjernes fra skoletilbuddet. Hvis dette ikke kan lade sig gøre foreslår De Anbragtes Vilkår, at navnet ændres til specialundervisnings- og behandlingstilbud.

Socialpædagogiske indsatser kan understøtte elevernes skolegang og trivsel - både på døgninstitutioner og opholdssteder samt BOS-tilbud, men der skal først og fremmest være fokus på skolegang, et godt læringsmiljø og faglig udvikling. Tilbud som er organiseret med udgangspunkt i den sociale behandlingsdel, risikerer at sygeliggøre eleverne i deres egen selvforståelse og i personalets og trænge skolefokus i baggrunden.

Størstedelen af de interne skoler på døgninstitutioner eller opholdssteder har i dag både elever som bor på stedet og elever som er dagelever (kombineret institution). De Anbragtes Vilkår er bekymrede for, at der på den baggrund foregår indsatser på disse skoler, som kaldes behandling og socialpædagogisk støtte uden at det tydeliggøres at det foregår, og hvad disse indsatser dækker over. Nogle interne skoler på døgninstitutioner og opholdssteder kalder sig behandlingshjem eller lignende og nogle tilbyder en form for dagbehandling. Behandling og socialpædagogisk støtte som foregår på disse skoler, kommer ikke til at blive reguleret eller ført tilsyn med, da denne form for kombineret institution ikke kommer til at høre under den nye lov (LBOS). Samtidig beskæftiger socialtilsynet sig ikke med skoledelen – og behandling som foregår i regi af skoledelen. Man risikerer derfor en gråzone, hvor visse aktiviteter på skolerne bliver uklare, grænsen mellem undervisning og behandling bliver flydende, og at undervisningstimer reelt ender med at blive brugt til andre aktiviteter, som ikke relaterer sig til elevernes læringsproces og faglige udvikling. Eleverne skal vide hvornår de går i skole, og hvornår de fx laver aktiviteter der relaterer sig til deres fritid eller bodel. Det sker ikke altid som forholdene er nu.

Tilbage til almenområdet

De Anbragtes Vilkår mener generelt også at elevens mulighed for at få undervisning med støtte i folkeskolen eller i et alternativt specialundervisningstilbud bør prioriteres, og at der løbende sker en opfølgning på elevens udvikling, så eleven ikke bliver i en interne skole længere end højest nødvendigt. Fra samtaler med elever på interne skoler hører vi blandt dem et ønske om at komme tilbage til almindelige folkeskoler. Det gælder særligt elever i udskolingen, som er bevidste om, at skolegang på en intern skole kan besværliggøre muligheden for at få en afgangseksamen.

I den forbindelse vil De Anbragtes Vilkår påpege, at det er afgørende, at både anbragte og udsatte børn og unge mødes af positive forventninger i skolen, samtidig med at de mødes med en forståelse for den situation de befinder sig i - herunder en forståelse for de faglige og sociale udfordringer det kan medføre.

Pædagogisk støtte og behandling

Den nye lov kommer til at gælde for tilbud, som både tilbyder specialundervisning og som yder pædagogisk støtte og behandling efter lov om social service.

De Anbragtes Vilkår opfordrer til, at § 4, stk. 2 nr. 5 vedr. "ydelser" og § 5 stk. 2, nr. 4 vedr. "metoder" uddybes i en kommende bekendtgørelse, så det tydeligt kommer til at fremgå, hvilke behandlingsmetoder/ydelser der tilbydes på tilbuddet, hvad indholdet i behandlingen er, hvordan behandlingen tilrettelægges og hvilke kompetencer tilbuddets personale har for at kunne tilbyde pågældende behandling. Den samme uddybning bør også gælde for pædagogisk støtte. Der er behov for at tydeliggøre, hvordan både pædagogisk støtte og behandling støtter op om elevens skolegang, så formålet med indsatserne tydeliggøres.

Derudover ønsker De Anbragtes Vilkår i en kommende bekendtgørelse en præcisering af, hvad forskellen er mellem pædagogisk støtte og behandling og de forskellige former for specialpædagogisk bistand (Jfr. BEK nr. 693).

De Anbragtes Vilkår ser desværre ikke, at der lægges op til at præcisere hvad der menes med dagbehandling i servicelovens §52, stk. 3.

Kvalitetsaftaler

De Anbragtes Vilkår finder det positivt, at der både skal indgås kvalitetsaftaler om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand samt aftale for selve BOS-tilbuddene, og at kommunerne forpligtes til at anvende en fælles skabelon som skal danne baggrund for kvalitetsvurdering og godkendelse af specialundervisningstilbuddene. De Anbragtes Vilkår ser det i denne forbindelse som vigtigt, at repræsentanter for de forskellige parter bliver inddraget i udformningen af skabelonen. Skabelonen skal både kunne rumme tilbuddenes forskellighed, men samtidig være så tilstrækkeligt konkret, fx i forhold til personalets kompetencer, at den kan bruges til at sikre undervisning af høj kvalitet. Der skal samtidig opmærksomhed på, hvordan kvalitetsaftalerne bliver implementeret ude på tilbuddene og i kommunerne.

For at styrke undervisningen og hele skoledelen anbefaler De Anbragtes Vilkår imidlertid også at følgende indgår som temaer i kvalitetsaftalen for specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand:

- inddragelse af eleven og forældre/værge/anbringelsessted
- præcisering af målgruppen for specialundervisningen

Samarbejde med den stedlige kommunes øvrige skolevæsen

I det forpligtende samarbejde med det lokale skolevæsen gør De Anbragtes Vilkår opmærksom på, at der skal være tale om en gensidig forpligtelse mellem kommunernes skoletilbud, så BOS-tilbuddene ikke afvises af andre skoletilbud, når de ønsker at samarbejde. I De Anbragtes Vilkår hører vi eksempler på, at lokale folkeskoler ikke ønsker et samarbejde, eller kun ønsker at samarbejde i meget begrænset omfang. Det går ud over eleverne på BOS-tilbuddene, som på denne måde mister en mulighed for at få en tilknytning til en almen skole. En sådan tilknytning vil kunne lette overgangen for de elever, som skal skifte fra et BOS-tilbud til et andet skoletilbud. Derudover risikerer man, at den faglige sparring på tværs af skolerne forringes.

Elever som fylder 18 år i løbet af skoleåret

De Anbragtes Vilkår mener at det bør være en ret for elever der er henvist til et BOS-tilbud, at kunne fortsætte i tilbuddet resten af skoleåret, selvom de fylder 18 år i løbet af skoleåret. Det bør således ikke være et krav, at der kan opnås enighed i kommunen, for at eleven kan fortsætte.

Unge anbragt på sikrede døgninstitutioner

De Anbragtes Vilkår finder det positivt, at der kommer fokus på skolegangen på de sikrede døgninstitutioner, og at det både gælder unge med behov for specialundervisning og unge uden dette behov. Alle børn og unge har ret til at gå i skole og få den nødvendige viden, som gør det muligt at videreuddanne sig efter folkeskolen. De Anbragtes Vilkår oplever desværre, at rammerne for disse rettigheder på sikrede institutioner, er for dårlige. Det gælder fx muligheden for at få undervisning i fuld fagrække, som er en forudsætning for at komme videre i uddannelsessystemet. De Anbragtes Vilkår indstiller derfor til, at der i bekendtgørelsen fortsat stilles krav om fuld fagrække på de sikrede institutioner, selvom der oprettes målrettede forløb på 8 uger. Formålet må være, at forløbene tilrettelægges ud fra den enkelte elevs behov og faglige forudsætninger.

Generelt ser De Anbragtes Vilkår med stor bekymring på, at der fortsat er interne skoler, som ikke tilbyder fuld fagrække.

Sproglige bemærkninger

For at understrege at der er tale om skolegang og undervisning foreslår De Anbragtes Vilkår, at ordene "børn og unge" erstattes af ordet "elev". Ordet "elev" anvendes både i folkeskoleloven og i BEK nr. 693 vedr. specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, og bør derfor også anvendes i den nye lov.

I udkastet til Barnets lov lægges der op til at ændre betegnelserne "opholdssteder" og "døgninstitutioner" til "børne- og ungehjem". De Anbragtes Vilkår opfordrer til at anvende samme betegnelse i LBOS, så der sker en sproglig ensretning på tværs af de forskellige love og bekendtgørelser.

De Anbragtes Vilkår opfordrer derudover til, at man i loven og i lovens bemærkninger generelt er opmærksom på at undgå stigmatiserende sprogbrug som fx "udsatte børn og unge", "de allermest udfordrede", "meget sårbar og udsat gruppe" etc. Elevernes udfordringer skal ses i lyset af den kontekst og de sociale relationer eleverne både tidligere og nu indgår i. Barnets lov har en ambition om at opdatere sprogbruken på området og afskaffe stigmatiserende ord og begreber. Dette er noget, som De Anbragtes Vilkår hilsner velkommen. De Anbragtes Vilkår opfordrer derfor til, at sprogbruget og ord i den kommende lov og bekendtgørelse på samme måde opdateres, så der skabes en sammenhæng på tværs af ressortområder.

Med venlig hilsen

David Adrian Pedersen
(Forperson)

Camilla M. Kronborg
Sekretariatsleder

Rosa Navarro Hammer
Børne- og Undervisningsministeriet
Departementet
Juridisk Kontor

14. april 2023
KAP/METNOR
J.nr. 2022 - 4230

Kære Rosa Navarro Hammer

Sekretariatet for digitaliseringsklar lovgivning har modtaget udkast til forslag til Lov om ændring af folkeskolen, lov om social service, lov om socialtilsyn og lov om velfærdsaftaler på dagtilbudsområdet og folkeskoleområdet samt udkast til forslag om Lov om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge i høring.

Sekretariatet har til opgave at vurdere, om ministeriet på tilstrækkelig vis har beskrevet lovforslagenes implementeringskonsekvenser, og om lovforslagene efterlever principperne for digitaliseringsklar lovgivning. Gennemgangen af lovforslagene giver på det foreliggende grundlag anledning til følgende bemærkninger: Sekretariatet skal særskilt fremhæve

Vurdering af offentlige implementeringskonsekvenser

Et lovforslags implementeringskonsekvenser skal være velbelyste med henblik på at understøtte, at lovgivningen efter vedtagelse kan administreres hensigtsmæssigt og understøttes digitalt.

Sekretariatet bemærker, at ministeriet har angivet de kommunale og statslige merudgifter, som lovforslagene vil medføre. Herunder at de statslige merudgifter blandt andet vedrører, at Styrelsen for Undervisning og Kvalitet fremadrettet skal foretage risikobaserede tilsyn med specialundervisningen og anden specialpædagogisk bistand på døgninstitutioner, opholdssteder samt behandlings- og specialundervisningstilbud.

Ministeriet bemærker derudover, at der vil være implementeringsudgifter til blandt andet en ansøgningspulje til kommunerne, som kan understøtte den lokale implementering og omstilling til de nye lovkrav. Sekretariatet anbefaler, at ministeriet uddyber implementeringskonsekvenserne ved oprettelse af ansøgningspuljen til kommunerne. Herunder kan ministeriet med fordel beskrive, hvordan puljen skal systemunderstøttes samt hvordan den skal administreres, særligt med hensyn til at puljen skal udmøntes allerede i 2023.

Principper for digitaliseringsklar lovgivning

Lovforslagets efterlevelse af de syv principper for digitaliseringsklar lovgivning skal beskrives i bemærkningerne til et lovforslag, og en eventuel fravigelse af principperne skal begrundes.

Sekretariatet bemærker, at ministeriet vurderer, at lovforslaget følger princip #1 om enkle og klare regler. Sekretariatet finder at lovforslaget derudover også er relevant for princip #5 vedr. tryk og sikker databehandling.

Princip #1 vedr. enkle og klare regler

Sekretariatet bemærker, at ministeriet redegør for at lovforslaget følger princip #1 om enkle og klare regler. Sekretariatet finder ligeledes, at lovforslagene er i tråd med princip #1 om enkle og klare regler, da lovforslagene vil bidrage til at behandlings- og specialundervisningstilbuddene kan administreres mere præcist.

Princip #5 vedr. tryk og sikker databehandling

Det fremgår af databeskyttelsesforordningen, at offentlige myndigheder i særlige tilfælde, hvor der kan konstateres en høj risiko, skal udarbejde konsekvensanalyser, der afdækker, hvilke konsekvenser konkrete databehandlinger har for beskyttelsen af personoplysninger.

Analyserne skal blandt andet udarbejdes, når offentlige myndigheder behandler personoplysninger på en sådan måde, at det kan karakteriseres som værende af høj risiko for borgernes rettigheder og frihedsrettigheder.

Sekretariatet anbefaler på baggrund af lovforslagene, som indebærer behandling og videregivelse af personoplysninger mellem myndigheder, at ministeriet foretager en nærmere vurdering af lovforslagets databeskyttelsesretlige implementeringskonsekvenser. Yderligere information om Datatilsynets konsekvensanalyse kan tilgås [her](#).

Der henvises i øvrigt til digst.dk/dkl samt [Vejledning om digitaliseringsklar lovgivning](#), ligesom I naturligvis er velkomne til at kontakte sekretariatet for råd og vejledning.

Med venlig hilsen

Mette Hjorth Nørgaard
Specialkonsulent

T +45 21 15 66 51
E metnor@digst.dk

Rikke Nørregaard

Fra: DEP - AAR JK
Sendt: 8. maj 2023 12:06
Til: Rosa Navarro Hammer
Cc: Erika Wolf
Emne: VS: Høringssvar – Lovforslag vedr. aftale om at styrke undervisningen for anbragte børn og unge.”
Vedhæftede filer: Høringsbrev.pdf; Lovforslag om ændring af folkeskoleloven, serviceloven mv_ekstern høring_30032023.pdf; Høringsliste.pdf; Lovforslag om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge_ekstern høring_30032023.pdf

Med venlig hilsen
Lise Hjort Elmquist
Chefkonsulent

Fra: Mette Hjort-Madsen <mhm@efterskolerne.dk>
Sendt: 8. maj 2023 12:04
Til: DEP - AAR JK <AARJK@uvm.dk>
Cc: Sine Eggert <se@efterskolerne.dk>
Emne: Høringssvar – Lovforslag vedr. aftale om at styrke undervisningen for anbragte børn og unge.”

Til BUVM juridisk kontor

Efterskoleforeningen takker for muligheden for at kommentere på lovforslag, der udmønter aftalen om at styrke undervisningen for anbragte børn og unge. Foreningen forholder sig i sit høringssvar alene til de elementer, der direkte berører efterskolerne.

- 1) Bemærkninger til lovforslagets § 2, nr. 3 og 4 Godkendelse af og tilsyn med pladser på efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med kostafdeling, der anvendes til anbringelse af børn og unge

Efterskoleforeningen bakker naturligvis op om, at skoler for anbragte børn og unge skal have de rette forudsætninger for at imødekomme de anbragte og udsatte børn og unges behov. Herunder skal der være et tilstrækkeligt tilsyn og forankring i kommunen, så de unges trivsel og retssikkerhed sikres.

I dag har vi kun enkelte efterskoler, der er godkendt til mere end otte pladser, mens en række efterskoler er konkret godkendte til en enkelt eller måske et par anbragte elever. Det er vores oplevelse, at skolerne lykkes med at tilbyde et godt skoletilbud til de elever, der er anbragt, men hører også, at anbringelserne ikke er uden problemer ift. hjemmel, administration m.v. og at det personrettede tilsyn ikke altid fungerer efter hensigten.

Historisk set har fortællingen blandt efterskoler været at anbringelse på en efterskole, netop er for den særlige kategori af unge, hvor denne foranstaltning giver bedst mening (vi er et skoletilbud), fx fordi eleven selv er relativt velfungerende og et efterskoleophold er det mindst stigmatiserende tilbud ift. at fjerne en ung fra et belastet miljø. Anbragte elever er undtagelsen fremfor reglen på efterskoler, og de udgør ikke i noget tilfælde en væsentlig andel af skolens elevgruppe eller økonomiske virksomhed. Tværtimod har man fra skolernes side vist velvilje til at etablere konkrete løsninger i konkrete tilfælde sammen med kommunerne. Desværre har vi også eksempler på, at skolerne først opdager en anbringelse, når skolepengene bliver betalt af den kommunale forvaltning. I disse tilfælde tyder det på, at anbringelse er anvendt i mangel af bedre/anden hjemmel, når der hverken har været dialog om handleplan eller kontaktpersoner forud for skolestart.

Det er vores klare overbevisning, at lovforslaget vil bevirke, at det fremover ikke bliver muligt at være anbragt på en efterskole. Det skyldes, at langt de fleste efterskoler typisk kun har en enkelt eller meget få anbragte elever, og der

kan gå år imellem, at det sker. Derfor vil det ikke give mening for efterskolerne at skulle igennem en større godkendelsesproces som anbringelsessted for at bevare muligheden for lejlighedsvist at modtage anbragte elever. Derfor er det vores forventning, at der højst vil være et par specialefterskoler, der evt. vil søge om godkendelse.

Når vi alligevel bakker op om forslaget, skyldes det, at vores erfaring er, at det faktisk er langt bedre at arbejde med udsatte elevgrupper via andre foranstaltninger end en anbringelse på en efterskole. Og de muligheder eksisterer allerede inden for gældende lovgivning, om end vores erfaring er, at kommunerne bruger dem forskelligt.

Efterskolerne har således gode erfaringer med elever, der fx er anbragt i en plejefamilie eller på et opholdssted, men opfylder sin undervisningspligt på en efterskole. Det er i praksis vigtigt, at eleven har et tilhørsforhold uden for efterskolen, og at efterskolen har en samarbejdspartner, som ikke er en kommunal forvaltning. Eleven skal have en base at kunne tage hjem til, når skolen er lukket i de lange ferier, eller når eleven har behov for at trække stikket i en weekend eller bliver syg. Og efterskolerne skal kunne koncentrere sig om det, de er gode til – at levere undervisning og samvær. De praktiske opgaver ift. en anbragt ung (lommepenge, indkøb, tandlægebesøg, mv.) er ikke en del af efterskolens normale portefølje, og endnu vigtigere, så skal den unge have en alliancepartner udenfor skolen, hvis der opstår problemer i forholdet til skolen.

Med det fremsatte lovforslag vil det blive helt gennemslagsligt for kommunerne, hvilke eventuelle efterskoler, der er godkendt som anbringelsessteder. Og på resten af skolerne, som vi forventer vil blive hovedparten, vil det ikke være muligt at være anbragt.

Efterskoleforeningen vil dog gerne opfordre til, at vi sammen med Socialministeriet og fx KL udarbejder nogle klarere retningslinjer for, hvordan man bevillingsmæssigt som kommune kan være med til at bevilge et efterskoleophold samtidig med, at en ung er anbragt uden for hjemmet. Derved sikrer vi os, at også elever, der er anbragt uden for hjemmet, kan komme på efterskole. Vi ved, at det nogle steder allerede lykkes, men vi ser gerne, at der skabes endnu mere gennemslagslighed ift. de løsningsmuligheder, der eksisterer i hhv. folkeskole- og serviceloven.

Foreningen vil også bringe emnet ind i den arbejdsgruppe, der er nedsat i BUVM, hvor vi deltager og hvor man bl.a. skal se på løsninger for institutioner i spændingsfeltet mellem anbringelsessteder og efterskoler, frie fagskoler og fri- og privatskoler med kostafdeling.

2) Bemærkninger til lovforslagets § 2, nr. 5; Strafansvar med manglede overholdelse af skærpet underretningspligt for ansatte på fri- og privatskoler, efterskoler og frie fagskoler.

Efterskoleforeningen bakker i sagens natur op om, at der eksisterer en håndhævelses- og sanktionsmulighed ift. medarbejdere på frie skoler, der svigter deres ansvar ift. børn og unge, ligesom på folkeskoleområdet. Efterskolerne har typisk den udfordring, at de har elever fra mange forskellige kommuner og vejen ind til rette instans ikke altid er indlysende.

I udgangspunktet gælder der i Danmark princippet om, at man er uskyldig, indtil det modsatte er bevist. Dermed skal forurettede bevise, at skolen *har vidst*, at der var grund til bekymring, men har *undladt* at underrette. Det efterlader skolerne i den situation, at de står sig bedst ved at kunne *dokumentere alle tilfælde*, hvor de *har* underrettet på elever. Efterskolerne er ikke omfattet af forvaltningslovens bestemmelser om arkiveringspligt, og da der ikke er nogen formkrav til underretninger, kan man let havne i en retssikkerhedsmæssig uholdbar situation, fx hvis en underretning er sendt fra en decentral mail (fx nu tidligere ansat) eller man har ringet til kommunen. Derfor bør der være krav om, at alle underretninger sker skriftligt og, at man får en kvittering på modtagelse, ligesom der bør udarbejdes klare retningslinjer for arkivering (altså hvor længe, oplysningerne skal opbevares). Normalt skal skolerne slette alle oplysninger, som der ikke er hjemmel til at opbevare iflg. persondatareglerne, når skoleåret er slut.

3) Bemærkninger til lovforslagets § 6 Ikrafttrædelse

Paragraffen omhandler overgangsbestemmelser for efterskoler, der pr. 1. januar 2024 har 8 pladser eller derunder til anbragte elever. Disse skal iflg. lovforslaget være godkendt efter reglerne om socialtilsyn inden 1. januar 2025.

Efterskoleforeningen finder teksten uklar, idet bestemmelsen kan tolkes som, at skolerne skal godkendes inden 1. januar 2025 på baggrund af eventuelt anbragte elever pr. 1. januar 2024. Der er jo ingen efterskoler, der er

godkendt til 8 pladser eller derunder med mindre, de er godkendt som konkret egnede til den/de pågældende elever. For skoler, der har anbragte elever i skoleåret 23/24, og som ikke ønsker at søge om godkendelse, bør det være muligt at afslutte skoleåret og undlade at søge om godkendelse til efterfølgende skoleår. Det vil betyde, at man fra skoleåret 24/25 ikke længere kan optage anbragte elever på efterskolen.

Formuleringen bør derfor rettelig være, at efterskoler med 8 anbragte elever eller færre pr. 1. januar 2024, skal søge om godkendelse inden 1. januar 2025, *hvis de ønsker* at kunne modtage anbragte elever fra skoleåret 2024/25, der starter i august 2024. Hvis skolen ikke ønsker at søge om godkendelse, mistes muligheden for at kunne modtage anbragte elever iflg. den hidtidige hjemmel pr. 30. juni 2024. Hvis ikke der indføres et frivillighedsprincip i denne formulering, kan konsekvenserne blive, at nogle skoler må opsiges samarbejdet med anbragte elever allerede midt i skoleåret (1. januar 2024) for at undgå at komme i klemme. Det kan også tænkes, at nogle skoler uforvarende kommer til at optage anbragte elever til skoleåret 24/25, som så kommer i klemme. Det er der ingen, der ønsker for eleverne.

Venlig hilsen

Mette Hjort-Madsen

Vicedirektør

+45 33 17 97 61

mhm@efterskolerne.dk

efterskolerne

Farvergade 27 H, 2 1463 København K

www.efterskolerne.dk

Fra: Betina Høireby Johnsen <BHO@fho.dk>

Sendt: 9. maj 2023 14:12

Til: DEP - AAR JK <AARJK@uvm.dk>

Cc: Rolf Lange <RLA@fho.dk>

Emne: Høringssvar – Lovforslag vedr. aftale om at styrke undervisningen for anbragte børn og unge - FH

FH har ingen bemærkninger

Med venlig hilsen

Betina Høireby Johnsen

Afdelingssekretær, Politik og Analyse

Direkte: 3524 6136 / Mobil: 28497548 / Mail: BHO@fho.dk

Fagbevægelsens Hovedorganisation / www.fho.dk

[Her kan du læse hvordan Fagbevægelsens Hovedorganisation behandler dine data](#)

4. maj 2023
Tore Kargo
tore@fadd.dk

Børne- og Undervisningsministeriet
Juridisk kontor
1216 København K
aarjk@uvm.dk

Hermed fremsender FADD:

Høringssvar vedr. lovforslag, som udmønter aftale om at styrke undervisningen for anbragte børn og unge

FADD takker for modtagelse af høring over lovforslag, som udmønter dele af aftalen af 16. marts 2022 om styrkelse af undervisning for anbragte børn og unge.

Nærværende høringssvar adresserer:

- 1) udkast til forslag til en ny lov om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge
- 2) udkast til lovforslag om ændring af lov om folkeskolen, lov om social service, lov om socialtilsyn og lov om velfærdsaftaler på dagtilbudsområdet og folkeskoleområdet (Styrkelse af undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge m.v.)

FADD tilslutter sig tillige Skolealliancens høringssvar.

Generelle bemærkninger

At aftaleparterne med den politiske aftale af 16. marts ønsker at styrke undervisningstilbuddene for anbragte og udsatte børn og unge, har FADDs FULDE opbakning. Netop vellykket skolegang og skolekompetencer udpeger forskningen, som den største ikkebiologiske beskyttelsesfaktor for børn og unge i udsatte positioner. Derfor er alle på området, lovgivere, myndigheder og praktikere, forpligtede til at forfine netop denne del af vores faglige indsats.

I nærværende høringssvar vil vi indledningsvist fremhæve nogle centrale pointer, efterfølgende vil vi adressere nogle konkrete dele af lovforslagene.

Centrale pointer:

Tilsyn og sikring af kvalitet i undervisningstilbuddene – forslaget rammer ikke plet!

Helt generelt er der brug for tilsyn og kvalitetssikring af praksis, når det gælder komplekse socialpædagogiske og undervisningsfaglige miljøer. Dette er nødvendigt for at sikre en ensartet og tilstrækkelig kvalitet på landets skoler. Erfaringen viser, at kvaliteten af tilsynet i dag er svingende og at der er for stor variation når det gælder kvalitetsparametre, men også i forhold til dispensationer ift. timetal, fagrække, fagpersonkvalifikationer, behandling af magtanvendelser mv. Derfor støtter FADD regelændringer på området.

Men helt overordnet bibringer lovforslagenes ændringsforslag **IKKE** den nødvendige kvalificering af området.

- I forslaget placeres ansvaret i 98 kommuner, der er ingen systematiseret audit og sikring af national kvalitet og ensartethed.
- Der er ikke etableret armslængde mellem tilsynsmyndighed og (egne) skoleenheder, beliggenhedskommunen kommer til at føre tilsyn med sig selv. Dette er meget kritisk og en stor svaghed i det foreslåede.
- Tilsynsenhederne bliver både store og små, hvormed tilsynsvolumen bliver voldsom forskellig (Kbh. har mere end 650.000 indbyggere. 10 kommuner har 20.000 eller færre indbygger, fire af dem har under 6.000 indbyggere)
- Med forslaget etableres der et tilsyns-morads af stedlig kommune, beliggenhedskommune, socialtilsyn og STUK, en konstruktion der næppe kommer barnet til gode.
- Barnets sag bliver kompliceret af, at stedlig kommune får myndigheden over den sociale sag og indstillingsret i forhold til skoleanbringelse. Men det bliver beliggenhedskommunen der bliver myndighed på skoleplaceringen, uden at have forudsætninger/kendskab ift. det enkelte barns situation og behov for fx sammenhæng i sin livssituation.

FADD anbefaler derfor at tilsynet med området centraliseres yderligere i færre nationale centre, fx i socialtilsynenes nuværende struktur. Dette vil øge professionalisering af opgaven og den faglige specialisering, skabe armslængde til tilsynsfeltet og endeligt bibringe det vigtige dobbelte kvalitetsblik på børnenes liv – hvormed der skabes en essentiel sammenhæng i børnenes liv - således betragtes den socialpædagogiske og den undervisningsfaglige indsats med de samme tilsyns- og kvalitetsbriller.

Fokus på de mange, men ikke på de få.

FADD anerkender, at der er brug for et kvalitetsløft og dermed regelændringer. Men det er vigtigt at områdets bredde huskes. De flestes situation og egenart kan fint rummes i lovforslagene. Men det anbefales, at der tages højde for bredden og for de helt særlige faglige miljøer.

- Der er forslaget taget højde for de sikrede og delvist lukkede faglige miljøer. Men der savnes stadig fokus på fx muligheden for at prøveafleggelse kan gennemføres mere fleksibelt. De sikrede institutioner savner fx mulighed for at tage elever til eksamen mere end to gange årligt. En stor del af deres unge er anbragt/placeret i uger eller få måneder.
- Børn og unge der har brug for anbringelse i højt specialiserede del psykiatrien, har brug for mere fleksible rammer end vi kender fra det øvrige anbringelses- og undervisningsområde. Dette gælder også børn og unge der er sengeliggende eller udfordrede af kombinationer af sociale, psykiatriske eller somatiske forhold.
- Det er ligeledes væsentligt, at reglerne tager højde for anbringelser, der etableres akut eller med meget kort frist. Det må ikke komme børn til ugunst, fx ved manglende akut handling, at der er krav om samtidige afgørelse og færdiggjort PPV.

FADD anbefaler, at der med blik for bredden af tilbuds- og børne/ungetyper sikres tilstrækkelig fleksibilitet i regelsættene, så alle børn og unge får ideelle betingelser for læring også selvom der nogle gange kræver stor fleksibilitet og opfindsomhed. Dette kræver højt specialiserede tilsynskompetencer med både viden om målgruppen, tilbudstypen og den undervisningsfaglige del.

Kvalitetsaftalen – forventeligt et godt redskab

FADD ser positivt på indførelsen af en generisk kvalitetsaftale, der er tydeligt inspireret af socialtilsynenes kvalitetsmodel. Overskrifterne giver god mening og skaber en god sammenhæng til den, for de fleste, velkendte kvalitetsmodel. FADD deltager gerne i det kommende arbejde med kvalitetsaftalen. Vi vil bidrage med indgående og aktuel viden om praksisfelterne og med fokus på områdets bredde og på etableringen af kloge målepunkter, der kan vurdere kvaliteten eller mangel på samme.

Specifikke bemærkninger til udkast til forslag til en ny lov om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge

Vedr. § 3, stk. 2 - Det kommunale tilsyn

Jf. lovforslagets § 3, stk. 2 har kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen ansvaret for tilsynet med behandlings- og specialundervisningstilbud i kommunen.

Med den politiske aftale af 16. marts 2022 blev det besluttet at fastholde det kommunale tilsyn, men FADD vil stadig gerne benytte lejligheden til at gøre opmærksom på Skolealliancens forslag om at styrke myndighedsansvaret og tilsynsopgaven ved at etablere ét nationalt forankret skoletilsyn med et helhedsorienteret og tværfagligt blik. Det er oplagt at placere dette i socialtilsynet, da denne tilsynsstruktur har netop de kendetegn som FADD vurderer væsentlig: Armslængde, en stærk myndighedsstruktur, specialister i stor kompleksitet, stor volumen og muligheden for at etablere det socialfaglige og det skolefaglige dobbeltblik, der vil tilgodese barnet og det helhedsorienterede syn på barnets liv.

Vedr. § 5 - Kommunalbestyrelsens kvalitetsvurdering

jf. § 5, stk. 2, nr. 8. Kommunalbestyrelsen skal efter forslaget vurdere behandlings- og specialundervisningstilbuddets samarbejde med relevante kommunale myndigheder. Det er efter FADDs overbevisning væsentligt, at det i bestemmelsen vægtlægges, at der er tale om et gensidigt, forpligtende samarbejde, så det sikres, at kommunen ikke kan vurdere, at et tilbud ikke lever op til kvalitetaftalen med begrundelse i samarbejdet, hvis samarbejdsvanskelighederne f.eks. skyldes manglende vilje til at samarbejde fra de eksterne parter. Det bør således være en gensidig forpligtelse der påhviler begge sider af samarbejdsrelationen.

Konkret kunne det omskrives fra "Behandlings- og specialundervisningstilbuddets samarbejde med de relevante kommunale myndigheder" til "Det gensidige og forpligtende samarbejde mellem behandlings- og specialundervisningstilbuddet og de relevante kommunale myndigheder".

Vedr. § 6 - Kommunalbestyrelsens vurdering af tilbuddets økonomiske forhold

Efter § 6 skal kommunalbestyrelsen føre tilsyn med, at behandlings- og specialundervisningstilbud har en forsvarlig økonomisk kvalitet. I vurderingen indgår 1) om økonomien giver mulighed for den fornødne kvalitet, 2) årsbudget og regnskab for det samlede behandlings- og specialundervisningstilbud og særskilt for specialundervisningsdelen, og 3) tilbuddets ejerforhold. I vurderingen af et ikke-offentligt tilbud indgår derudover en vurdering af, om 1) behandlings- og specialundervisningstilbuddet er økonomisk bæredygtigt, 2) der er gennemsigtighed i behandlings- og specialundervisningstilbuddets økonomi og 3) i hvilket omfang der er udbetalt udbytte de seneste 5 år.

FADD konstaterer, at det kun er ikke-offentlige behandlings- og specialundervisningstilbud, der skal vurderes i forhold til tilbuddets økonomiske bæredygtighed, og hvorvidt der er gennemsigtighed i tilbuddets økonomi. Dette finder FADD urimeligt og det efterlader en ikke væsentlig forskelsbehandling, der kan skævvride området.

Som led i vurderingen efter § 6, stk. 1 og 2, skal kommunalbestyrelsen desuden sikre sig, jf. § 6, stk. 3, at 1) der ifølge årsbudgettet er et rimeligt forhold mellem den forventede omsætning og

omkostninger, 2) årsbudgettet afspejler målgruppe, metoder samt behandlings- og specialundervisningstilbuddets planer for faglig udvikling og større ændringer og 3) det private behandlings- og specialundervisningstilbuds soliditetsgrad er rimelig set i forhold til behandlings- og specialundervisningstilbuddets alder og specialiseringsgrad.

FADD vurderer vi, at basis for vurdering overlades til en så stor grad af skøn at det er et usikkert grundlag. Det værd at bemærke, at nogle af de mest specialiserede behandlings- og specialundervisningstilbud drives af ikke-offentlige aktører, hvorfor det kommunale kendskab til området, i forhold til målgruppe, faglighed mv., i flere tilfælde må vurderes lavere end det pågældende behandlings- og specialundervisningstilbuds kendskab.

Med lovforslaget skal kommunalbestyrelsen desuden vurdere behandlings- og specialundervisningstilbuddets udgifter til løn til ledelsen, § 6, stk. 4. I lovforslagets bemærkninger fremgår det, at oplysningerne vil kunne indgå i beslutningsgrundlaget, når der skal vælges behandlings- og specialundervisningstilbud til konkrete børn eller unge. Løn skal ses i forhold til en lang række faktorer: Kvalifikationer, anciennitet, uddannelse, ledelseskompetencer, pædagogisk indsigt, organisationens størrelse, rekrutteringssituationen på ansættelsestidspunktet osv. At gøre det til et tema for kommunalbestyrelsen, der ikke har et større indblik i de konkrete forhold, må betragtes som retssikkerhedsmæssigt ganske problematisk.

FADD er bekendt med, at sociale tilbud vurderes ud fra de samme forhold. Det er dog her væsentligt at bemærke, at tilsynet føres og godkendes af socialtilsynet – ikke en kommunalmyndighed. Hvis der skal tilstræbes en vis ensartethed på tværs af tilbud, bør socialtilsynet i praksis stå for vurderingen af tilbuddets økonomiske forhold og kommunalbestyrelsen skal forpligtes til at følge deres indstilling.

- Derfor anbefaler FADD, at det indskrives i lovteksten, at socialtilsynet i praksis fører tilsyn med behandlings- og specialundervisningstilbuddets økonomiske kvalitet, og at kommunalbestyrelsen forpligtes til at følge socialtilsynets vurdering.
- At § 6, stk. 2, 1 og 2, 1) behandlings- og specialundervisningstilbuddet er økonomisk bæredygtigt, 2) der er gennemsigtighed i behandlings- og specialundervisningstilbuddets økonomi, også kommer til at gælde for offentlige behandlings- og specialundervisningstilbud.

Vedr. § 10 – Tilbagekaldelse af godkendelse af behandlings- og specialundervisningstilbud

Jf. § 10 kan godkendelse, efter § 4, tilbagekaldes, hvis et behandlings- og specialundervisningstilbud ikke opfylder betingelserne for godkendelse.

- FADD anbefaler, at det præciseres i § 10, at tilbagekaldelse af godkendelse af et behandlings- og specialundervisningstilbud har opsættende virkning, hvis afgørelsen påklages.

Vedr. § 11 - Unge der fylder 18 år i løbet af skoleåret

FADD er generelt bekymrede for denne komplicerede bestemmelse, da den kræver at kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen, kommunalbestyrelsen i bopælskommunen og behandlings- og specialundervisningstilbuddet alle skal tage stilling til om den 18årige må færdiggøre

sit skoleår. Dette vil skabe en unødigt og indviklet proces i en situation, hvor den unge selvfølgelig skal tildeles ret til at færdiggøre sit skoleår.

- Derfor anbefaler FADD at § 11, stk. 3 omskrives, så det fremgår, at en ung, der fylder 18 år i løbet af skoleåret har ret til at fortsætte i behandlings- og specialundervisningstilbuddet resten af året, hvis tilbuddet matcher den unges behov.

Vedr. § 12 - Henvisning af børn og unge til behandlings- og specialundervisningstilbud

Efter § 12 kan henvisning til et behandlings- og specialundervisningstilbud i en anden kommune end barnets eller den unges bopælskommune kun ske efter forudgående aftale med beliggenhedskommunen.

Det fremgår i lovbemærkningerne, at den socialfaglige udredning på socialområdet skal suppleres med den pædagogisk-psykologiske vurdering på undervisningsområdet, der fremover skal gennemføres af bopælskommune inden henvisning til et behandlings- og undervisningstilbud i anden kommune.

FADD er enig i behovet for et styrket tværfagligt samarbejde i forbindelse med udredning og visitation, men må samtidig understrege, at det grundige udredningsarbejde i forhold til valg af tilbud og skoleplacering ikke må kunne underkendes af beliggenhedskommunen kort tid efter afgørelsen.

FADD vil gerne understrege, at beliggenhedskommunens pædagogiske-psykologiske rådgivning kun bør tage stilling til børn og unge med dispensationsbehov. Det må nødvendigvis kunne antages, at bopælskommunen, der henviser barnet eller den unge til det pågældende behandlings- og specialundervisningstilbud, har det største kendskab til barnet, barnets udfordringer og behov, hvorfor beliggenhedskommunens godkendelse af behandlings- og specialundervisningstilbuddet må være grundlag nok for at indskrive børn og unge uden dispensationsbehov i behandlings- og specialundervisningstilbuddet.

FADD anbefaler,

- At det præciseres i § 12, at beliggenhedskommunens pædagogiske-psykologiske rådgivning kun skal tage stilling til børn og unge med dispensationsbehov, som henvises af en anden kommune til et behandlings- og specialundervisningstilbud i kommunen. Behandlings- og specialundervisningstilbuddets skoleleder har indstillingsret.

Vedr. § 13 - Betaling til behandlings- og specialundervisningstilbud

Efter § 13 er det alene kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen, der kan yde betaling med frigørende virkning til behandlings- og specialundervisningstilbud. Dvs. bopælskommunen og beliggenhedskommunen skal aftale refusion for betaling af elevens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand og foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling, jf. § 13, stk. 2.

FADD forstår forslaget med den hensigt, at beliggenhedskommunen dermed kan føre kontrol med hvilke børn der visiteres til skolen og dermed tilvejebringes et ønsket datagrundlag i forhold til pris, antal og elevtyper. Men FADD forholder sig stadig kritisk til bestemmelsen, da den er umådelig bureaukratisk og ulogisk, da beliggenhedskommunen bliver et fordyrende og forstyrrende mellemlid

mellem bestiller og udfører. Det må være et kontraktligt aftaleforhold mellem bopælskommunen og behandlings- og specialundervisningstilbuddet at indgå disse aftaler.

FADD anbefaler:

At beliggenhedskommunen ikke bliver økonomisk mellemmand i relationen mellem bopælskommune og behandlings- og specialundervisningstilbuddet. Det er og bliver et kontraktligt forhold mellem to parter – bestiller og udfører.

At det nødvendige datagrundlag tilvejebringes ved at etablere en oplysningspligt med videregivelse af relevante datasæt til beliggenhedskommunen.

Specifikke bemærkninger til udkast til lovforslag om ændring af lov om folkeskolen, lov om social service, lov om socialtilsyn og lov om velfærdsaftaler på dagtilbudsområdet og folkeskoleområdet (Styrkelse af undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge m.v.)

Vedr. indsættelse af § 22, stk. 2

I § 22 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke, at en kommunalbestyrelse efter aftale med en anden kommune kan henvise elever til undervisning i et behandlings- og specialundervisningstilbud, en døgninstitution eller et opholdssted, der er beliggende i en anden kommune.

FADD vil igen bemærke, at beliggenhedskommunens pædagogiske-psykologiske rådgivning kun bør tage stilling til børn og unge med dispensationsbehov, jf. FADDs bemærkninger til § 12 i lov om behandlings- og specialundervisningstilbud.

FADD anbefaler,

At det præciseres, at beliggenhedskommunens pædagogiske-psykologiske rådgivning kun skal tage stilling til børn og unge med dispensationsbehov, som henvises af en anden kommune til et specialundervisningstilbud på et opholdssted eller en døgninstitution i kommunen.

Vedr. indsættelse af § 22 c

Efter § 22 c skal kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen i tilfælde af, at undervisningen ikke opfylder kravene efter § 22 b, fastsætte en frist, inden for hvilken kravene skal være opfyldt. Hvis kravene ikke opfyldes, skal der gives et påbud om overholdelse af kravene. Kommunalbestyrelsen ophæver kvalitetsaftalen ved overtrædelse af påbud.

FADD anbefaler,

At det præciseres, at tilbagekaldelse af godkendelse af et behandlings- og specialundervisningstilbud i tilknytning til et opholdssted eller døgninstitution har opsættende virkning i en klagebehandlingsperiode.

Afsluttende bemærkninger

Afslutningsvis vil FADD gerne gøre opmærksom på det kommende arbejde om afdækning af eventuelle barrierer for, at flere behandlings- og specialundervisningstilbud kan etableres som selvejende institutioner, fonde eller socialøkonomiske virksomheder.

FADD håber snart, at dette arbejde igangsættes, set i lyset af nærværende lovforslag, og bidrager meget gerne til arbejdet. Dette gælder også den omtalte proces omkring magtanvendelser på dagskoleområdet.

FADD står naturligvis til rådighed, hvis høringssvaret giver anledning til spørgsmål.

Med venlig hilsen

Charlotte Møller Pedersen

Formand

FADD (Foreningen af døgn- og dagtilbud for udsatte børn og unge)

Risskov d. 8. maj 2023

Høringssvar fra Frie Skolers Lærereforening (FSL)

Vedr. høring af lovforslag som udmønter aftale om at styrke undervisningen for anbragte børn og unge

Frie Skolers Lærereforening takker for muligheden for at kommentere på ovennævnte forslag.

Frie Skolers Lærereforening bakker op om den skærpede godkendelsesprocedure, der med forslaget er gældende uanset antallet af anbragte børn

Med lovforslaget vil det fremover være Socialtilsynet, der skal godkende de efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med kostafdeling, der ønsker at kunne have børn og unge anbragt. Også når der er færre end 8 pladser pr. skole. Vi er enige i, at hensynet til det enkelte barn naturligvis må veje højere end hensynet til institutionen. Det enkelte barn skal sikres et tilbud af høj kvalitet, og her er grundighed i visiteringen og opmærksomhed på overgange alfa og omega. I Frie Skolers Lærereforening er vi glade for at være en del af den nedsatte arbejdsgruppe, der bl.a. skal bidrage til en mere fyldestgørende beskrivelse af betegnelsen 'mest behandlingskrævende' og komme med anbefalinger om, hvordan der sikres sammenhæng mellem personalets kompetencer og de anbragte børns og unges behov.

Behov for en smidig og hurtig godkendelsesprocedure

Det er vigtigt, at godkendelsesproceduren ikke bliver så omstændelig og administrativt tung, at mindre skoler og efterskoler undlader at søge tilladelse. Det vil fratage barnet og den unge muligheden for at blive elev på netop den skole, det ønsker at gå på. En smidig og hurtig godkendelsesprocedure vil derfor være ønskværdig for alle parter.

Ingen børn må falde mellem to stole

Frie Skolers Lærereforening bifalder lovforslagets tydeliggørelse af myndighedsansvaret og understregningen af, at de forskellige tilsyn skal spille sammen. Vi ser frem til en nærmere præcisering af tilsynenes snitflader og ansvarsfordeling. Ingen børn må falde mellem to stole.

Ja tak til kompetente ansatte og fokus på normering

Tilstrækkelig og relevant støtte er nødvendig, ikke mindst når vi taler om denne særlige elevgruppe. I Frie Skolers Lærereforening er vi derfor glade for kvalitetsmodellens fokus på kompetente medarbejdere og ledere. Vi vil imidlertid benytte lejligheden til at understrege, at det afgørende netop er relevante kompetencer og ikke nødvendigvis en bestemt uddannelse. Vi er ligeledes glade for den eksplicitte opmærksomhed på normering og medarbejdernes trivsel samt mulighed for faglig sparring. Det er af stor betydning for lærernes arbejdsmiljø og for deres oplevelse af at kunne lykkes med opgaven. Og dermed er det også af stor betydning for elevernes trivsel og positive udvikling.

Bestyrelsen skal sikre kompetente ledere og ansatte

Af forslaget fremgår, at der i forbindelse med socialstyrelsens tilsyn vil kunne lægges vægt på, om tilbuddet har en kompetent og aktiv bestyrelse. En aktiv bestyrelse er bestemt et gode, men det afgørende må være, at eleverne i deres dagligdag møder kompetente ledere og ansatte. Det er bestyrelsens opgave og ansvar at sikre dette. Det skal imidlertid fortsat være muligt for alle forældre, uanset faglig baggrund, at være en del af skolebestyrelsen. Frie Skolers lærereforening stiller sig derfor kritisk overfor kompetencekrav rettet mod bestyrelserne.

Frie Skolers Lærereforening står gerne til rådighed med yderligere kommentarer eller for evt. spørgsmål.

Monica Lendal Jørgensen

Formand for Frie Skolers Lærereforening

M: 2758 1384

E: mlj@fsl.dk

Til Børne- og Undervisningsministeriet
Att: Rosa Novarro Hammer

Mail: aarjk@uvm.dk

Dansk Friskoleforening
Middelfartvej 77
5466 Asperup

62 61 30 13
df@friskoler.dk
www.friskoler.dk

02.05.2023

**Høringssvar – Høring af lovforslag, som udmønter aftale om at styrke undervisningen for anbragte børn og unge.
Sagsnr.:23/05739**

Dansk Friskoleforening vil gerne takke for muligheden for at udtale sig om det foreliggende udkast.

Tak for muligheden for at deltage i den tekniske gennemgang, der kvalificerer vores mulighed for at afgive relevant høringssvar.

Friskolerne tilslutter sig forslaget intention om at sikre kvalitet i undervisningen for anbragte børn og unge. Dansk friskoleforening har ikke medlemmer der i dag er omfattet af gældende lovgivning om anbragte børn og unge, hvorfor vores høringssvar retter sig mod mulige enkeltintegrerede specialundervisningselever i alment tilbud på en Friskole.

Stk 2.1.2 og 2.1.3 Beliggenhedskommune:

Vi tilslutter os denne ændring, som vi opfatter som en vigtig del af muligheden for kvalitetssikring.

2.5.3 Tilsyn

Undervisningsministeren skal føre tilsyn med kommunernes tilsyn af tilbuddene. Vi henleder opmærksomheden på, at tilsyn af tilsyn kan skabe uhensigtsmæssig administration og vanskeligheder med at efterleve de forskellige tilsynsmyndigheders krav.

2.6 Godkendelse:

Godkendelse af pladser synes rimelig. For de enkelte friskolars vedkommende vil der i givet fald, oftest være tale om enkeltintegrerede elever i et alment tilbud.

2.6.2:

Vi vil imødesæ nedsættelse af nævnte arbejdsgruppe med interesse, og håber at blive inviteret med i udvalgsarbejdet. Vi er tæt på praksis, og kan dermed bidrage konstruktivt i arbejdet.

Det bemærkes, at aftalepartierne også er enige i, at der nedsættes en arbejdsgruppe med deltagelse af eksterne interessenter, der skal se på løsninger for institutioner i spændingsfeltet mellem anbringelsessteder og skoletyperne fri- og privatskoler med kostafdeling, efterskoler og frie fagskoler for at sikre, at det lovgivningsmæssige ophæng matcher elevernes behov. Arbejdsgruppen skal f.eks. komme med anbefalinger om, hvordan der sikres sammenhæng mellem personalets kompetencer og behovene hos de børn og UDKAST 41 unge, der anbringes på skolerne samt hvad der menes med meget behandlingskrævende børn og unge, således at disse børn og unge ikke skal kunne anbringes på skolerne.

2.6.3

En smidig og tilgængelig arbejdsgang i godkendelsesprocessen vil være forudsætningen for, at friskoler kan optage en enkelt elev. Vi er bekymrede for om administration og godkendelsesprocedure, vil stå i vejen for et relevant og hensigtsmæssigt tilbud for den enkelte elev.

Den foreslåede ændring vil medføre, at efterskoler, frie fagskoler eller frie grundskoler med kostafdeling, der har otte pladser eller derunder til anbringelse af børn eller unge efter § 52, stk. 3, nr. 7, i serviceloven eller efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, fra lovens ikrafttræden vil skulle godkendes til anbringelse af socialtilsynet, der også vil skulle føre driftsorienteret tilsyn.

2.7.3 Skærpet underretningspligt.

Denne ændring tilslutter vi os.

2.7.3. Den foreslåede ordning Det foreslås at indføre en strafbestemmelse i serviceloven, så ansatte på fri- og privatskoler, efterskoler og frie fagskoler omfattes strafansvaret jf. straffelovens §§ 156-157 hvis de nægter eller undlader at opfylde underretningspligten servicelovens § 153, stk. 1. UDKAST 47 Formålet med bestemmelsen er, at sidestille ansatte på fri- og privatskoler, efterskoler og frie fagskoler med offentligt ansatte ved manglende overholdelse af underretningspligten. For nærmere om forslag vedr. strafansvar ved manglende overholdelse af skærpet underretningspligt henvises til lovforslagets § 2, nr. 5, samt bemærkningerne hertil.

Med venlig hilsen

på foreningens vegne

Peter Bendix Pedersen
Formand

Søren Stein Brinck
Sekretariatsleder

Børne- og Undervisningsministeriet
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K

Sendt til aarjk@uvm.dk

WILDERS PLADS 8K
1403 KØBENHAVN K
TELEFON 3269 8888
MOBIL 9132 5685
PEHJ@HUMANRIGHTS.DK
MENNESKERET.DK

DOK. NR. 23/00904-3

8. MAJ 2023

HØRINGSSVAR OVER LOVFORSLAG OM UNDERVISNINGEN AF ANBRAGTE BØRN OG UNGE

Børne- og Undervisningsministeriet har ved e-mail af 30. marts 2023 anmodet om Institut for Menneskerettigheders bemærkninger til udkast til lovforslag om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge og lovforslag om ændring af folkeskoleloven m.fl. (Styrkelse af undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge mv.).

SAMMENFATNING

Instituttet vurderer overordnet set, at lovforslagene vil medføre en styrkelse af de berørte børn og unges rettigheder, navnlig deres ret til uddannelse. Instituttet skal samtidig bemærke, at der er tale om en særdeles sårbar og udsat gruppe af børn og unge, hvor der er behov for et vedholdende fokus på at sikre og forbedre deres rettigheder, livsvilkår og trivsel. Lovforslagene adresserer ikke alle problemer på området, og lovforslagenes effekt er i det hele taget usikker.

Instituttet har ikke konkrete anbefalinger til ændringer af de foreliggende lovforslag, men vi noterer os, at der i den politiske aftale er lagt op til, at lovforslagene skal evalueres fem år efter aftalen, det vil sige i 2027. Instituttet skal understrege vigtigheden af, at denne evaluering bliver gennemført, og at der følges op på lovforslagene.

Disse overordnede betragtninger uddybes i det følgende.

LOVFORSLAGENES BAGGRUND

Problemerne på de interne skoler har været veldokumenteret igennem længere tid.

Af nyere undersøgelser kan fremhæves Folketingets Ombudsmands temarapport 2019 om socialt anbragte mindre børn. Ombudsmanden gennemførte tilsynsbesøg på fem opholdssteder, der havde interne skoler. Undersøgelsen viste bl.a., at skolerne var små (typisk havde de

mellem 12 og 17 elever), at ingen af opholdsstedernes overenskomster med kommunen opfyldte lovgivningens krav fuldt ud, at der var tvivl om, hvorvidt eleverne fik undervisning i fuld fagrække og timetal, og at opholdsstederne ikke havde helt styr på reglerne om fritagelse fra fag og prøver. På myndighedssiden kunne ombudsmanden kritisere, at de anbringende kommuner ikke kontaktede beliggenhedskommunen rettidigt om skoletilbud til barnet, og at kommunernes tilsyn med skolerne var utilstrækkeligt.¹ Disse forhold var særligt kritisable, da ombudsmanden allerede havde påpeget tilsvarende problemer i en undersøgelse gennemført i skoleåret 2013/14.

Endvidere har Rambøll undersøgt de interne skoler i 2018 på opdrag af Undervisningsministeriet. Undersøgelsen nåede frem til flere af de samme kritikpunkter som ombudsmanden: skolernes overenskomster opfyldte kun de lovpligtige krav i to ud af tre tilfælde, de fleste skoler underviste ikke i den fulde fagrække, kommunernes tilsyn med skolerne var uensartet og så videre.²

Endelig er de centrale problemer om de interne skoler sammenfattet i den tværministerielle arbejdsgruppes rapport fra 2021, som danner grundlag for den politiske aftale. I tillæg til de problemer, som allerede er nævnt, pegede arbejdsgruppen bl.a. på, at mange elever ikke får de bedste forudsætninger for at fortsætte på en ungdomsuddannelse eller komme i beskæftigelse, og at eleverne ikke i tilstrækkelig grad tilbydes et undervisningsmiljø, hvor de kan udvikle sig fagligt og socialt og trives i skolens fællesskab, fordi flere skoler er meget små.³

De forskellige undersøgelser vidner om betydelige strukturelle problemer på de interne skoler. Samtidig er det en særdeles sårbar gruppe børn og unge, som går på skolerne. Den uddannelse, de får, har stor betydning for deres videre færd og trivsel i livet. Det er i dette lys, lovforslagene skal ses.

LOVFORSLAGENES INDHOLD

Hovedelementerne i de to lovforslag er nye krav om godkendelse af skolerne på grundlag af kvalitetsaftaler. Kommunerne pålægges desuden at føre tilsyn med skolerne og deres overholdelse af den

¹ Folketingets Ombudsmand, Temarapport 2019: Socialt anbragte mindre børn, juni 2020, side 15-21.

² Rambøll, Undersøgelse af interne skoler, marts 2018, side 6-8.

³ Børne- og Undervisningsministeriet, Styrkelse af specialundervisningen på interne skoler i dagbehandlingstilbud og på anbringelsessteder – afrapportering fra den tværministerielle arbejdsgruppe, maj 2021, side 18-19.

vedtagne kvalitetsaftale. Godkendelsen skal tilbagekaldes, bl.a. hvis skolen ikke opfylder betingelserne i kvalitetsaftalen. Fordelingen af myndighedsansvaret mellem bopæls- og beliggenhedskommunen tydeliggøres i den forbindelse.

Sideløbende med tilsynet med skolen skal kommunen som hidtil føre et personrettet tilsyn med de anbragte børn og unge. Socialtilsynet fører desuden tilsyn med kvaliteten af skolens sociale foranstaltninger, der ydes efter serviceloven og kvalitetsaftalen, mens Styrelsen for Uddannelse og Kvalitet skal føre tilsyn med, at kommunerne indgår kvalitetsaftalerne og fører tilsyn med skolerne.

Endelig tilpasses reglerne om henvisning af børn og unge til skolerne, så det sikres, at de rette børn henvises til de rette skoler. Dette sikres bl.a. via et dobbelt afgørelseskrav, hvor der både skal træffes afgørelse om barnets behov for støtte efter serviceloven og specialundervisning efter folkeskoleloven. Sideløbende er det bestemt i den politiske aftale, at der skal tilvejebringes bedre data om skolerne, så myndighederne har bedre muligheder for at placere børnene og de unge korrekt.

INSTITUTTETS BEMÆRKNINGER

Retten til uddannelse er en fundamental menneskerettighed, der er sikret i blandt andet artikel 2 i 1. tillægsprotokol til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention samt FN's børnekonventions artikel 28 og 29 og handicapkonventions artikel 24. Folketingets Ombudsmand fastslog således i sin rapport om de interne skoler, at eleverne har ret til samme undervisning som børn og unge, der går i en folkeskole.⁴

De foreliggende udkast til lovforslag løser imidlertid ikke alle problemer på området. Eksempelvis er flere af de interne skoler ganske små (omkring halvdelen har under 20 elever). De har derfor vanskeligt ved at undervise eleverne i den fulde fagrække, og eleverne har ringere muligheder for at danne meningsfulde relationer til jævnaldrende børn og udvikle deres sociale kompetencer. Visse kommuner formår desuden ikke at tilbyde tilstrækkelig social støtte i den almene folkeskole og henviser derfor i stedet flere elever til interne skoler, selvom de ikke har brug for specialundervisning.⁵

⁴ Folketingets Ombudsmand, Temarapport 2019: Socialt anbragte mindre børn, juni 2020, side 15.

⁵ Børne- og Undervisningsministeriet, Styrkelse af specialundervisningen på interne skoler i dagbehandlingstilbud og på anbringelsessteder – afrapportering fra den tværministerielle arbejdsgruppe, maj 2021, side 44.

Endvidere er effekten af lovforslagene usikker, navnlig i forhold til om de nye kvalitetsaftaler og det skærpede tilsyn vil bidrage til at løfte kvaliteten i skolerne til samme niveau som folkeskolen. Hverken kvalitetsaftalerne eller tilsynet kan afhjælpe problemerne omkring de små skoler, der også påvirker skolernes faglige kvalitet.

Endelig er instituttet bekymret for den institutionalisering af de anbragte børn og unge, der allerede finder sted på de interne skoler, og som lovforslagene vil fastholde og muligvis forstærke, idet de kan føre til en cementering og udbredelse af skolerne. Instituttets bekymring kredser især om de børn og unge, der både er anbragt (bor) og modtager undervisning på opholdssteder og døgninstitutioner. Disse børn er i øget risiko for at blive afskåret fra omverdenen.

Der er derfor behov for et vedholdende fokus på området. Instituttet noterer sig, at der i den politiske aftale er lagt op til, at lovforslagene skal evalueres om fem år efter aftalen, det vil sige i 2027. Instituttet skal understrege vigtigheden af, at denne evaluering bliver gennemført, og at der følges op på lovforslagene.

Instituttet tilslutter sig, at afrapporteringen fra den tværministerielle arbejdsgruppe og ombudsmandens temarapport om interne skoler vil komme til at udgøre en referenceramme for evalueringen, som der er lagt op til i den politiske aftale.

Opfølgningen bør blandt andet have fokus på, om antallet af elever på de interne skoler er vokset eller faldet, hvilke elever der bliver henvist til skolerne, om kvaliteten er blevet løftet, hvordan trivslen er blandt børnene og de unge, hvordan børnene og de unges sociale netværk udvikler sig, og hvordan de børn og unge, der har gået på skolerne, klarer sig senere hen i livet.

I forbindelse med evalueringen er det desuden vigtigt at inddrage relevante aktører og interessenter, heriblandt børne- og handicaporganisationerne.

Der henvises til ministeriets sagsnr. 23/05739.

Med venlig hilsen

Peter Kristian Hjaltason

SPECIALKONSULENT

Høringssvar

Til Børne- og Undervisningsministeriet

Vedr. Høringssvar angående lovforslag om styrket undervisning for anbragte børn og unge (politisk aftale fra den 16. marts 2022)

Generelle bemærkninger

Børn og unge, som modtager undervisningen på interne skoler og skole-/dagbehandlingstilbud, er nogle af de mest udsatte elever. De har brug for en god skolegang. Derfor er det vigtigt, at kvaliteten af undervisningen på interne skoler styrkes.

KL mener, at det fremsatte lovforslag øger tilsyn og bureaukratiet omkring opgaverne, men at det ikke løser de udfordringer, som kommunerne har med at sikre et højt fagligt og professionelt tilsyn med de eksterne leverandører. Lovforslaget tager ikke højde for, at det drejer sig om kun 85 dagbehandlingstilbud og 74 interne skoler, og omkring 3300 elever. Samtidig er de i alt 159 tilbud fordelt i kommuner med meget forskellige størrelser og derved forvaltningsmæssig kapacitet i forhold til at løfte de opgaver som indgår i et styrket tilsyn.

KL foreslår, at tilsynet med de interne skoler og skole-/dagbehandlingstilbud lovgivningsmæssigt tilrettelægges på en måde, hvor det kan samles i større enheder, der kan sikre en faglig kvalitet. Det er her vigtigt at styrke helheden i modellen, så det undervisningsmæssige tilsyn og det sociale tilsyn ikke er to helt adskilte elementer.

En løsning kan være en udvidelse af delegationsmuligheder i tilsynet, hvor der indarbejdes mulighed for at formalisere tilsynssamarbejdet mellem kommunerne og eksterne parter. Målet er, at kommunerne kan etablere et samarbejde med nabokommuner, i regi af KKR, med socialtilsynet eller med private leverandører om udførelse af tilsynet. Dette vil især vil gavne de mindre kommuner med et begrænset antal skoletilbud i deres arbejde med at håndtere opgaven effektivt.

De økonomiske konsekvenser af lovforslaget

Der lægges flere steder i lovgivningen op til, at de mere detaljerede dele udmøntes ved bekendtgørelse og vejledning. Når så væsentlige dele af opgaven første defineres efterfølgende, kan et kvalificeret input til estimering af ressourceforbruget ikke beregnes. KL tager derfor forbehold for de økonomiske konsekvenser.

KL opfordrer til, at modellen præciseres yderligere i lovgivningen og bekendtgørelser inden forhandling om lovforslagets økonomiske konsekvenser.

Dato: 8. maj 2023

Sags ID:
Dok. ID:

E-mail: KANK@kl.dk
Direkte: 3370 3366

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 8

En bureaukratisk og administrativ tung model

Kommunerne får i aftalen samt bemærkningerne til loven gentagne gange kritik for ikke at leve op til den tidligere lovgivning. Derfor har man valgt at øge kravene til både personale i kommunerne og omfang af tilsynet.

KL bemærker, at der med de nye regler, fortsat vil være variationer i omfanget af tilsyn, afhængig af de personalekompetencer, der sidder i hver kommune.

KL vurderer, at administration og bureaukrati vil stige, og omfanget af arbejdstid vil derfor blive forøget på baggrund af den valgte model. Dette er i modstrid med den nuværende regerings ønsker om at reducere administration og bureaukrati. Både kommuner og skoler vil opleve et tungt system, når der skal aftales samtidige tilsyn med socialtilsynene for at koordinere et samlet tilsyn.

Samtidig vurderes det, at den primære ulempe ved den nye godkendelses- og tilsynsmodel er for tilbuddene, der skal modtage tilsyn fra flere forskellige instanser. Det må forventes, at den øgede tidsforbrug hos tilbuddene vil tage tid fra de elever med specialiserede behov, som har brug for så meget støtte som muligt.

Behandlings- og specialundervisningstilbud som en del af kommunens skoletilbud

Lovforslaget kræver, at behandlings- og specialundervisningstilbud skal inkluderes i kommunens skoletilbud. Det rejser spørgsmålet om, hvilke krav der kan stilles til private leverandører. Det gælder fx ift. muligheden for at dele faglokaler, og hvordan det påvirker kravet om, at behandlings- og specialundervisningstilbuddet selv skal kunne tilbyde fuld fagrække. I bemærkningerne til lovforslaget beskrives det, hvordan medarbejdere fra behandlings- og specialundervisningstilbud kan deltage i kompetenceudvikling for medarbejdere i det kommunale skolevæsen. Derudover beskrives det i bemærkningerne, hvordan kommunalbestyrelserne skal *"tage afsæt i en konstatering af, hvilke ressourcer kommunalbestyrelsen har til rådighed på det pågældende område og hvordan disse ressourcer kan fordeles uden usaglig forskelsbehandling mellem de forskellige dele af kommunes samlede skoletilbud herunder folkeskoler, specialskoler og behandlings- og specialundervisningstilbud m.v."*

KL mener, at det er vanskeligt at udforme en model for samarbejdet mellem behandlings- og specialundervisningstilbud og kommunens øvrige skoletilbud. Det er især udfordrende, når kommunen ikke har ledelsesret over medarbejdere eller ledere på ikke-offentlige tilbud. Derudover skal det bemærkes, at skolerne selv vælger, hvilke elever der bliver indskrevet, og derfor har kommunerne ikke anvisningsret til pladserne.

Det vil være særdeles udfordrende at tilføre ekstra ressourcer til ikke-offentlige behandlings- og specialundervisningstilbud, når der er aftalt en specifik udgift for en enkelt elev. Beliggenhedskommunen modtager derudover refusion fra den anbringende kommune, hvor der ligeledes er aftalt et bestemt niveau af indsats for den pågældende elev.

Dato: 8. maj 2023

Sags ID:

Dok. ID:

E-mail: KANK@kl.dk

Direkte: 3370 3366

Weidekampsgade 10

Postboks 3370

2300 København S

www.kl.dk

Side 2 af 8

KL anbefaler, at det præciseres, hvad der menes med at være en del af folkeskolen ved siden af det kommunale skolevæsen, herunder hvad der menes med *"uden usaglig forskelsbehandling"* og ressourcefordeling. Det bemærkes her, at behandlings- og specialundervisningstilbud er grundlæggende anderledes struktureret. Den nuværende beskrivelse anses for at være vanskelig, hvis ikke umulig, at efterleve i praksis.

Eleverne på behandlings- og specialundervisningstilbud som del af kommunens almene tilbud

Det fremgår af Lovforslagets bemærker, at eleverne kan *"tage del i kommunes aktiviteter for elever i folkeskolen, herunder f.eks. idrætsdage, projektuger m.v."*. Eleverne i behandlings- og specialundervisningstilbud er ofte hårdt ramt af psykiske lidelser, misbrug eller sociale forhold. KL bemærker, at det derfor vil være svært at forestille sig, at eleverne kan indgå i denne type aktiviteter.

KL anbefaler en præcisering af relevante eksempler, hvor det er hensigtsmæssigt at inddrage elever fra behandlings- og specialundervisningstilbud. Disse eksempler skal nøje overveje de særlige omstændigheder, som eleverne befinder sig i, samt tage højde for de udfordringer, de oplever i forskellige sociale kontekster.

Godkendelse af budget

Lovforslaget kræver, at kommunalbestyrelsen årligt skal godkende årsbudgettet for behandlings- og specialundervisningstilbud. Dette inkluderer flere vurderinger, såsom at sikre sammenhæng mellem den faglige indsats og de afsatte økonomiske ressourcer, uvedkommende udgifter, ansvarlig forvaltning af offentlige midler og en adskillelse af poster til undervisning i det samlede årsbudget.

Dette krav om godkendelse af årsbudgettet indebærer en betydelig ændring i forhold til tidligere praksis i kommunerne. Det vil medføre behov for opkvalificering af medarbejdere samt ansættelse af nye kompetencer. Kommuner med kun ét enkelt behandlings- og specialundervisningstilbud vil være særligt udfordret ift at skulle opbygge kompetencer.

I bemærkningerne til lovforslaget beskrives det, at der ikke er hjemmel i folkeskoleloven til at betale en merpris for undervisning. *"Kommunerne skal derfor sikre, at den pris, de betaler for undervisning på interne skoler på private dagbehandlingstilbud, udelukkende anvendes til formålet"*.

KL bemærker, at det er en udfordrende opgave for kommunerne at skelne mellem undervisningsopgaverne og behandling. Særligt er det vanskeligt for kommunerne, når der ikke må udbetale udbytte på undervisning, men at der gerne må udbetales udbytte på behandlingen. Tilsynet vil derfor baseres på et skøn, som må forventes at variere fra kommune til kommune.

Gennemsigtighed

Lovforslaget foreslår, at kommunale og regionale tilbud fremover skal leve op til lignende krav om gennemsigtighed, økonomisk bæredygtighed og sammenhæng mellem pris og kvalitet.

Dato: 8. maj 2023

Sags ID:

Dok. ID:

E-mail: KANK@kl.dk

Direkte: 3370 3366

Weidekampsgade 10

Postboks 3370

2300 København S

www.kl.dk

Side 3 af 8

KL mener, at dette enkelte punkt vil øge bureaukratiet og gøre det markant mere forvaltningsmæssigt krævende at beregne de konkrete udgifter. Problemstillingen omfatter flere aspekter, herunder at kommunerne ikke altid anvender de samme kontoopgørelser for fx bygningerne. Dette kan resultere i udfordringer med at sammenligne og vurdere økonomiske data på tværs af kommunerne og de ikke-offentlige tilbud. Det kan skabe yderligere kompleksitet i arbejdet med økonomisk gennemsigtighed og sammenhæng mellem pris og kvalitet.

§ 8 Socialtilsynets tilsynsopgave

Det er grundlæggende uklart, hvad opgaven med at *"føre tilsyn med kvaliteten af foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling, der ydes efter lov om social service og den indgåede kvalitetsaftale"*, omfatter.

Det er således uklart, om tilsynets opgave omfatter hele opstillingen i den foreslåede § 5, stk. 2, nr. 1-8, eller alene omfatter § 5, stk. 2, nr. 5 (*"kompetencer hos medarbejdere, der varetager foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling efter lov om social service"*).

Det skal i den forbindelse fremhæves, at kvaliteten af den pædagogiske støtte og behandling ikke kan foretages ved snævert at se på kompetencerne hos medarbejderne. Således har fx normering og fysiske rammer mv. også betydning for kvaliteten. Det bør derfor klarere tages stilling til, hvilken opgave socialtilsynet får med lovforslaget, og hvad der holdes uden for socialtilsynets tilsyn.

Desuden lægger lovforslaget op til, at der klart kan sondres mellem tilbuddets undervisningsmæssige indhold og tilbuddets pædagogiske/behandlingsmæssige indhold (jf. fx at der henvises til *"foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling efter lov om social service"* i § 5, stk. 2, nr. 5).

Det er blandt andet Socialtilsyn Hovedstadens erfaring, at der i sådanne tilbud ikke i praksis sondres så klart mellem, hvad der er undervisning, og hvad der er *"pædagogisk støtte og behandling"*, og hvem der udfører det.

KL anbefaler, at beliggenhedskommunen selv godkender og fører tilsyn med behandlings- og specialundervisningstilbud.

Hvis kommunen på grund af fx manglende kompetencer eller andet, ønsker at købe en ekstern leverandør til at udføre tilsynet med dele eller hele tilbuddet, skal det være muligt for kommunen.

Hvis Lovgiver fastholder, at socialtilsynet skal føre tilsyn med *"foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling"*, skal det tilsynets opgave tydeliggøres i lovgivningen.

§ 8 Omfang af aftale mellem kommunalbestyrelse og socialtilsyn

§8, stk. 2 i lovforslaget beskriver, at kommunalbestyrelsen indgår aftale med socialtilsynet om at føre tilsyn med kvaliteten af pædagogisk støtte og behandling efter lov om social service og kvalitetsaftalen. Dog er der ingen beskrivelse af vilkårene for denne aftale.

Dato: 8. maj 2023

Sags ID:

Dok. ID:

E-mail: KANK@kl.dk

Direkte: 3370 3366

Weidekampsgade 10

Postboks 3370

2300 København S

www.kl.dk

Side 4 af 8

Børne- og undervisningsministeren kan fastsætte regler om samarbejdet mellem beliggenhedskommunen og socialtilsynet, herunder omfanget af socialtilsynets opgaver, stedlige kontroller og dele af kvalitetsaftalen under tilsyn.

Det er uhensigtsmæssigt, at socialtilsynets tilsyn skal basere sig på individuelle kvalitetsaftaler indgået mellem kommunen og hvert enkelt tilbud. Desuden vil det være forbundet med et meget stort administrativt arbejde for både stedlige kommuner og socialtilsyn at indgå sådanne aftaler dels mellem kommune og tilbud, dels mellem kommune og socialtilsyn.

Til illustration vil lovforslaget betyde, at Socialtilsyn Hovedstaden skal indgå 29 individuelle aftaler med de 29 kommuner i Region Hovedstaden om tilsyn med behandlings- og specialundervisningstilbud beliggende i hver kommune. Hertil kommer, at socialtilsynet skal tage udgangspunkt i individuelle kvalitetsaftaler mellem beliggenhedskommune og det enkelte tilbud i kommunen.

KL foreslår, at det konkretiseres i lovforslaget, at de aftaler, som socialtilsynet skal indgå med kommunerne, er standardaftaler, så socialtilsynet kommer til at levere det samme tilsyn til alle tilbud, og ikke bruger unødigt mange ressourcer på opgaven.

§ 8 Klarhed om aftalen mellem beliggenhedskommune og socialtilsyn

Der er behov for klarhed og præcisering af de nærmere vilkår for aftaleindgåelsen mellem beliggenhedskommuner og socialtilsyn, herunder i forhold til fordeling af opgaverne mellem de to parter.

Som eksempel herpå kan nævnes afsnit 2.4.3. i de generelle bemærkninger til forslaget, hvoraf det fremgår, at procesbeslutninger ikke kan overlades til socialtilsynet.

KL forstår det sådan, at procesbeslutninger vedrørende beliggenhedskommunernes afgørelsesvirksomhed ikke kan overlades til socialtilsynene, men at socialtilsynene kan tilrettelægge og træffe beslutninger i relation til udførelsen af tilsynsopgaven. Det kan imidlertid også forstås sådan, at socialtilsynene ikke kan tilrettelægge den praktiske udførelse af tilsynsopgaven.

KL mener, at det vil være en forudsætning for effektiv implementering af lovforslaget, at der på forhånd er fastlagt klare og tydelige rammer for tilsynets opgaver. Eventuelle uklarheder omkring grundlæggende spørgsmål vil medføre omfattende administrative byrder.

§ 9 Socialtilsynets indhentning af oplysninger fra behandlings- og specialundervisningstilbud

Det følger af lovforslagets § 9, at behandlings- og specialundervisningstilbud skal give kommunalbestyrelsen de faglige, organisatoriske og økonomiske oplysninger om behandlings- og specialundervisningstilbuddet, som kommunalbestyrelsen vurderer, er nødvendige for kommunalbestyrelsens tilsyn med behandlings- og specialundervisningstilbuddet.

Det følger desuden af lovforslagets § 9, stk. 3, at kommunalbestyrelsen skal give socialtilsynet de oplysninger, som er nødvendige for, at socialtilsynet

Dato: 8. maj 2023

Sags ID:

Dok. ID:

E-mail: KANK@kl.dk

Direkte: 3370 3366

Weidekampsgade 10

Postboks 3370

2300 København S

www.kl.dk

Side 5 af 8

kan føre tilsyn med kvaliteten af foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling efter lov om social service i behandlings- og specialundervisningstilbud. Samtidig følger det af noten til den foreslåede § 9, stk. 1, at det er kommunalbestyrelsen, der skal vurdere, om oplysningerne er relevante.

KL bemærker, at der ikke er adgang for socialtilsynet til at indhente relevante oplysninger. Det må forventes, at den manglende adgang vil medføre en mere ressourcekrævende og forlænget sagsbehandlingstid.

Derudover er det KL's vurdering, at det er en udfordring i forhold til gennemsigtighed, at oplysningerne skal gå gennem beliggenhedskommunen, fordi behandlings- og specialundervisningstilbuddet ikke vil vide, hvilke oplysninger socialtilsynet modtager.

KL mener det er uhensigtsmæssigt og vanskeligt for socialtilsynene at varetage opgaven med at føre tilsyn uden en klar hjemmel til indhentelse af oplysninger og data fra tilbuddet. Ligesom det er uhensigtsmæssigt, at oplysninger fra tilbuddet skal gå gennem kommunen, hvilket giver risiko for at disse enten aldrig eller for sent kommer socialtilsynet i hænde.

Det bør tydeliggøres, hvor og hvordan socialtilsynet skal tilegne sig viden og få oplysninger om den konkrete opgave, og hvor og hvordan Socialtilsynet skal orienteres om ændringer i tilbuddenes kvalitetsaftaler.

KL foreslår, at der skal hjemles en adgang til, at socialtilsynet selv kan indhente relevante oplysninger fra behandlings- og specialundervisningstilbuddet.

§ 9 Socialtilsynet har behov for oplysninger om økonomi

Det følger af lovforslaget, at det er beliggenhedskommunen, der godkender budget og føre det økonomiske tilsyn.

Det bemærkes, at det fremgår af lovforslaget at private tilbud har mulighed for at udbetale udbytte jævnfør lovforslaget. Der kan ikke udbetales udbytte af den del der går til undervisning, men udelukkende fra den socialfaglige del, som er det socialtilsynet vil få tilsynet med. Socialtilsynene vil derfor have behov for kendskab til tilbuddenes økonomi i forhold til, om de udbetaler udbytte, i et omfang der gør, at der ikke er sammenhæng mellem pris og kvalitet.

KL foreslår, at det sikres at socialtilsynet får de nødvendige økonomiske oplysninger om tilbuddet, særligt for at kunne vurdere, om der er sammenhæng imellem pris og kvalitet.

§ 10 Tilbagekaldelse af godkendelse

I lovforslaget og bemærkningerne fremgår det, at beliggenhedskommunen ikke kan træffe afgørelse om fx påbud og skærpet tilsyn med tilbuddet, som man kender fra lov om socialtilsyn. Den eneste mulighed for at sanktionere et behandlings- og specialundervisningstilbud er at tilbagekalde godkendelsen. Det er et drastisk indgreb, hvis det vurderes, at der er tale om forhold, som man forventer, et behandlings- og specialundervisningstilbud

Dato: 8. maj 2023

Sags ID:

Dok. ID:

E-mail: KANK@kl.dk

Direkte: 3370 3366

Weidekampsgade 10

Postboks 3370

2300 København S

www.kl.dk

Side 6 af 8

kan rette op på. En lukning af et tilbud har også store konsekvenser for de børn, der går på skoletilbuddet.

KL anbefaler, at der bliver indført muligheden for at give fx påbud og sætte et tilbud under skærpet påbud. De forskellige tiltag vil give kommunerne flere muligheder i dialog og samarbejde med behandlings- og specialundervisningstilbud, inden der bliver truet med at trække godkendelsen.

Hertil kommer, at der bør tages klart stilling til, om Socialtilsynet skal have andre reaktionsmuligheder, fx ift. at kunne udføre ekstra tilsyn, indkalde til dialogmøder mv., eller om socialtilsynet alene skal orientere den stedlige kommune.

§ 4 Behandlings- og specialundervisningstilbud, der er en del af en koncern

Det følger af lovforslagets § 4, stk. 3, at behandlings- og specialundervisningstilbuddet er forpligtet til at oplyse, om tilbuddet er en afdeling af et tilbud, eller om tilbuddet indgår i en koncern eller en koncernlignende konstruktion.

Det vurderes, at oplysningen om koncernforhold er relevant i forhold til, at ejerforholdet skal fremgå af kvalitetsaftalen, og i forhold i vurderingen af tilbuddets økonomi.

Oplysningen om koncernforhold er også relevant i forhold til, hvilket socialtilsyn der skal føre tilsyn med det konkrete behandlings- og specialundervisningstilbud på grund af socialtilsynenes specialistfunktioner, som fremgår af lov om socialtilsyn § 2, stk. 3.

I lov om socialtilsyn § 2, stk. 3, kommer de socialtilsyn, der har specialistfunktionen, til at føre tilsyn med behandlings- og specialundervisningstilbud, der er beliggende i flere forskellige kommuner.

I tilfælde, hvor behandlings- og specialundervisningstilbud indgår i en koncern eller en koncernlignende konstruktion, og har forskellige beliggenhedskommuner, vil tilsynet med behandlings- og specialundervisningstilbuddene varetages af det samme socialtilsyn men af forskellige kommuner, afhængigt af tilbuddenes beliggenhed.

Det er KL's vurdering, at det kræver en øget koordinering beliggenhedskommunerne imellem, når tilsynet med behandlings- og specialundervisningstilbud, der indgår i en koncern eller en koncernlignende konstruktion, varetages af forskellige kommuner.

KL anbefaler, at det, ud fra et tids- og ressourcemæssigt perspektiv, er hensigtsmæssigt, at det overordnet bliver beliggenhedskommunernes, og ikke socialtilsynenes, opgave, at varetage koordineringen. Dette gælder særligt de koncerner eller koncernlignende konstruktioner, der har tilbud på både Sjælland og i Jylland, hvor de ikke vil være underlagt pædagogisk tilsyn fra samme socialtilsyn.

Dato: 8. maj 2023

Sags ID:

Dok. ID:

E-mail: KANK@kl.dk

Direkte: 3370 3366

Weidekampsgade 10

Postboks 3370

2300 København S

www.kl.dk

Side 7 af 8

Vedr. Høringssvar angående lovforslag om Folkeskolen, lov om socialservice, lov om socialtilsyn og lov om velfærdsaftaler på dagtilbudsområdet og folkeskoleområdet (Styrkelse af undervisningen for anbragte børn og unge m.v.)

§ 1, nr. 2. Regler om målrettede undervisningsforløb på en sikret døgninstitution.

I § 1, nr. 2. gives Børne- og undervisningsministeren bemyndigelse til at fastsætter regler om målrettede undervisningsforløb på op til 8 uger for unge, der i en kortere periode er anbragt på en sikret døgninstitution.

KL er enig i, at det er vigtigt, at de anbragte børn og unge på en sikret institution, sikres den bedst mulige undervisning i den tid, de er på institutionen.

KL har på nuværende tidspunkt svært ved at kommentere på forslaget, da regler om det målrettede undervisningsforløb skal fastsættes i en bekendtgørelse. Det gælder både de faglige kommentarer samt vurdering af de økonomiske konsekvenser af forslaget.

§ 2, nr. 3 og 4. Efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med kostafdeling, der har 8 pladser og derunder til anbragte børn og unge, skal være godkendt af Socialtilsynet.

KL har ingen bemærkninger til lovforslaget.

KL tager forbehold for politisk behandling af høringssvaret.

Dato: 8. maj 2023

Sags ID:

Dok. ID:

E-mail: KANK@kl.dk

Direkte: 3370 3366

Weidekampsgade 10

Postboks 3370

2300 København S

www.kl.dk

Side 8 af 8

København den 7. maj 2023

Høringssvar vedrørende forslag til Lov om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge, og vedrørende forslag til Lov om ændring af lov om folkeskolen, lov om social service, lov om Socialtilsyn og lov om velfærdsaftaler på dagtilbudsområdet og folkeskoleområdet (Styrkelse af undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge m.v.)

LOS – Landsorganisationen for sociale tilbud takker for muligheden for at afgive høringssvar på forslag til Lov om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge, samt forslag til Lov om ændring af lov om folkeskolen, lov om social service, lov om Socialtilsyn og lov om velfærdsaftaler på dagtilbudsområdet og folkeskoleområdet.

Som sekretariat for Skolealliancen for specialundervisningstilbud er LOS derudover medunderskriver på alliancens fælles høringssvar.

1. Generelle bemærkninger

LOS finder det positivt, at der laves en samlet lovgivning for behandlings- og specialundervisningstilbud samt at lovforslagene afspejler et øget fokus på kvalitet på specialundervisningstilbud og endvidere har ambitioner på børn og unges vegne. LOS håber derfor, at lovgivningen vil danne grundlag for at sikre gode børne- og ungeliv samt bedre muligheder for uddannelse og beskæftigelse gennem henvisning til kvalificerede specialundervisningstilbud, der imødekommer individuelle behov for såvel specialundervisning som pædagogisk støtte og behandling.

LOS bemærker, at lovforslagene særligt har til formål at styrke kvaliteten af undervisningen på behandlings- og specialundervisningstilbud, samt på specialundervisningstilbud på døgninstitutioner og opholdssteder. LOS ønsker i den sammenhæng at påpege, at den socialfaglige indsats er integreret på tilbuddene for helhedsorienteret at understøtte børn og unges behov for både specialundervisning og socialpædagogisk støtte og behandling. Det er derfor som oftest ikke muligt at skille de to ting ad i dagligdagen for barnet eller den unge, og derfor er det i nedenstående en gennemgående anbefaling fra LOS, at denne sameksistens af støtte, behandling og undervisning i højere grad anerkendes og ses som udgangspunkt for såvel visitation som kvalitetsaftaler og tilsyn.

LOS bemærker, at lovforslagene bygger på en skelnen mellem behandlings- og specialundervisningstilbud og specialundervisningstilbud på døgninstitutioner og opholdssteder, hvorfor tilbuddene placerer sig under forskellige lovgivninger på trods af tilbuddenes parallelle opgave med at tilbyde specialundervisning og socialpædagogisk støtte og behandling. En sådan skelnen er bekymrende i forhold til intentionerne om at sikre et kvalitetsløft gennem ensrettede kvalitetsstandarder, tilsyn og myndighedsansvar. I stedet lægges op til forskellige lovgivninger med forskellige myndigheder involveret til at kvalitetsvurdere specialundervisningstilbuddene og sikre en hensigtsmæssig og grundig visiteringsproces.

LOS bemærker, at lovforslagenes skelnen mellem tilbuddene er rammesat på baggrund af, hvorvidt det er tilknyttet en døgninstitution eller et opholdssted, eller hvorvidt det er et selvstændigt behandlings- og specialundervisningstilbud. LOS påpeger, at det er vigtigt, at der er en helt tydelig sammenhæng mellem, hvad barnet visiteres til og på hvilket grundlag. Det er dog LOS' vurdering, at de foreliggende lovforslag skaber potentielle faldgruber på grund af en opdeling af visitationsgrundlaget i forskellige resort- og ansvarsområder, idet en skoleforvaltning og en socialforvaltning vil skulle foretage en visitation på samme tid, hvilket ikke alene kan forsinke, at en socialforvaltning kan iværksætte en foranstaltning, men hvilket særligt kan få betydning for de børn og unge, der har behov for den hjælp og de rammer, de kan møde på et behandlings- og specialundervisningstilbud.

LOS bemærker dertil, at lovforslagene kræver styrket samarbejde på tværs af forvaltninger, kommuner, tilsynsmyndigheder og specialundervisningstilbud for at kunne lykkes med dets formål. LOS vil anbefale, at der for at sikre dette stilles krav til en organisering, der gør op med den nuværende resortopdeling i kommunerne, og som kan understøtte de gældende samarbejder til gavn for børn og unge, der henvises til tilbuddene.

LOS anerkender, at lovforslag udarbejdes med afsæt i gældende lov. LOS finder det dog bemærkelsesværdigt, at man i de fremsatte forslag ikke forholder sig til, at der for nærværende behandles forslag til Barnets Lov, der efter vedtagelse ikke blot vil ændre de nuværende henvisninger til Serviceloven, men ligeledes vil kunne medføre materielle ændringer. Det er derfor LOS' anbefaling, at man aktivt forholder sig til dette, herunder i hvilke sammenhænge, dette vil kunne få en betydning.

2. Bemærkninger til konkrete forslag gældende forslag til Lov om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge

2.1. Kapitel 1

Det bemærkes, at lovforslaget henvender sig til børn og unge, der både har behov for foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling efter lov om social service og for specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter folkeskoleloven. LOS finder det positivt, at målgruppen og henvisningsgrundlaget skærpes for at sikre overensstemmelse mellem børn og unges behov og tilbuddets anvendelsesområde.

LOS anbefaler, at anvendelsesområdet og henvisningsgrundlaget til specialundervisningstilbud på døgninstitutioner og opholdssteder fremgår lige så tydeligt for at sikre en retvisende praksis i vurderingen af barnets behov for både specialundervisning og socialpædagogisk støtte og behandling.

2.2. Kapitel 2

LOS bemærker, at beliggenhedskommunen for behandlings- og specialundervisningstilbuddet alene vil have myndigheden til at godkende tilbuddet, og, jf. §12 og §13, have myndigheden til at træffe den endelige afgørelse om henvisning til et tilbud i kommunen samt yde betaling med frigørende virkning. LOS har i den forbindelse en bekymring for, at barnet tabes mellem to stole i de situationer, hvor barnet henvises til et tilbud beliggende i en anden kommune end barnets bopælskommune, og hvor de to kommuner skal samarbejde om henvisning til tilbud og frigivelse af midler på tværs af forvaltninger i begge kommuner. LOS har her en stor bekymring for, at henvisningen forsinkes i samarbejdet mellem forvaltninger og ressortområder,

ligesom der er bekymring for, at barnets behov tabes af syne, således at der ikke findes et specialundervisningstilbud, der tilgodeser barnets konkrete behov frem for at tilgodese kommunens økonomi.

LOS bemærker, at kommunerne skal indgå kvalitetsaftaler som baggrund for godkendelse og tilsyn med alle behandlings- og specialundervisningstilbud, samt specialundervisningstilbud på døgninstitutioner og opholdssteder i kommunen, hvilket dermed også indbefatter kommunens egne tilbud. LOS finder, at indgåelse af kvalitetsaftaler kan understøtte muligheden for at sikre kvalitet på hele området uanset ejerform. Dog finder LOS det yderst u hensigtsmæssigt, at den enkelte kommune dermed også har ansvar for at godkende og føre tilsyn med egne tilbud, da dette ikke vil sikre en uvildig vurdering af de kommunale behandlings- og specialundervisningstilbud.

2.2.1. Kvalitetsaftaler

Det fremgår af § 4, at kommunerne skal indgå kvalitetsaftaler med behandlings- og specialundervisningstilbud, hvilket LOS finder positivt, herunder er det positivt, at der skal udarbejdes en ensartet skabelon for kvalitetsaftalerne, der skal anvendes i alle landets kommuner. LOS anbefaler, at kvalitetsaftalen udarbejdes med tydelig inspiration fra kvalitetsmodellen, der allerede i dag anvendes af Socialtilsynene.

LOS finder det dog meget bekymrende, at sanktionen, hvis en kommune ikke vil indgå en kvalitetsaftale med et tilbud, alene er et påbud fra Styrelsen for Undervisning og Kvalitet om, at kommunen dermed ikke må anvende det pågældende tilbud, da en kommune hermed kan vælge ikke at ville indgå samarbejde med andre tilbud end egne kommunale tilbud, hvilket ikke sikrer, at børn og unge kan visiteres til behandlings- og specialundervisningstilbud, der er specialiserede i netop de udfordringer, de kæmper med. Samtidig har det som konsekvens, at andre kommuner ikke vil kunne henvise til tilbuddet. At det sociale tilbud kan klage over den manglende vilje til indgåelse af en kvalitetsaftale til Ankestyrelsen vil i praksis have som konsekvens, at tilbuddet risikerer lukning, da man ikke vil kunne oppebære et tilbud uden kvalitetsaftale i en længere periode.

LOS anbefaler, at det fremgår tydeligt, at kvalitetsaftalerne er knyttet op på en gensidig forpligtelse mellem kommuner og specialundervisningstilbud. Det anbefales yderligere, at det klart fremgår, at kommunerne skal have et sagligt belæg i de situationer, hvor de ikke ønsker at indgå eller må ophæve en kvalitetsaftale. Det er i den sammenhæng vigtigt, at det fremgår tydeligt, hvad en saglig begrundelse indeholder, og dermed hvad de præcise begrundelser kan være, for at kommunerne vælger ikke at indgå en kvalitetsaftale med et specialundervisningstilbud og/eller godkende et tilbud. Samt at der så vidt muligt i samarbejde med tilsynsmyndighederne er en dialog, hvor tilbuddene i forlængelse heraf har mulighed for at rette op på de eventuelle kritikpunkter, der kan være saglige årsager til, at kommunen ikke ønsker at indgå en kvalitetsaftale.

2.2.2. Tilsyn

LOS bemærker, at kommunerne fremover skal samarbejde med Socialtilsynet om at føre tilsyn med den socialfaglige del af arbejdet på behandlings- og specialundervisningstilbud jf. § 8, stk. 2, hvilket LOS finder positivt, da Socialtilsynet allerede varetager denne opgave på sociale tilbud. En sådan konstellation stiller dog krav til ressourcer i kommuner og Socialtilsyn, som skal koordinere en udveksling af viden, indsigter og muligheder for samtilsyn for at kunne sikre et ensrettet, fagligt og helhedsorienteret blik for tilbuddet med et fælles blik på det enkelte barn eller den enkelte unge. LOS oplever allerede i dag en praksis, hvor sociale

tilbud mødes med forskellige kvalitetsforståelser og tilgange på tværs af de fem Socialtilsyn. LOS kan derfor være bekymret for, hvorvidt et samarbejde på tværs af kommuner og de fem Socialtilsyn vil kunne opretholde og anvende en fælles faglighed i kvalitetsvurderingen- og sikringen med det hele skoletilbud, hvor undervisning og pædagogisk støtte og behandling sameksisterer. LOS har en bekymring for, at et kommunalt tilsyn med undervisningen og et socialfagligt tilsyn under Socialtilsynene vil kunne vurdere en faglig praksis forskelligt, idet en socialfaglig ramme for barnet eksempelvis kan have betydning for tilrettelæggelsen af undervisningen. Her vil Socialtilsynet kunne vurdere den socialfaglige ramme positivt, mens det kommunale tilsyn med henvisning til samme socialfaglige praksis kan vurdere tilrettelæggelsen af undervisningen negativt. Det er LOS' bekymring, at dette vil medføre, at børn og unge på behandlings- og specialundervisningstilbud stilles dårligere, hvis tilsynene ikke anlægger et fælles fagligt blik på den behandling og specialundervisning, de modtager herunder har en fælles og tværgående såvel socialfaglig som undervisningsfaglig indsigt, ligesom det kan være umuligt for behandlings- og specialundervisningstilbuddene at leve op til et adskilt undervisningsfagligt og socialfagligt tilsyn, hvis disse anlægger modsatrettede vurderinger.

LOS anbefaler, derfor, at der etableres ét fælles tilsyn med såvel den undervisningsfaglige som den socialfaglige del af det tilbud, barnet eller den unge modtager. Det er LOS' anbefaling, at denne kompetence lægges under Socialtilsynet, idet Socialtilsynene i forvejen godkender og fører tilsyn med døgninstitutioner og opholdssteder, samt i forslaget ligeledes gives ansvar for tilsyn med den socialfaglige del på specialundervisningstilbuddene. En samlet tilsynsordning vil i højere grad sikre blik for det samlede tilbud, og dets indsatser vedrørende børn og unges ret til skolegang og pædagogisk støtte og behandling. LOS anbefaler dermed, at Socialtilsynet tilføres kompetence ift. til at varetage tilsyn med den undervisningsfaglige del af behandlings- og specialundervisningstilbud, således at barnet eller den unge vil opleve et samlet og helhedsorienteret tilsyn med forståelse for den kompleksitet, der udgør barnets liv. Dette vil kræve et samarbejde på tværs af ressortområder, og LOS håber, at man her vil tage afsæt i barnets perspektiv.

LOS bemærker endvidere, at kommunerne jf. §6 og §7, som en del af kriterierne for kvalitetsaftens, skal føre tilsyn med, at behandlings- og specialundervisningstilbud har en forsvarlig økonomisk kvalitet. LOS finder det positivt, at der skal føres tilsyn med den økonomiske kvalitet, men jf. ovenstående har Socialtilsynet i dag kompetencerne til at varetage denne opgave, der kræver specialiserede kompetencer, som kommunerne ikke nødvendigvis besidder, hvorfor det vil være hensigtsmæssigt ligeledes at lægge opgaven med det økonomiske tilsyn med behandlings- og specialundervisningstilbud i Socialtilsynet.

LOS bemærker, at opdelingen af, hvem der har tilsynsansvar for hvad, står mere uklart, hvad angår specialundervisningstilbud på døgninstitutioner og opholdssteder. Idet kommunen har ansvaret for specialundervisningen og godkendelse af specialundervisningstilbuddet, og Socialtilsynet har ansvar for tilsyn og godkendelse af døgninstitutionen og opholdsstedet, hvilket efterlader en gråzone ift., hvem der vurderer den socialfaglige del af arbejdet på specialundervisningstilbuddet på døgninstitutioner og opholdssteder. Samtidig fremstår ansvarsfordelingen mellem kommune og Socialtilsyn i vurderingen af den økonomiske varetagelse på specialundervisningstilbud på døgninstitutioner og opholdssteder i forlængelse af myndighedernes forskellige roller angående godkendelse og tilsyn uklar. LOS anbefaler, at ansvarsfordelingen tydeliggøres, så det kommer til at stå helt klart, hvordan tilsyn med økonomi og fagområder kommer til at foregå, og hvordan man forventer at sikre et blik på tværs af specialundervisning og socialpædagogisk støtte og behandling.

LOS anbefaler i denne sammenhæng endnu engang, at godkendelses- og tilsynsfunktionen samles under én myndighed.

2.3. Kapitel 3

LOS bemærker, at lovforslagene har til hensigt at styrke henvisningsgrundlaget til specialundervisningstilbuddene. LOS anbefaler, at der i højere grad skelnes mellem børn og unge med særlige behov, og børn og unge, der er anbragt fx på grund af manglende forældrekompetencer, men som ikke nødvendigvis behøver et særligt skoletilbud. LOS bemærker, at lovforslagene kommer med forslag til et opgør med dette, blandt andet ved at afgørelserne skal træffes selvstændigt og tidsmæssigt sammenhængende for at sikre et oplyst og begrundet henvisningsgrundlag. Dog bemærker LOS, at det ikke vil gøre op med de eksisterende udfordringer, hvis samarbejdet på tværs af forvaltninger og bopæls- og henvisningskommuner ikke styrkes.

LOS finder det positivt, at lovgivningen har til hensigt at sikre et tydeligt grundlag ved henvisning til et behandlings- og specialundervisningstilbud. LOS anbefaler, at den klarhed fremgår lige så tydeligt, hvad angår specialundervisningstilbud på døgninstitutioner og opholdssteder, så børn og unge vurderes ud fra deres behov for specialundervisning og socialpædagogisk støtte og behandling, og ikke blot ud fra det vilkår, at de er anbragt.

LOS bemærker, jf. §11, stk. 3, at unge, der fylder 18 år i løbet af skoleåret, kan få lov til at fortsætte på skolen året ud. LOS finder det positivt, at unge dermed vil kunne færdiggøre afgangseksamener og få et afgangsbevis. Dog bemærker LOS, at der, for at sikre, at flere unge med særlige behov opnår et afgangsbevis, bør åbnes op for muligheden for, at behandlings- og specialundervisningstilbud og specialundervisningstilbud på døgninstitutioner og opholdssteder kan tilrettelægge undervisningsforløb, så den unge kan tage sin afgangseksamen over flere år, idet en del unge på behandlings- og specialundervisningstilbud har komplekse udfordringer, der gør det svært for dem at færdiggøre fuld fagrække på et år.

2.4. Kapitel 4

Det bemærkes, at børne- og undervisningsministeren tildeles tilsynsbeføjelser med kommunerne, og dertil kan nedlægge påbud mod, at en kommune kan anvende et tilbud, hvis kommunen ikke har indgået en kvalitetsaftale med et pågældende specialundervisningstilbud. LOS bemærker, at specialundervisningstilbuddene ikke har mulighed for at klage, hvis ministeren fremsætter dette påbud jf. §16. På baggrund af LOS' øvrige bemærkninger vedrørende rammerne for kommunernes ansvar med at indgå kvalitetsaftaler, anbefaler LOS, at tilbuddenes handlemuligheder tydeliggøres, herunder at der åbnes op for muligheden for, at en anden kommune vil kunne indgå en kvalitetsaftale med det pågældende tilbud, i fald kommunen ønsker at henvise børn og unge til tilbuddet.

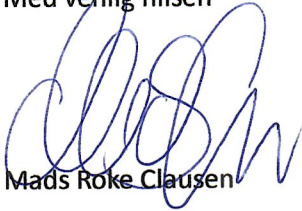
3. Øvrige bemærkninger

LOS finder det positivt, at man ønsker at styrke samarbejdet mellem det lokale skolevæsen og behandlings- og specialundervisningstilbud, samt specialundervisningstilbud på døgninstitutioner og opholdssteder. LOS bemærker dog, at det fremgår i lovforslagenes bemærkninger, at specialundervisningstilbuddene skal kobles på "den ekspertise og viden, som kommunens almene folkeskoler, specialklasser og specialskoler har i forhold til undervisning af børn med særlige behov". LOS vil i den forbindelse påpege, at

specialundervisningstilbuddene i arbejdet med komplekse problemstillinger på tværs af undervisning og socialfaglige indsatser netop sidder med specialiseret ekspertise og viden, som kunne komme de øvrige kommunale skoletilbud til gavn. LOS anbefaler derfor, at der i højere grad lægges op til et jævnbyrdigt samarbejde med erfaringsudveksling på tværs for at højne kvaliteten af alle skoletilbud i området. LOS ser det netop som en mulighed, at et sådant samarbejde vil kunne understøtte forebyggende indsatser og overgange og dermed kvalificere læringsmiljøer generelt for at bekæmpe den stigende mistrivsel blandt børn og unge landet over.

Jeg håber, at bemærkningerne giver anledning til ændringer i de fremsatte lovforslag, og jeg står gerne til rådighed ved yderligere spørgsmål.

Med venlig hilsen

Mads Roke Clausen

Direktør

Fra: DEP - AAR JK
Sendt: 8. maj 2023 13:25
Til: Rosa Navarro Hammer
Cc: Erika Wolf
Emne: VS: Høringssvar; Lovforslag vedr. aftale om at styrke undervisningen for anbragte børn og unge

Fra: Karen Koefoed <kk@laerforlivet.dk>
Sendt: 8. maj 2023 12:25
Til: DEP - AAR JK <AARJK@uvm.dk>
Emne: Høringssvar; Lovforslag vedr. aftale om at styrke undervisningen for an[1]bragte børn og unge

Lær for Livet's høringssvar ift 'Lovforslag om styrkelse af undervisningen for anbragte børn og unge':

Lær for Livet bifalder et øget fokus på kvaliteten af undervisningen på interne skoler. *Lær for Livet* ser desværre fortsat et stort behov for at understøtte, at børn og unge i udsatte positioner gives de rette betingelser for at kunne folde deres læringspotentiale ud. Det gælder for så vidt uanset boform, at der kan mangle ambitioner på børnenes vegne.

Lær for Livet bifalder derfor det øgede fokus på barnets individuelle undervisningsbehov i forbindelse med en anbringelse herunder at styrket systematikken i forhold til kvalitetssikring og tilsyn. Samtidig må der være blik for, at mange børn på interne skoler har ikke-skolerelaterede udfordringer, der kan stå i vejen for faglig udvikling for en periode - også i vurderingen af de enkelte skoletilbud. Vi ønsker i den forbindelse at understrege betydningen af, at eleverne mødes med et ressourcensyn og et kombineret tilbud om faglig læring og en indsats, der understøtter barnets tro på egne evner og sociale kompetencer. Men det er sjældent tilstrækkeligt at tage udgangspunkt i det individuelle barn.

Lær for Livet ønsker endvidere at pege på behovet for et styrket – selvstændigt - fokus også på barnets/den unges kontekst. Det vil være vigtigt at have øje for de ressourcer og muligheder, der ligger i både det professionelle og frivillige fritidsliv. Det er vores erfaring, at der her kan ligge en stor sårbarhed. Men også 'skjulte' kræfter.

Selv om vigtigheden af at sikre direkte inddragelse og konkret samarbejde med barnet og den unge i egen sagsbehandling fremgår af såvel i det fremsendte materiale som i den fremsatte Baret's Lov som helhed, så *Lær for Livet* gerne, at denne ambition fremstod endnu tydeligere indenfor alle nævnte paragraffer.

Det samme gælder i forhold til kravet om at sikre, at de rette kompetencer er tilstede hos såvel ledelse som medarbejdere, så indsatsen bliver mere helhedsorienteret, tværfaglig og tværorganisatorisk. Det skal gælde både i forhold til det aktuelle tilbud. Og i forhold til det eller de uddannelsesmæssige og personlige mål, der arbejdes hen imod.

Afslutningsvist ønsker *Lær for Livet* at understreger betydningen af, at nye regler på området ikke får den negative konsekvens, at barnet ender i klemme imellem tilbud på baggrund af en unødigt omfattende undersøgelses- og godkendelsesprocedurer. Det er vigtigt at have sig for øje, at gruppen af børn, der går i/har behov for interne skoler, ofte har været uden skoletilbud (udenfor undervisning) i en længere periode inden opstart.

Lær for Livet står gerne til rådighed for uddybning af vores høringssvar, hvis dette måtte ønskes.

De bedste hilsner

Karen Koefoed

Seniorkonsulent

Lær for Livet

Hejrevej 43, 3. sal

2400 København NV

Tlf. 30163915

kk@laerforlivet.dk

www.laerforlivet.dk

CVR: 35422544

Følg os

8. maj 2023

Plejefamiliernes Landsforening (PLF)

høringssvar

til lovforslag, som udmønter aftale om at styrke undervisningen for anbragte børn og unge

Høringssvar:

Plejefamiliernes Landsforening (efterfølgende benævnt PLF) mener, at plejebørn og -familier bør nævnes specifikt i loven om behandlings- og specialundervisning til børn og unge og i loven om folkeskole.

Børn anbragt i plejefamilier har helt særlige behov og vilkår, der bør i højere grad tages hensyn til i den nye lov.

Til lovforslaget har vi følgende konkrete forslag til forbedringer:

Der skal holdes tæt opsyn med, at plejebørn ikke er uden skole/undervisningstilbud ud over 15 dage.

Plejebørn skal, om nødvendigt, sikres velkoordinerede skoleskift, så disse sker nænsomt og trygt. Derfor skal plejebarnet og dets plejefamilie inddrages.

Socialpædagogisk eller faglig støtte skal så vidt muligt følge barnet/den unge i tilfælde af skift i anbringelsesstedet.

Plejefamiliers særlige kompetencer og viden i forhold til plejebarnet skal aktivt fagligt inddrages i plejebarnets skoleliv.

Plejefamilier skal kunne modtage særlig vejledning fra skolen i forhold til lektielæsning.

Der er behov for en anden tilgang til elever med udfordringer. Det skal være muligt at have fleksible muligheder for plejebørn i folkeskolen samt mere fleksibel adgang til lektiehjælp og ekstraundervisning.

Der bør indføres fleksible vilkår for at gennemføre folkeskoleeksamen og reglen om, at man kun har 3 forsøg til at gennemføre en ungdomsuddannelse bør ophæves.

Anbringelser

- 11.600 ≈ 1% af alle børn og unge i Danmark bliver anbragt uden for hjemmet.
- 7000 ≈ 68% af disse er anbragt i plejefamilier.
- 2100 børn anbringes årligt for 1.gang.
- Gennemsnitsalderen på et barn ved første anbringelse er 11 år.
- anbragte børn og unge er generelt normalt begavet.

- 40% af alle anbragte børn og unge oplever et sammenbrud eller en flytning under anbringelsen. 25% oplever flere flytninger i deres anbringelser.
- Børn, der idag har behov for anbringelse, placeres idag oftere i plejefamilier, hvorimod de tidligere i højere grad blev placeret på døgninstitution.

Plejebørn og skole

Ingen børn i den undervisningspligtige alder må være uden undervisningstilbud i mere end 15 skoledage. En svær skolegang, hvor de anbragte unge ikke har haft et tilstrækkeligt udbytte af læringen, begrænser de unges muligheder for at gennemføre en ungdomsuddannelse eller komme i job.

Dette udfordres af at:

- Lave faglige forventninger fra skolen, anbringelsesstedet og myndighederne er en væsentlige årsag til, at anbragte børn og unge klarer sig dårligere end deres jævnaldrende (undersøgelse af Nordens Velfærdscenter Stockholm 2015).
- 20% af anbragte børn/unge har mangelfulde læsefærdigheder i 8. klasse (folkeskolen).
- 50% af de anbragte børn i specialtilbud har mangelfulde læsefærdigheder.
- Anbragte børn ligger 2 karakterpoint under gennemsnittet blandt deres jævnaldrende.
- Anbragte børn og unge oplever oftere brud på deres skolegang.
- 33% af de anbragte børn og unge skifter skole en gang, 15% skifter skole 2 gange.
- 6,2 % af alle folkeskoleelever bliver henvist til et specialskoletilbud, 38 % af plejebørn især drenge får specialpædagogisk støtte eller går i specialskole.
- 25% af anbragte børn og unge har perioder med skolefravær grundet flytning eller skoleskift, 50% af de 25% har fravær i over et halvt år.
- 30% af alle plejebørn går til psykolog eller psykiater, den støtte gives især til piger. Kønnen er relevant her, da drengene ofte sendes på behandlingsskole.
- Sagsbehandlere mener, at 70% af plejebørnene trives godt, mens plejeforældrene mener, at 43% af plejebørnene har så store udfordringer, at de ligger uden for normalområde og har brug for støtte.

Her kommer oversigten på vores kilder til høringssvaret:

Børnerådet, 15.12.2021: anbragte børn har ret til en god skolegang.

Velfærdscenter Stokholm, 2015: rapport- viden om skolegang for anbragte børn.

emu. dk, 2015: de anbragte børn og unges skolegang er livsvigtig for deres fremtid.

Vive, 24.1.2018: skolestøtte til børn i familiepleje - delrapport 1 Vive rapport, 23.1.2020: støtteforanstaltninger til børn anbragt i plejefamilie og deres plejefamilie Vive rapport, 6.3.21: betydning af anbringelsestype for anbragte børns skoleresultater.

Vive rapport, 1.2.22: en god begyndelse - bedre kriterier til udsatte børn i Danmark Vive rapport, 6.3.21: Børn i plejefamilier klarer skolen bedre end børn anbragt på institutioner.

Det har store konsekvenser – især for plejebørn – når de går i et specialtilbud. Det betyder, at de ikke har kammerater i nærmiljøet. Måske kan de heller ikke spille fodbold eller dyrke andre fritidsinteresser med skolekammeraterne. Det betyder, de social bliver hægtet af. Derfor er det ekstra vigtigt, at der er skoletilbud tæt på.

PPR bliver ofte inddraget for sent. Når de endelig kommer på, så kan der godt være et års ventetid. Børn skal ikke bruge deres kostbare tid på at vente urimeligt længe på en afklaring.

Begrundelse

70% af de anbragte børn og unge er anbragt i plejefamilier. En stor andel af plejebørnene er tilknyttet specialklasser eller specialskoler. Få plejebørn er tilknyttet et behandlingsskoletilbud. Plejeforældre, der ofte har erfaring og særlig uddannelse, kender til deres plejebørn, deres opvækst og de mange og komplekse udfordringer plejebarnet/den unge kæmper med i deres liv.

PLF mener, at Plejefamilierne i lovforslaget om behandlings- og specialundervisningstilbud og lovforslag af ændring af folkeskoleloven, lov om socialtilsyn og lov om velfærdsaftaler på dagtilbuds- og folkeskoleområdet ikke bliver tilkendt den vigtige samfundsrolle de har i forhold til at tage sig af et anbragt barn og sørge for en god og succesfuld skolegang. Mange plejebørn er gået gennem traumatiske oplevelser i deres liv, derfor er der behov for, at det daglige samarbejde i dag- og skoletilbuddet er præget af gensidige respekt og vilje til at gøre det bedste for plejebarnet. Plejeforældre har den daglige kontakt med dagtilbuddet eller plejebarnets skole/behandlingstilbud og bør derfor anerkendes for den betydning, som de har, for at et plejebarn kan lykkes.

For børn og unge, der er anbragt, er skolegangen med oplevelsen af trivsel og faglig udvikling af afgørende betydning for deres fremtid. Derfor skal der lyttes til og handles på det, når fx plejeforældre henviser til plejebarnets biologiske forældres ordblindhed, behov socialpædagogisk støtte eller arbejde i mindre grupper.

Kvalitetssikringen starter i den opmuntrende og forventningsfulde relation, plejebarnet oplever fra alle aktører i deres liv. Derfor er et tæt og respektfuldt samarbejde mellem faggrupperne, plejeforældre og personale og ledelser på dagtilbud, skoler, specialskoler mv. af afgørende betydning. Forskning skal være med til at få bedre viden om de faktorer, der er vigtigt for, at anbragte børn og unge ikke kun får en god barndom, men også hvordan vi i det danske samfund kan skabe et mere fleksibelt skole- og uddannelsessystem for at kunne give de anbragte børn og unge de bedste muligheder for at kunne skabe sig et godt liv som voksne.

Men ofte erfarer vi i PLF:

- at plejeforældre ikke bliver inviteret til møder i dagtilbud, skoler/ specialtilbud.
- at plejeforældres feedback eller konstruktive kritik opfattes som uønsket og irriterende.
- at plejeforældres viden om plejebørnene ikke bruges, det er fx en udbredt misforståelse, at plejebarnet får en ny chance ved at personale i dagtilbud/skoler *ikke* sætter sig ind i barnets historie.
- at især skoler laver underretninger på plejeforældre, der opleves for kritisk eller krævende på deres plejebarns vegne.
- at plejeforældre italesætter og videregiver forhold på daginstitutioner og skoler, som understimulerer plejebarnet, uden at der bliver handlet på det.
- at plejeforældrenes viden, som vedrører plejebarnets forudsætninger for skolegang ikke bliver brugt til at sætte en tryk ramme om dagligdagen på daginstitutionen eller skoletilbuddet.
- at plejeforældre ofte har specifik viden om plejebarnets behov for støtte, som bør tages med i tilrettelæggelsen af hverdagen i skolen. Input fra plejeforældre modtages ofte ikke konstruktivt af skolens "professionelle".

Afsluttende kommentar: Allerede i dag oplever PLF, at anbragte børn, plejebørn bliver svigtet af systemet, opbevaret i skoletilbud, hvor der er for få faglige ambition på børnenes/ den unges vegne. Hvordan vil undervisningsministeren sikre, at loven bliver overholdt af kommunerne, embedsværket og de professionelle på skolerne?

PLF kender til plejebørn:

- der ikke har haft skoletilbud i flere måneder
- der har afprøvet flere forskellige skoletilbud (børn på 11 år, der er smidt ud af 3-4 specialtilbud, fordi man ikke lige kan finde (eller ønsker at betale)) for det rigtige tilbud
- der er udsat for kassetænkning. Dvs. at kommuner ikke finder det rigtige tilbud, eller der ikke ydes støtte, så plejebarnet kan blive i normalområdet
- hvor det er helt tydeligt, at piger og drenge håndteres forskelligt
- hvor systemet giver op, uden hensyntagen til at børnene/de unge kun har én barndom/ungdom.

Børne- og Undervisningsministeriet
Juridisk Kontor
Frederiksholms Kanal 25
1220 København K

København, 8. maj 2023

Høring om lovforslag, som udmønter aftale om at styrke undervisningen for anbragte børn og unge

Børne- og Undervisningsministeriet har ved e-mail af 30. marts 2023 anmodet om Red Barnets eventuelle bemærkninger til ovenstående lovforslag, som udmønter de dele af aftale af 16. marts 2022, der omhandler at styrke undervisningen for anbragte børn og unge. Det drejer sig om forslag til en ny lov "Lov om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge" og udkast til lovforslag om ændring af Lov om folkeskolen, Lov om social service, Lov om socialtilsyn og Lov om velfærdsaftaler på dagtilbudsområdet og folkeskoleområdet (Styrkelse af undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge m.v.). Red Barnet har følgende bemærkninger:

Tilstrækkelige ressourcer og "Fast Track"

Red Barnet bakker op om lovforslagernes intentioner om at styrke undervisningen for anbragte børn og unge. Red Barnet finder det positivt, at bestemmelserne for dagbehandlingstilbud samles i en selvstændig lov om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge for derved at sikre samlede tilbud af høj kvalitet, både hvad angår behandling og specialundervisning. Samtidig mener Red Barnet, at det er positivt, at kommunernes myndighedsansvar i forhold til at sikre kvalitet i institutionernes arbejde styrkes, og at kvalitet og ensartethed på tværs af institutioner og kommuner understøttes gennem kravet om indgåelse af standardiserede kvalitetsaftaler. Red Barnet bifalder, at det nye lovforslag understøtter, at en ung, som fylder 18 år i løbet af skoleåret, kan fortsætte i undervisningstilbuddet skoleåret ud. Red Barnet finder det endvidere positivt, at det i forslaget til ændring af Serviceloven indføres, at det, jf. § 50, kan vurderes, at der skal laves en pædagogisk-psykologisk vurdering for at undgå lange og u hensigtsmæssige ventetider.

Den nye lovgivning forudsætter to tidsmæssigt sideløbende afgørelser efter henholdsvis Serviceloven og Folkeskoleloven. Et arbejde, der organisatorisk ofte er forankret i forskellige afdelinger og forvaltninger, med forskellig økonomi, afhængigt af den enkelte kommunes organisering. Procedurene for og organiseringen omkring indstilling til pædagogisk-psykologisk vurdering (PPV) varierer også i kommunerne. Samtidig viser undersøgelser af Pædagogisk Psykologisk Rådgivnings (PPR) arbejde, at børn og familier i mange kommuner ryger rundt i systemet, og at der i mange kommuner er lang ventetid på en indstilling til og udarbejdelse af en PPV, som er en forudsætning for indstilling til specialundervisningstilbud.

Det er vigtigt at sikre kvalitet både på behandlingsdelen og specialundervisningsdelen. Red Barnet er dog bekymret for, at barnet kan "falde imellem to stole", idet henholdsvis den ene og anden forvaltning eller afdeling utilsigtet kan komme til at afvente hinandens afgørelser, hvilket kan forlænge ventetiden. Samtidig er anbragte børn en yderst udsat målgruppe, som skal skånes for yderligere skift. Derfor er det også meget u hensigtsmæssigt, når de venter længe på en PPV. Endvidere står mange anbragte børn i perioder uden undervisningstilbud, ofte fordi de afventer en PPV. Samtidig ved vi, at læring og trivsel går hånd i hånd, og at en god skolegang for anbragte børn og unge er en væsentlig beskyttelsesfaktor for

mistrivsel og øger sandsynligheden for et liv i trivsel og en selvstændig voksertilværelse. Hvis der med lovforslagene ikke sikres tilstrækkelige ressourcer til, at kommunerne kan organisere hensigtsmæssige procedurer og organisatoriske rammer for indstilling til en PPV samt de to tidsmæssigt sideløbende afgørelser, er Red Barnet bekymret for, at anbragte børn fortsat vil opleve lange ventetider, som har yderst negativ betydning for deres trivsel.

Red Barnet *anbefaler* derfor, at der tilføres tilstrækkelige ressourcer til kommunernes arbejde med indstilling af anbragte børn til behandlings- og specialundervisningstilbud. Samtidig anbefaler Red Barnet, at der laves en "fast track" ordning, der sikrer, at anbragte børn hurtigt indstilles til pædagogisk-psykologisk vurdering, samt at denne udarbejdes hurtigt, for derved at undgå uhensigtsmæssige skift for det anbragte barn, som i forvejen befinder sig i en meget udsat position.

Styrkede rettigheder til barnet

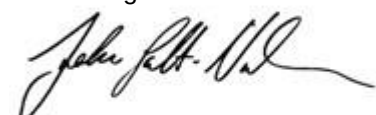
Med forslaget til ændring af Folkeskoleloven medfølger ikke ændring i inddragelsen af barnet eller barnets klageret. I henhold til Folkeskolelovens § 12 stk. 2, skal elevens synspunkter tillægges passende vægt under hensyntagen til barnets alder og modenhed. Derved har barnet heller ingen klageret.

Red Barnet er bekymret for, at børns rettigheder ikke sikres godt nok med det aktuelle forslag til ændring af folkeskoleloven. Red Barnet er herunder bekymret for, at børn ikke sikres tilstrækkelig inddragelse og indflydelse på afgørelser, der omhandler netop dem. Mange anbragte børn har haft oplevelsen af at blive "kastet rundt" i systemet uden at blive hørt, både hvad angår anbringelsessteder og undervisningstilbud. I det aktuelt fremsatte forslag til Barnets lov, får børn partsbeføjelser, når de er 10 år. Dette bør også gøre sig gældende i forbindelse med afgørelser om behandlings- og specialundervisningstilbud. Derved sikres, at børns rettigheder er ligestillet, både hvad angår behandlingen af dem, jf. Barnets lov og deres specialundervisning jf. Folkeskoleloven.

Red Barnet *anbefaler* derfor, at Folkeskoleloven ændres således, at børn, der er fyldt 10 år, får partsbeføjelser og derved også klageret, ligesom det gør sig gældende i Barnets lov.

Red Barnet står til rådighed ved ønske om uddybelse af ovenstående. Kontakt børnefaglig konsulent Ditte Brix Andersson diba@redbarnet.dk

Med venlig hilsen

Johanne-Schmidt Nielsen, generalsekretær

Rikke Nørregaard

Fra: 19kontor@rigsrevisionen.dk
Sendt: 3. april 2023 11:20
Til: DEP - AAR JK
Emne: Høringssvar vedr. lovforslag, som udmønter de dele af aftale af 16. marts 2022 om at styrke undervisningen for anbragte børn og unge

Børne- og Undervisningsministeriet har den 30. marts 2023 sendt ovenstående udkast til lovforslag i høring.

Ministeriernes forpligtelse til at høre Rigsrevisionen er fastlagt af rigsrevisorloven, §§ 7 og 10 (Lovbekendtgørelse nr. 101 af 19/01/2012) og angår revisions- og/eller regnskabsforhold, der kan have betydning for Rigsrevisionens opgaver.

Vi har gennemgået lovforslagene og kan konstatere, at de ikke omhandler revisions- eller regnskabsforhold i staten eller andre offentlige virksomheder, der revideres af Rigsrevisionen.

Vi har derfor ikke behandlet henvendelsen yderligere.

Med venlig hilsen

Mette E. Matthiasen
Specialkonsulent

FOLKETINGET
RIGSREVISIONEN

Landgreven 4
DK-1301 København K

Tlf. +45 33 92 84 00
Dir. +45 33 92 85 73
mem@rigsrevisionen.dk

www.rigsrevisionen.dk

Læs om Rigsrevisionens behandling af personoplysninger [her](#)

Fra: Rosa Navarro Hammer <Rosa.Navarro.Hammer@uvm.dk>

Sendt: 30. marts 2023 11:26

Til: info@adhd.dk; Advokatsamfundet <samfund@advokatsamfundet.dk>; Ankestyrelsen <ast@ast.dk>; astra@astra.dk; kontor@autismeforening.dk; bupl@bupl.dk; lederforeningen@bupl.dk; ptm@boernesbureau.dk; bkf@bkchefer.dk; Børnerådet <brd@brd.dk>; bf@boernesagen.dk; bv@bornsvilkar.dk; info@cepos.dk; cevea@cevea.dk; Danmarks Fiskeriforening (mail) <mail@dkfisk.dk>; dif@dif.dk; dlf@dlf.org; info@privateskoler.dk; dst@dst.dk; formand@danmarksvejlederforening.dk; da@da.dk; info@blind.dk; dcum@dcum.dk; Dansk Erhverv (høring) <hoeringssager@danskerhverv.dk>; dhf@dhf-net.dk; Emballageindustrien <hoering@di.dk>; dp@dp.dk; post@skoleforeningen.org; skoleidraet@skoleidraet.dk; ad@skoleidraet.dk; malene_vs@hotmail.com; ds@socialrdg.dk; ds@socialraadgiverne.dk; duf@duf.dk; Danske Advokater <mail@danskeadvokater.dk>; kontor@dadanet.dk; ddl@ddl.dk; Danske Erhvervsakademier <info@danskeerhvervsakademier.dk>; bestyrelserne@deg.dk; lederne@deg.dk; info@danskeforlag.dk; kontakt@dgsnet.dk; mail@danskegymnasier.dk; info@dgi.dk; dh@handicap.dk; vuc@vuc.dk; bestyrelsesforeningen@vuc.dk; csc@lf.dk; Danske Professionshøjskoler <Uc-dk@uc-dk.dk>; Danske Regioner <regioner@regioner.dk>; fdr@fdr.dk; dse@skoleelever.dk; dus@dus.dk;

Datatilsynet <dt@datatilsynet.dk>; formand@deanbragtesvilkar.dk; dea@dea.nu; mail@dukh.dk; dch@dch.dk; akn@dkr.dk; dssv@dssv.dk; info@efterskoleforeningen.dk; kontakt@eeo.dk; lbh@sde.dk; Danmarks Evalueringsinstitut <eva@eva.dk>; fh@fho.dk; Faglig Fælles Forbund 3F <3f@3f.dk>; fgu@fgu.dk; mail@finansdanmark.dk; fa@fanet.dk; kontakt@firmaidraet.dk; info@fadd.dk; dj@sctib.dk; fkf@kristne-friskoler.dk; fsd@socialchefforeningen.dk; info@fffp.dk; vej@frie-fagskoler.dk; info@fobu.dk; ligevaerd@ligevaerd.dk; fsl@fsl.dk; kontakt@friskolerne.dk; fsr@fsr.dk; gymbf@gymbf.dk; gl@gl.org; kontakt@hvorerderenvoksen.dk; post@iffd.dk; info@humanrights.dk; info@justitia-int.org; Kommunernes Landsforening <KL@KL.DK>; 1 - KFST Officiel hovedpostkasse <kfst@kfst.dk>; dfk@kriminalforsorgen.dk; Formand@la10.dk; heras@slagelse.dk; lu@lus.dk; lfs@lfs.dk; los@los.dk; jakob.holst@brk.dk; Jarn-skole@Aalborg.dk; post@lilleskolerne.dk; lc@skaf-net.dk; kontakt@laerforlivet.dk; ctr@sde.dk; info@opendenmark.dk; kontor@ordblind.org; landsforeningen@plejefamilierne.dk; redbarnet@redbarnet.dk; Rigsrevisionen <info@rigsrevisionen.dk>; UVM - RBL <rbl@uvm.dk>; Rådet for Socialt Udsatte <post@udsatte.dk>; info@steinerskolerne.dk; sumh@sumh.dk; shv@aarhus.dk; kontakt@selveje.dk; info@spifo.dk; mail@sjældnediagnoser.dk; post@skole-foraeldre.dk; skolelederne@skolelederne.org; SMV@SMVdanmark.dk; sl@sl.dk; Socialstyrelsen <info@socialstyrelsen.dk>; socialtilsyn@frederiksberg.dk; socialtilsynmidt@silkeborg.dk; socialtilsynnord@hjoerring.dk; socialtilsynost@holb.dk; socialtilsynsyd@fmk.dk; tabuka@tabuka.dk; ulf@ulf.dk; info@ungdomsringen.dk; raadmand@msb.aarhus.dk; snh-byraad@aalborg.dk; Rosa.Lykke.Yde@randers.dk; borgmester@sof.kk.dk; jakly@esbjerg.dk; lilleholt@odense.dk; dybro@odense.dk

Emne: Høring: Lovforslag, som udmønter de dele af aftale af 16. marts 2022 om at styrke undervisningen for anbragte børn og unge

Til høringsparterne

Hermed sendes udkast til lovforslag, som udmønter de dele af aftale af 16. marts 2022 om at styrke undervisningen for anbragte børn og unge, der kræver lovændring, i høring, jf. vedhæftet materiale.

Det drejer sig om:

- 1) udkast til forslag til en ny lov om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge
- 2) udkast til lovforslag om ændring af lov om folkeskolen, lov om social service, lov om socialtilsyn og lov om velfærdsaftaler på dagtilbudsområdet og folkeskoleområdet (Styrkelse af undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge m.v.)

Børne- og Undervisningsministeriet skal bede om at modtage eventuelle bemærkninger til lovudkastene senest **mandag den 8. maj 2023 kl. 12.00**. Høringssvar bedes sendt til aarjk@uvm.dk med angivelse af "Høringssvar – Lovforslag vedr. aftale om at styrke undervisningen for anbragte børn og unge."

Med venlig hilsen
Rosa Navarro Hammer
Chefkonsulent

**BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET**

Departementet
Juridisk Kontor
Frederiksholms Kanal 25
1220 København K
E-mail: Rosa.Navarro.Hammer@uvm.dk

Børne- og Undervisningsministeriet

Juridisk kontor
1216 København K

aarjk@uvm.dk

8. maj 2023

Høringssvar vedr. lovforslag, som udmønter aftale om at styrke undervisningen for anbragte børn og unge

Selveje Danmark har d. 30. marts modtaget høring over lovforslag, som udmønter de dele af aftale af 16. marts 2022 om at styrke undervisningen for anbragte børn og unge, der kræver lovændring. Det drejer sig om:

- 1) udkast til forslag til en ny lov om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge
- 2) udkast til lovforslag om ændring af lov om folkeskolen, lov om social service, lov om socialtilsyn og lov om velfærdsaftaler på dagtilbudsområdet og folkeskoleområdet (Styrkelse af undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge m.v.)

Selveje Danmark henviser til og tilslutter sig Skolealliancens høringssvar.

Generelle bemærkninger

Intentionen bag den politiske aftale af 16. marts 2022 er at sikre, at anbragte og udsatte børn og unge får det undervisningstilbud, de har krav på, og får de bedst mulige forudsætninger for at komme videre på en ungdomsuddannelse.

Selveje Danmarks medlemmer støtter op om aftalepartiernes politiske intention. Uddannelse er den bedste beskyttelsesfaktor for udsatte børn og unge, hvorfor det er helt afgørende, at anbragte og udsatte børn og unge får den bedst mulige skolegang.

Selveje Danmarks medlemmer på anbringelses- og undervisningsområdet arbejder hver dag for at sikre børn og unge et godt og trygt skoleliv.

- *Lovforslaget bør skelne mellem private og selvejende organisationsformer*

Lovforslaget skelner ikke mellem de forskellige ikke-offentlige organisationsformer, men slår alle over en kam som private tilbud. Det er væsentligt at skelne mellem private virksomheder og selvejende organisationer, som arbejder not-for-profit, og som alene opererer ud fra formålet at gøre en forskel for de børn og unge, som anvender tilbuddet.

Selveje Danmark anbefaler, at lovforslaget skelner mellem de ikke-offentlige organisationsformer, henholdsvis private og selvejende organisationer.

- *Kommunale tilsyn kan modarbejde den politiske intention om at styrke kvaliteten på området*

I et retssikkerhedsperspektiv bør tilsyn praktisere et armslængdeprincip og tilstræbe en ensartethed på tværs af kommunegrænser. Selveje Danmark finder det derfor meget kritisabelt, at kommunalbestyrelsen med nærværende lovforslag får til opgave at godkende og føre tilsyn med alle behandlings- og specialundervisningstilbud i kommunen.

Det mest problematiske med lovforslaget er netop sammenblandingen af myndighedsopgaver: Beliggenhedskommunen kommer både til at drive tilbud, godkende tilbud, føre tilsyn med og henvise børn og unge til behandlings- og specialundervisningstilbud.

Selveje Danmark mener ikke, at en sådan sammenblanding vil sikre den politiske intention om at løfte, styrke og ensrette kvaliteten på tværs af kommunegrænser og offentlige og ikke-offentlige behandlings- og specialundervisningstilbud. Ligesom det kan modarbejde, at barnet eller den unge får det mest kvalificerede tilbud, der møder deres behov.

Med den politiske aftale af 16. marts 2022 blev det besluttet at fastholde de kommunale tilsyn, men Selveje Danmark vil gerne benytte lejligheden til at gøre opmærksom på Skolealliancens forslag om at styrke myndighedsansvaret og tilsynsopgaven ved at etablere ét nationalt forankret skoletilsyn som fører tilsyn med og godkender tilbuddet.

- *Lovforslaget stiller forskellige krav til offentlige og ikke-offentlige behandlings- og specialundervisningstilbud*

Uden økonomisk gennemsigtighed er det ikke muligt at sammenligne tilbud på tværs af offentlige og ikke-offentlige tilbud og dermed sikre, at borgere får den mest kvalificerede indsats til prisen. Selveje Danmark mener ikke, at lovforslaget øger den økonomiske gennemsigtighed eller sammenlignelighed på tværs af offentlige og ikke-offentlige behandlings- og specialundervisningstilbud, når der stilles forskellige krav til tilbuddene i kvalitetsaftalerne.

Kommunalbestyrelsens vurdering af, om behandlings- og specialundervisningstilbuddet forvalter offentlige midler ansvarligt, kræver nødvendigvis, at tilbuddets økonomi er gennemsigtig – uanset om det drives af en offentlig eller ikke-offentlig aktør.

Lovforslaget i dets nuværende form konkurrenceforvrider, når de offentlige tilbud ikke underlægges de samme krav som de ikke-offentlige.

- *Lovforslaget overlader kommunalbestyrelsens vurderinger til en for stor grad af skøn*

Selveje Danmark vil i forlængelse af ovenstående samtidig gerne understrege, at kommunalbestyrelsen med lovforslagets nye kvalitetsaftaler tildeles en række tilsynsopgaver, som Selveje Danmark ikke mener, at de er klædt på til at løse. I de nye kvalitetsaftaler skal de tage stilling til en række forhold, som de har begrænsede forudsætninger for at vurdere, f.eks. ledelsens løn. Flere af de nye tiltag bidrager ikke til den politiske ambition om at styrke kvaliteten i behandlings- og specialundervisningstilbuddene, men trækker snarere ressourcer fra kerneopgaven til bureaukratiske øvelser.

På den baggrund vil Selveje Danmark anbefale, at kommunalbestyrelsen indkøber socialtilsynet til at føre såvel det økonomiske tilsyn som tilsynet med det socialpædagogiske arbejde og behandling på behandlings- og specialundervisningstilbud. Ydermere, at det indskrives i lovteksten, at kommunalbestyrelsen forpligtes til at følge socialtilsynets vurdering. Kun dermed garanteres en vis ensartethed ift. tilsynsvurderinger og kvalitetsniveau på tværs af behandlings- og specialundervisningstilbud – uanset om de er tilknyttet et anbringelsessted eller ej.

Selveje Danmark vil desuden foreslå, at der stilles kompetencekrav til den kommunale tilsynsførende, så det sikres, at tilsynsførende besidder relevant faglig viden på såvel undervisnings- og socialområdet.

Specifikke bemærkninger

Udkast til forslag til en ny lov om behandlings- og specialundervisningstilbud

Vedr. § 3, stk. 2 - Det kommunale tilsyn

Jf. lovforslagets § 3, stk. 2 har kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen ansvaret for tilsynet med behandlings- og specialundervisningstilbud i kommunen.

Med den politiske aftale af 16. marts 2022 blev det besluttet at fastholde det kommunale tilsyn, men Selveje Danmark vil stadig gerne benytte lejligheden til at gøre opmærksom på Skolealliancens forslag om at styrke myndighedsansvaret og tilsynsopgaven ved at etablere ét nationalt forankret skoletilsyn med et helhedsorienteret og tværfagligt blik.

Undervisningen og det socialfaglige arbejde og behandling går hånd i hånd i specialundervisningstilbud, hvorfor kvalitetsudvikling af tilbuddene ligger i det tværfaglige blik med fokus på hele barnets skoleliv. Selveje Danmark mener, at tilsynet bør afspejle samme helhedsorienterede blik, ligesom et nationalt tilsyn vil understøtte en ensartet og uvildig praksis og samle den administrative og ressourcemæssige byrde i en myndighed.

Selveje Danmark anbefaler,

- At myndighedsansvaret og tilsynsopgaven styrkes ved at etablere ét nationalt forankret skoletilsyn med et helhedsorienteret og tværfagligt blik på elevens skoleliv.

Vedr. § 4 - Godkendelse af behandlings- og specialundervisningstilbud

Jf. lovforslagets § 4 sker godkendelse af det pågældende behandlings- og specialundervisningstilbud ved indgåelse af en kvalitetsaftale. I lovforslagets bemærkninger fremgår det, at det ikke vil være en betingelse for godkendelse, at behandlings- og specialundervisningstilbuddet allerede på tidspunktet for godkendelse har et elevgrundlag, ligesom godkendelse heller ikke vil være bundet op på forsyningsbehovet for tilbuddet i kommunen.

Selveje Danmark mener, at det bør præciseres, hvilke dispensationsmuligheder et behandlings- og specialundervisningstilbud kan navigere og agere i forhold til ved opstart af et behandlings- og specialundervisningstilbud. I et retssikkerhedsperspektiv er det helt afgørende, at organisationer ikke forskelsbehandles på tværs af kommunegrænser, hvorfor det ikke bør overlades til den enkelte kommunalbestyrelse af skønne, hvornår et nyopstartet tilbuds økonomi vurderes bæredygtig.

Dispansationsmulighederne bør desuden tage højde for, at det kræver tid og ressourcer at opbygge et højt specialiseret tilbud med en bæredygtig økonomi.

Selveje Danmark anbefaler,

- At dispensationsmulighederne for godkendelse ved opstart af et behandlings- og specialundervisningstilbud præciseres i § 4 i lov om behandlings- og specialundervisningstilbud.

Vedr. § 5 - Kommunalbestyrelsens kvalitetsvurdering

Selveje Danmark er positiv overfor, at der udarbejdes en generisk model for kvalitetsaftalen, der erstatter den nuværende undervisningsoverenskomst. Selveje Danmark bidrager meget gerne til det kommende arbejde omkring kvalitetsmodellerne.

Selveje Danmark forholder sig dog kritisk til den store grad af skøn, som lovforslaget tildeler tilsynet. Et skøn som indebærer manglende retssikkerhed for det enkelte behandlings- og specialundervisningstilbud. Kommunernes forskellige tilsyns- og godkendelsespraksisser kan i sidste ende blive

udgiftsdrivende og sætte rammerne for, om det f.eks. er muligt at drive et ikke-offentligt behandlings- og specialundervisningstilbud med ti elever.

Det problematiske i, at kommunen fører tilsyn med og godkender tilbud samtidig med at det driver egne tilbud, tydeliggøres ved, at kommunalbestyrelsen skal tage stilling til behandlings- og specialundervisningstilbuddets samarbejde med de relevante kommunale myndigheder, jf. § 5, stk. 2, nr. 8. Det er helt afgørende, at der er tale om et gensidigt, forpligtende samarbejde, så det sikres, at kommunen ikke kan vurdere, at et tilbud ikke lever op til kvalitetsaftalen med begrundelse i samarbejdet, hvis samarbejdsvanskelighederne f.eks. ikke skyldes tilbuddets samarbejdsvillighed, men kommunale hensyn.

Selveje Danmark anbefaler,

- At den store grad af skøn, som lovforslaget tildeler det kommunale tilsyn indskrænkes med tydelige kvalitetsindikatorer.
- At kvalitetsaftalen stiller de samme krav til offentlige og ikke-offentlige behandlings- og specialundervisningstilbud.
- At lovforslagets § 5, stk. 2, nr. 8 omskrives fra "Behandlings- og specialundervisningstilbuddets samarbejde med de relevante kommunale myndigheder" til "Det gensidige og forpligtende samarbejde mellem behandlings- og specialundervisningstilbuddet og de relevante kommunale myndigheder".

Vedr. § 6 - Kommunalbestyrelsens vurdering af tilbuddets økonomiske forhold

Efter lovforslagets § 6 skal kommunalbestyrelsen føre tilsyn med, at behandlings- og specialundervisningstilbud har en forsvarlig økonomisk kvalitet. I vurderingen indgår 1) om økonomien giver mulighed for den fornødne kvalitet, 2) årsbudget og regnskab for det samlede behandlings- og specialundervisningstilbud og særskilt for specialundervisningsdelen, og 3) tilbuddets ejerforhold. I vurderingen af et ikke-offentligt tilbud indgår derudover en vurdering af, om 1) behandlings- og specialundervisningstilbuddet er økonomisk bæredygtigt, 2) der er gennemsigtighed i behandlings- og specialundervisningstilbuddets økonomi og 3) i hvilket omfang der er udbetalt udbytte de seneste 5 år.

Selveje Danmark er helt uforstående overfor, at det kun er ikke-offentlige behandlings- og specialundervisningstilbud, der skal vurderes i forhold til tilbuddets økonomiske bæredygtighed, og hvorvidt der er gennemsigtighed i tilbuddets økonomi.

Som led i vurderingen efter § 6, stk. 1 og 2, skal kommunalbestyrelsen desuden sikre sig, jf. § 6, stk. 3, at 1) der ifølge årsbudgettet er et rimeligt forhold mellem den forventede omsætning og omkostninger, 2) årsbudgettet afspejler målgruppe, metoder samt behandlings- og specialundervisningstilbuddets planer for faglig udvikling og større ændringer og 3) det private behandlings- og specialundervisningstilbuds soliditetsgrad er rimelig set i forhold til behandlings- og specialundervisningstilbuddets alder og specialiseringsgrad.

Selveje Danmark finder det, i forlængelse af tidligere rejste kritikpunkter, meget kritisabelt, at basis for vurdering overlades til en så stor grad af skøn. Ligesom Selveje Danmark finder det værd at bemærke, at nogle af de mest specialiserede behandlings- og specialundervisningstilbud drives af ikke-offentlige aktører, hvorfor det kommunale kendskab til området, i forhold til målgruppe, faglighed mv., i flere tilfælde må vurderes lavere end det pågældende behandlings- og specialundervisningstilbuds kendskab.

Med lovforslaget skal kommunalbestyrelsen desuden vurdere behandlings- og specialundervisningstilbuddets udgifter til løn til ledelsen, § 6, stk. 4. I lovforslagets bemærkninger fremgår det, at oplysningerne vil kunne indgå i beslutningsgrundlaget, når der skal vælges behandlings- og specialundervisningstilbud til konkrete børn eller unge. Selveje Danmark finder det positivt, at kommunalbestyrelsen i vurderingen vil skulle indrømme det konkrete behandlings- og specialundervisningstilbud en vis margin og tilstræbe en så forsigtig og objektiv vurdering som muligt. Men Selveje Danmark forholder sig dog stadig kritisk til lovbestemmelsen, idet der igen vil være tale om et skøn.

Løn skal ses i forhold til en lang række faktorer: Kvalifikationer, anciennitet, uddannelse, ledelseskompetencer, pædagogisk indsigt, organisationens størrelse, rekrutteringssituationen på ansættelsestidspunktet osv. Geografiske placering af tilbuddet og områdets iboende risiko udgør endvidere en væsentlig faktor. At gøre det til et tema for kommunalbestyrelsen, der ikke har et større indblik i de konkrete forhold, må betragtes som retssikkerhedsmæssigt ganske problematisk.

Selveje Danmark er bekendt med, at sociale tilbud vurderes ud fra de samme forhold. Det er dog her væsentligt at bemærke, at tilsynet føres og godkendes af socialtilsynet – ikke en kommunal myndighed. Hvis der skal tilstræbes en vis ensartethed på tværs af tilbud, bør socialtilsynet i praksis stå for vurderingen af tilbuddets økonomiske forhold og kommunalbestyrelsen skal forpligtes til at følge deres indstilling. Selveje Danmark bemærker desuden, at yderlige administration ikke taler ind i et generelt ønske om afbureaukratisering.

Selveje Danmark anbefaler,

- At det indskrives i lovteksten, at socialtilsynet i praksis fører tilsyn med behandlings- og specialundervisningstilbuddets økonomiske kvalitet, og at kommunalbestyrelsen forpligtes til at følge socialtilsynets vurdering.
- At den store grad af skøn, som lovforslaget tildeler det kommunale tilsyn indskrænkes, så der sikres en ensartethed på tværs af kommunegrænser, og behandlings- og specialundervisningstilbuddets retssikkerhed styrkes.
- At § 6, stk. 2, 1 og 2, 1) behandlings- og specialundervisningstilbuddet er økonomisk bæredygtigt, 2) der er gennemsigtighed i behandlings- og specialundervisningstilbuddets økonomi, også kommer til at gælde for offentlige behandlings- og specialundervisningstilbud.
- At der differentieres i soliditetsgraden afhængig af, hvor længe tilbuddet har eksisteret, jf. § 6, stk. 3, 3. Se desuden Selveje Danmarks bemærkninger til § 4 og § 10.
- At kommunalbestyrelsens vurdering af behandlings- og specialundervisningstilbuddet lønudgifter til ledelse, jf. § 6, stk. 4 i lov om behandlings- og specialundervisningstilbud, ikke må indgå i beslutningsgrundlaget, når der vælges behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge.

Vedr. § 7 - Kommunalbestyrelsens godkendelse af tilbuddets årsbudget

Jf. § 7 skal kommunalbestyrelsen årligt godkende behandlings- og specialundervisningstilbuddets årsbudget, hvis årsbudgettet 1) sikrer den nødvendige sammenhæng mellem den faglige indsats og de afsatte økonomiske ressourcer, 2) ikke indeholder udgifter, der er uvedkommende for behandlings- og specialundervisningstilbuddets virksomhed, 3) giver mulighed for ansvarlig forvaltning af offentlige midler og 4) adskiller poster til undervisning fra det samlede årsbudget.

Selveje Danmark finder det væsentlig at bemærke, jf. § 7, 3, at kommunalbestyrelsens vurdering af, om behandlings- og specialundervisningstilbuddet forvalter offentlige midler ansvarligt, nødvendigvis kræver, at tilbuddets økonomi er gennemsigtig og bæredygtig, jf. § 6, stk. 2, 1 og 2 – uanset om det drives af en offentlig eller ikke-offentlig aktør.

Selveje Danmark finder det desuden helt unødvendigt, at behandlings- og specialundervisningstilbud skal udarbejde en årlig rapport om tilbuddets virksomhed, som bl.a. skal indeholde økonomiske nøgletal fra behandlings- og specialundervisningstilbuddets seneste regnskab, jf. § 7, stk. 2. Nøgletallene kan allerede fremskaffes fra årsregnskabet, som kommunalbestyrelsen tilsendes.

Selveje Danmark anbefaler,

- At det indskrives i lovteksten, at socialtilsynet gennemgår behandlings- og specialundervisningstilbuddets årsbudget, og at kommunalbestyrelsen forpligtes til at følge socialtilsynets vurdering.
- At § 7, stk. 2 udgår fra lovforslaget, så behandlings- og specialundervisningstilbud ikke pålægges at udarbejde en selvstændig rapport, der indeholder økonomiske nøgletal, som allerede fremgår af behandlings- og specialundervisningstilbuddets årsregnskab.

Vedr. § 10 – Tilbagekaldelse af godkendelse af behandlings- og specialundervisningstilbud

Jf. lovforslagets § 10 kan godkendelse, efter § 4, tilbagekaldes, hvis et behandlings- og specialundervisningstilbud ikke opfylder betingelserne for godkendelse.

Selveje Danmark bemærker, at der ikke nødvendigvis ligger en forseelse til grund for, at kommunalbestyrelsen tilbagekalder et tilbuds godkendelse. Det kan skyldes en række saglige grunde, f.eks. en presset økonomi grundet ydre faktorer.

Selveje Danmark anbefaler,

- At det præciseres i § 10, at tilbagekaldelse af godkendelse af et behandlings- og specialundervisningstilbud har opsættende virkning.

Vedr. § 11 - Unge der fylder 18 år i løbet af skoleåret

Efter § 11 vil kommunalbestyrelsen på baggrund af den pædagogiske-psykologiske vurdering skulle træffe afgørelse om iværksættelse af specialundervisning i et behandlings- og specialundervisningstilbud, hvis barnet også har behov for foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling. Jf. bestemmelsens stk. 3 fremgår det, at det kan besluttes at lade en ung, der fylder 18 år i løbet af skoleåret, fortsætte i behandlings- og specialundervisningstilbuddet resten af skoleåret.

I lovforslagets bemærkninger præciseres det, at det vil være op til kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen, kommunalbestyrelsen i bopælskommunen og behandlings- og specialundervisningstilbuddet at tage stilling til, om den unge skal fortsætte i behandlings- og specialundervisningstilbuddet efter det fyldte 18. år. Hvis en af disse tre ikke ønsker at medvirke til, at den unge kan forblive i tilbuddet, vil den unge ikke kunne fortsætte heri.

Selveje Danmark mener som udgangspunkt, at den unge, der fylder 18 år i løbet af skoleåret, *skal* – ikke *kan* - tilbydes at fortsætte i behandlings- og specialundervisningstilbuddet resten af skoleåret, hvis tilbuddet matcher den unges behov. Samtidig mener Selveje Danmark udelukkende, at det må være et anliggende mellem den betalende bopælskommune og behandlings- og specialundervisningstilbuddet.

Selveje Danmark anbefaler,

- At § 11, stk. 3 omskrives, så det fremgår, at en ung, der fylder 18 år i løbet af skoleåret har ret til at fortsætte i behandlings- og specialundervisningstilbuddet resten af året, hvis tilbuddet matcher den unges behov.

Vedr. § 12 - Henvisning af børn og unge til behandlings- og specialundervisningstilbud

Efter lovforslagets § 12 kan henvisning til et behandlings- og specialundervisningstilbud i en anden kommune end barnets eller den unges bopælskommune kun ske efter forudgående aftale med beliggenhedskommunen. Det fremgår i lovbemærkningerne, at den socialfaglige udredning på socialområdet skal suppleres med den pædagogisk-psykologiske vurdering på undervisningsområdet, der fremover skal gennemføres af bopælskommune inden henvisning til et behandlings- og undervisningstilbud i anden kommune.

Selveje Danmark er enig i behovet for et styrket tværfagligt samarbejde i forbindelse med udredning og visitation, men må samtidig understrege, at det grundige udredningsarbejde i forhold til valg af tilbud ikke må kunne underkendes af beliggenhedskommunen kort tid efter afgørelsen. Selveje Danmark har eksempler på, at der for flere børn og unges vedkommende har været udført dobbeltarbejde af beliggenhedskommunens pædagogiske-psykologiske rådgivning.

Selveje Danmark vil gerne understrege, at beliggenhedskommunens pædagogiske-psykologiske rådgivning kun bør tage stilling til børn og unge med dispensationsbehov. Det må nødvendigvis kunne antages, at bopælskommunen, der henviser barnet eller den unge til det pågældende behandlings- og specialundervisningstilbud, har det største kendskab til barnet, barnets udfordringer og behov, hvorfor

beliggenhedskommunens godkendelse af behandlings- og specialundervisningstilbuddet må være grundlag nok for at indskrive børn og unge uden dispensationsbehov i behandlings- og specialundervisningstilbuddet.

Selveje Danmark anbefaler,

- At det præciseres i § 12, at beliggenhedskommunens pædagogiske-psykologiske rådgivning kun skal tage stilling til børn og unge med dispensationsbehov, som henvises af en anden kommune til et behandlings- og specialundervisningstilbud i kommunen. Behandlings- og specialundervisningstilbuddets skoleleder har indstillingsret.

Vedr. § 13 - Betaling til behandlings- og specialundervisningstilbud

Efter § 13 er det alene kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen, der kan yde betaling med frigørende virkning til behandlings- og specialundervisningstilbud. Dvs. bopælskommunen og beliggenhedskommunen skal aftale refusion for betaling af elevens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand og foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling, jf. § 13, stk. 2.

Selveje Danmark støtter op om intentionerne med lovgivningen, herunder at garantere at der alene bliver henvist børn og unge til behandlings- og specialundervisningstilbud, der er godkendt af beliggenhedskommunen. Men Selveje Danmark forholder sig stadig kritisk til bestemmelsen, da den i sidste ende vil kunne være konkurrenceforvridende.

Selveje Danmark forudser, at beliggenhedskommunens administrative udgifter i forbindelse med bestemmelsen vil kunne resultere i betydelige takststigninger, hvilket nødvendigvis vil få betydning for kommuners villighed til at henvise børn og unge til behandlings- og specialundervisningstilbud i andre kommuner. Samtidig med at det vil drive omkostningerne til området op.

Selveje Danmark er samtidig helt uforstående overfor lovbemærkningen om, at det foreslåede vil betyde, at det påhviler bopælskommunen og beliggenhedskommunen at indgå aftaler om udgiftens størrelse, forfaldsdag og ophør/ophævelse af aftalen. Det er udelukkende et anliggende mellem bopælskommunen og behandlings- og specialundervisningstilbuddet.

Selveje Danmark anbefaler,

- At man ikke må pålægge udgiften til taksten, da det vil kunne være konkurrenceforvridende for ikke-offentlige tilbud.

Udkast til lovforslag om ændring af lov om folkeskolen, lov om social service, lov om socialtilsyn og lov om velfærdsaftaler på dagtilbudsområdet og folkeskoleområdet (Styrkelse af undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge m.v.)*Vedr. ændring af § 20, stk. 8*

Efter § 20, stk. 8 ændres ”interne skoler i dagbehandlingstilbud og på anbringelsessteder, om henvisning af børn til specialundervisning i et andet dagbehandlingstilbud eller anbringelsessted end det dagbehandlingstilbud eller anbringelsessted, som børnene har fået anvist af bopælskommunen” til: ”specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter § 20, stk. 5, herunder den lokale skoleleders beslutningskompetence, om henvisning af børn og unge til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter § 22, stk. 6”.

I lovbemærkningerne præciseres det, at det vil indebære, at det vil være en lokal skoleleder, såsom distriktsskolelederen eller en skoleleder i en specialscole i kommunen, der vil være ansvarlig for fritagelse af fag og afholdelse af prøver for de elever, der modtager specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand på døgninstitutioner, opholdssteder eller det nye institutionsform behandlings- og undervisningstilbud.

Selveje Danmark mener, at ansvaret for fritagelse af fag bør påhvile behandlings- og specialundervisningstilbuddets ledelse, ikke den lokale skoleleder, hvis kendskab til elevens evner, behov mv. nødvendigvis er betydelig lavere, end det kendskab tilbuddets skoleleder har.

Selveje Danmark anbefaler,

- At behandlings- og specialundervisningstilbuddets skoleleder har ansvaret for fritagelse af fag eller fra deltagelse i test eller prøver.

Vedr. indsættelse af § 22, stk. 2

I lovforslagets § 22 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke, at en kommunalbestyrelse efter aftale med en anden kommune kan henvise elever til undervisning i et behandlings- og specialundervisningstilbud, en døgninstitution eller et opholdssted, der er beliggende i en anden kommune.

Selveje Danmark vil igen bemærke, at beliggenhedskommunens pædagogiske-psykologiske rådgivning kun bør tage stilling til børn og unge med dispensationsbehov, jf. Selveje Danmarks bemærkninger til § 12 i lov om behandlings- og specialundervisningstilbud.

Selveje Danmark anbefaler,

- At det præciseres, at beliggenhedskommunens pædagogiske-psykologiske rådgivning kun skal tage stilling til børn og unge med dispensationsbehov, som henvises af en anden kommune til et specialundervisningstilbud på et opholdssted eller en døgninstitution i kommunen. Behandlings- og specialundervisningstilbuddets skoleleder har indstillingsret.

Vedr. indsættelse af § 22 b, stk. 3

Efter lovforslagets § 22 b, stk. 3 vurderes kvaliteten af specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand inden for følgende temaer: 1) Undervisningens organisering 2) Undervisningens tilrettelæggelse og indhold 3) Kompetencer 4) Samarbejde med det lokale skolevæsen m.v.

I forlængelse af Selveje Danmarks bemærkninger til § 5 i lov om behandlings- og specialundervisningstilbud, mener Selveje Danmark, at lovforslaget tildeler det kommunale tilsyn en for stor grad af skøn. Kommunernes forskellige tilsyns- og godkendelsespraksisser kan i sidste ende blive udgiftsdrivende og påvirke retssikkerheden. I lovforslagets bemærkninger fremgår det netop, at forslaget ikke fastsætter et niveau for kvaliteten på tilbuddene, men kun danner en ramme, der skal være mellem kommunen og tilbuddene, og for det tilsyn som skal finde sted med tilbuddene.

Selveje Danmark bidrager som tidligere nævnt meget gerne til arbejdet om kvalitetsskabeloner.

Selveje Danmark anbefaler,

- At den store grad af skøn, som lovforslaget tildeler tilsynet indskrænkes, så der sikres en ensartethed på tværs af kommunegrænser, og behandlings- og specialundervisningstilbuds retssikkerhed styrkes.
- At kvalitetsaftalen stiller de samme krav til offentlige og ikke-offentlige behandlings- og specialundervisningstilbud.

Vedr. indsættelse af § 22 c

Efter lovforslagets § 22 c skal kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen i tilfælde af, at undervisningen ikke opfylder kravene efter § 22 b, fastsætte en frist, inden for hvilken kravene skal være opfyldt. Hvis kravene ikke opfyldes, skal der gives et påbud om overholdelse af kravene. Kommunalbestyrelsen ophæver kvalitetsaftalen ved overtrædelse af påbud.

Selveje Danmark bemærker, at der ikke nødvendigvis ligger en forseelse til grund for, at kommunalbestyrelsen tilbagekalder et tilbuds godkendelse. Det kan skyldes en række saglige grunde, f.eks. en presset økonomi grundet ydre faktorer.

Selveje Danmark anbefaler,

- At det præciseres, at tilbagekaldelse af godkendelse af et behandlings- og specialundervisningstilbud i tilknytning til et opholdssted har opsættende virkning.

Vedr. indsættelse af § 57 f, stk. 3

Efter § 57 f skal børne- og undervisningsministeren føre tilsyn med, at kommunalbestyrelsen indgår kvalitetsaftale efter § 22 b om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand med behandlings- og specialundervisningstilbud, døgninstitutioner og opholdssteder, der er beliggende i kommunen. Det fremgår, jf. stk. 3, at hvis kommunalbestyrelsen ikke opfylder kravene om indgåelse af en kvalitetsaftale, kan ministeren give kommunalbestyrelsen påbud om ikke at benytte tilbuddet.

Selveje Danmark anbefaler,

- At § 57 f, stk. 3 omformuleres, så det kræves, at beliggenhedskommunen går i dialog med behandlings- og specialundervisningstilbuddet om indgåelse af kvalitetsaftale. Det bør kun gælde, at kommunen får påbud om at benytte tilbuddet, hvis kommunen benytter sig af tilbuddet, når det ikke har kunne leve op til kvalitetsaftalens krav, jf. § 22 b, stk. 3.

Vedr. betaling til specialundervisningstilbud på opholdssteder

Selveje Danmark er i tvivl om den nye bestemmelse, § 13 i lov om behandlings- og specialundervisningstilbud også gælder for behandlings- og specialundervisningstilbud i tilknytning til opholdssteder.

Flere af Selveje Danmarks medlemmer driver i dag behandlings- og specialundervisningstilbud i tilknytning til opholdssteder. Den nye bestemmelse vil betyde, at de skal fakturere bopælskommunen for opholdet og beliggenhedskommunen for undervisningen.

Selveje Danmark finder det meget uhensigtsmæssig, at tilbuddene pålægges mere administration, som vil kunne resultere i takststigninger.

Selveje Danmark anbefaler,

- At specialundervisningstilbud i tilknytning til opholdssteder fritages § 13 i lov om behandlings- og specialundervisningstilbud, men at socialtilsynet i stedet pålægges at meddele beliggenhedskommunen om, at opholdsstedet også driver et specialundervisningstilbud. Det er Selveje Danmarks klare opfattelse, at opholdssteder på egen hånd vil ansøge kommuner om at indgå en kvalitetsaftale inden ikrafttrædelse af nærværende lov, hvis de allerede driver eller har ønske om at oprette et tilbud om specialundervisning med specialpædagogisk bistand.

Specifikke bemærkninger til begge lovforslag

Vedr. de økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser

Det fremgår af lovforslagernes bemærkninger, at omkostningerne for erhvervslivet vurderes at kunne overføres til tilbuddenes takster, ligesom det forventes, at de kommunale merudgifter til dels vil vedrøre afledte takststigninger.

Selveje Danmark mener, at forslaget om at lægge udgifterne på tilbuddenes takst, demonstrerer mangel på indsigt i den konkurrencesituation, som ikke-offentlige tilbud befinder sig i.

Selveje Danmark undrer sig desuden over, at lovforslagernes bemærkninger ikke konkret forholder sig til beliggenhedskommunens administrative udgifter i sammenhæng med § 13 i lov om behandlings- og specialundervisningstilbud, hvor de alene kan yde betaling med frigørende virkning til behandlings- og specialundervisningstilbud.

Som tidligere nævnt, forudser Selveje Danmark, at det kan resultere i betydelige takststigninger, som vil kunne få betydning for kommuners villighed til at henvise børn og unge til behandlings- og specialundervisningstilbud i nabokommunerne. Selveje Danmark frygter, at det vil modarbejde, at børn og unge får det rette behandlings- og specialundervisningstilbud, som matcher deres behov.

Selveje Danmark anbefaler,

- At der sættes en fast takstpris for det kommunale tilsyn med behandlings- og specialundervisningstilbud og specialundervisning med specialpædagogisk bistand på døgninstitutioner og opholdssteder på tværs af kommuner og offentlige og ikke-offentlige tilbud. Det skal sikre, at samtlige tilbud pålægges de samme omkostninger.

Vedr. den pædagogiske-psykologiske rådgivning

Selveje Danmark finder det samtidig værd at bemærke, at der er stor variation i kommunernes takst for pædagogisk-psykologisk rådgivning. Takster, hvis lovmæssige ophæng, det er svært at gennemskue.

I Styrelsen for undervisning og kvalitets tematiske tilsyn med interne skoler og de stedlige kommuner, har styrelsen i en række sager tilkendegivet, at det ikke forekommer hensigtsmæssigt, at der indgår et betalingsforhold mellem den interne skole og den stedlige kommune i forbindelse med den pædagogiske-psykologiske rådgivning, hvis det betyder økonomiske overvejelser hos den interne skole i forbindelse med nødvendig pædagogisk-psykologisk rådgivning i undervisningstilbuddet til en elev.

Selveje Danmark mener med fordel, at den pædagogiske-psykologiske rådgivning og takstsætningen af denne kan være et opmærksomhedspunkt i forlængelse af nærværende lovforslag.

Selveje Danmark anbefaler,

- At ansvars- og betalingsforholdet mellem beliggenhedskommunens pædagogiske-psykologiske rådgivning, bopælskommunen og ikke-offentlige behandlings- og specialundervisningstilbud præciseres.

Afsluttende bemærkninger

Afslutningsvis vil Selveje Danmark gerne gøre opmærksom på det kommende arbejde om afdækning af eventuelle barrierer for, at flere behandlings- og specialundervisningstilbud kan etableres som selvejende institutioner, fonde eller socialøkonomiske virksomheder.

Selveje Danmark håber, at dette arbejde igangsættes snarest og bidrager meget gerne til arbejdet.

Selveje Danmark står naturligvis til rådighed, hvis høringsvaret giver anledning til spørgsmål.

De bedste hilsner,

Jon Thorlacius Krog

Branchedirektør, Selveje Danmark

København d. 04.05.2023

Høringssvar vedrørende forslag til Lov om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge, og vedrørende forslag til Lov om ændring af lov om folkeskolen, lov om social service, lov om socialtilsyn og lov om velfærdsaftaler på dagtilbudsområdet og folkeskoleområdet (Styrkelse af undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge m.v.)

Skolealliancen for specialundervisningstilbud takker for muligheden for at afgive høringssvar på forslag til Lov om behandlings- og specialundervisningstilbud, samt forslag til Lov om ændring af lov om folkeskolen, lov om social service, lov om Socialtilsyn og lov om velfærdsaftaler på dagtilbudsområdet og folkeskoleområdet.

Høringssvaret er udarbejdet i samarbejdet mellem Skolealliancens medlemmer, som udgør: LOS – Landsorganisationen for sociale tilbud, Selveje Danmark – Brancheforeningen for selvejende organisationer på velfærdsområdet, FADD – Foreningen af døgn- og dagtilbud for udsatte børn og unge, De Anbragtes Vilkår, Socialpædagogerne, LIVSVÆRK, KFUM's Sociale Arbejde og Jysk Børneforsorg/Fredehjem.

Nærværende høringssvar kommer med bemærkninger til begge lovforslag.

1. Generelle bemærkninger

Skolealliancen finder det positivt, at lovforslagene hensigt er at sikre øget kvalitet på behandlings- og specialundervisningstilbud, samt specialundervisningstilbud på døgninstitutioner og opholdssteder gennem lovgivende rammer for tilsyn, skærpet myndighedsansvar og styrket samarbejde med det lokale skolevæsen. Yderligere finder Skolealliancen det positivt, at det fremgår i lovforslagene, at der skal udvikles én fælles skabelon for de kvalitetsaftaler, som skal indgås mellem kommune og tilbud. Skolealliancen håber, at de ensartede kvalitetsstandarder i aftalerne vil bidrage til et fælles kvalitetsløft på tværs af landet.

Skolealliancen bemærker, at samarbejder på tværs af forvaltninger, kommuner, tilsyn mv. er en forudsætning for, at intentionerne i lovforslagene lykkes. Det gør sig gældende for eksempel, når forvaltninger skal koordinere deres afgørelser om børn og unges fremtid, når en bopælskommune med blik for barnet og en beliggenhedskommune med blik for tilbuddet skal sikre stabilitet for barnet og kvalitet i tilbuddet, og når Socialtilsyn og kommuner med forskellige kompetencer skal enes om, hvad kvalitet er på tværs af undervisning og socialfaglig praksis. Samarbejder mellem så afgørende aktører kræver en struktur og organisering, som for nuværende ikke er løst. Skolealliancen anbefaler derfor ét samlet tilsyn under socialtilsynet for at sikre en uvildig kvalitetsvurdering- og sikring af behandlings- og specialundervisningstilbuddene og specialundervisningstilbuddene på døgninstitutioner og opholdssteder.

Skolealliancen er generelt bekymret for de konsekvenser, det kan have for børn og unge, hvis de tværgående samarbejder, lovforslagene lægger op til, fejler. For det er børn og unge, det går ud over, når afgørelser ikke falder samtidigt, og når beliggenhedskommunen for tilbuddet og bopælskommunen for barnet agerer ud fra hver deres interesser. Derfor stiller Skolealliancen spørgsmål ved, hvordan man vil sikre samarbejdsprocesser, når lovgivningen træder i kraft, så det ikke får modsatte virkning og dermed bliver endnu en hindring for de børn og unge, som kunne få gavn af at gå på et specialundervisningstilbud.

Skolealliancens bekymringer herom nuanceres i de følgende bemærkninger til konkrete forslag.

2. Bemærkninger til konkrete forslag gældende for begge lovforslag

Skolealliancen har en række bemærkninger, som går på tværs af de to lovforslag, der er sendt i høring. Disse fremgår nedenfor.

2.1. Om kvalitetsaftaler, godkendelse og tilsyn

Skolealliancen bemærker, at kommunerne skal indgå kvalitetsaftaler med både kommunale, private og selv-ejende specialundervisningstilbud. Skolealliancen er positiv overfor hensigten med, at tilbuddene uanset ejerforhold vurderes ligeværdigt. Dog bemærker Skolealliancen, at kommunerne skal føre tilsyn med og godkende deres egne tilbud gennem kvalitetsaftalerne. Skolealliancen mener, at det er uhensigtsmæssigt i forhold til at sikre en uvildig kvalitetsvurdering af tilbuddene, at kommunerne skal føre tilsyn med egne tilbud. Derfor anbefaler Skolealliancen endnu engang, at myndighedsfunktionen med godkendelse og tilsyn samles under Socialtilsynet, der har kompetencerne til dette, og som i forvejen har ansvar for kvalitetsvurdering med døgninstitutioner og opholdssteder, hvor specialundervisningstilbud også kan være placeret. I så fald dette ikke imødekommes anbefaler Skolealliancen, at man løser interessekonflikten med kommunernes ansvar for godkendelse og tilsyn af egne tilbud på anden vis.

Skolealliancen finder det positivt, at der skal udvikles én fælles skabelon for kvalitetsaftalerne, der på tværs af kommunerne landet over skal danne baggrund for kvalitetsvurderingen og godkendelserne af specialundervisningstilbuddene. Skolealliancen anbefaler dertil, at kompetencekravet til afholdelse af tilsyn præciseres, så det sikres, at kvalificerede medarbejdere med relevant faglig viden på skole- og socialområdet er repræsenteret til at foretage vurderingen af kvaliteten på tilbuddene.

På trods af, at der skal udvikles en fælles skabelon for kvalitetsaftalerne, herunder med fælles kvalitetskriterier ved tilsyn med tilbuddene, er Skolealliancen bekymret over, hvordan kommunerne vil sikre en ensartet kvalitetsvurdering og ageren i udmøntningen af kvalitetsaftalerne. På tværs af de fem Socialtilsyn ser vi i forvejen, hvordan forskellige praksisser gør sig gældende, hvilket skaber forskellige oplevelser i mødet mellem tilsyn og tilbud. I Skolealliancen tvivler vi på, hvordan en uvildig og ensartet tilsynspraksis kan finde sted på tværs af landets kommuner og i samspil med de fem Socialtilsyn.

Skolealliancen bemærker, at det fremgår i lovforslagene, at tilsynet med tilbuddene deles mellem både kommuner og Socialtilsynet. Det er ressourcer og en kompetencefordeling, som vi mener er både unødvendig og uhensigtsmæssig for alle parter - både tilbud, kommuner, socialtilsynet og børn og unge, som går på skolerne. Skolealliancen finder det bekymrende, at forskellige myndigheder med forskellige kvalitetsforståelser skal vurdere henholdsvis undervisning og socialpædagogiske indsatser på tilbud, hvor de to dele sameksisterer for at imødekomme børn og unges behov og understøtte deres skolegang og udvikling bedst muligt. Derfor anbefaler Skolealliancen, at der oprettes ét helhedsorienteret og tværfagligt tilsyn, hvor kompetencerne til at vurdere både undervisningen og den socialpædagogiske indsats er repræsenteret. Et fælles

tilsyn vil understøtte en kvalificeret udviklings- og forandringsproces gennem faglig sparring og vejledning. Skolealliancen anbefaler derfor et skoletilsyn under socialtilsynet, som kan sikre en ensartet og uvildig praksis, og som samler den administrative og ressourcemæssige byrde til ét sted frem for tre.

Tilsynsfunktionen som opdelt mellem bopælskommunen, der skal sikre tilsyn med barnet, og en beliggenhedskommune, der skal føre tilsyn med tilbuddet, bekymrer Skolealliancen i forhold til de situationer, hvor forskellige interesser kan få betydning fx ved vurderingen af og afgørelse af barnets behov for specialundervisning og hvilket tilbud, der skal imødekomme dette. Skolealliancen er derfor bekymret for de situationer, der kan opstå hvor beliggenhedskommunen har én interesse, som omhandler tilbuddet, og hvor bopælskommunen har blik for kendskabet til barnet.

2.3. Om visitering til specialundervisningstilbud

Skolealliancen bemærker, at lovforslagene har til formål at styrke den individuelle vurdering af børn og unges behov for specialundervisning, så der ved en henvisning til et behandlings- og specialundervisningstilbud eller til et specialundervisningstilbud på en døgninstitution eller et opholdssted foreligger en samtidig afgørelse af både barnets behov for specialundervisning og barnets behov for socialpædagogisk støtte og behandling. Skolealliancen anbefaler i den sammenhæng, at samarbejdet mellem forvaltninger og kommuner styrkes, så børn og unge ikke bliver klemte i en venteposition, hvor afgørelser lader vente på sig.

Med lovforslagene følger, at det ikke længere skal være et krav, at skolens leder fremover skal foretage en årlig vurdering af, om den igangværende indsats for den pågældende elev skal fortsætte eller ændres. Skolealliancen ser i den sammenhæng positivt på, at elever på specialundervisningstilbud får ro til at udvikle sig inden for rammerne af tilbuddet. Dog bemærkes, at fravigelsen fra sådan en ramme kan skabe et manglende blik for barnets videre overgange til anden skole, uddannelse eller beskæftigelse. Derfor anbefaler Skolealliancen, at det fremgår som et kvalitetskriterium, at skolerne løbende tager stilling til barnets behov for specialundervisning og socialpædagogisk støtte og behandling gennem målbeskrivelser og handleplaner.

2.4. Om samarbejdet med det lokale skolevæsen

Skolealliancen ser positivt på en lovforslagenes fokus på øget samarbejde mellem specialundervisningstilbuddene og det lokale skolevæsen, da Skolealliancen er af den overbevisning, at et bredt og styrket samarbejde vil højne kvaliteten til gavn for børn og unge, som fx i perioder kan have brug for at gå på et specialundervisningstilbud for senere at skifte til et andet tilbud i området. Et sådant samarbejde kan derfor skabe bedre forudsætninger for at støtte børn og unge i overgangene mellem tilbuddene, og til det øvrige lokalområde, så børn og unge ikke isoleres på specialundervisningstilbud, hvor det kan være svært at komme videre fra. Samarbejdet på tværs af skoler i lokalområdet kan samtidig bidrage til at udveksle erfaringer og viden om, hvordan man som skole kan arbejde med inklusion og forskellige aktiviteter, som imødekommer børn og unges forskellige undervisningsbehov.

Skolealliancen bemærker, at lovforslagene lægger op til, at specialundervisningstilbuddene skal kobles op på den viden og ekspertise, som kommunens almene folkeskoler, specialklasser og specialskoler har i forhold til børn med særlige behov. Her ønsker Skolealliancen at påpege, at behandlings- og specialundervisningstilbud og specialundervisningstilbud på døgninstitutioner og opholdssteder ligeledes besidder specialiseret viden og ekspertise, som kan være til gavn for de øvrige skoler i lokalområdet. Derfor anbefaler Skolealliancen, at lovforslagene i højere grad opfordrer til ligeværdig erfaringsudveksling og vidensdeling på tværs for at højne kvaliteten af skoletilbuddene i hele området.

2.5. Om fleksibiliteten af afholdelse af afgangsprøver

Skolealliancen ser positivt på, at lovforslagene giver mulighed for, at børn, der fylder 18 år, kan fortsætte på specialundervisningstilbuddet skoleåret ud. Dog vurderes det ikke, at det i sig selv styrker elevernes muligheder for at bestå afgangseksamen.

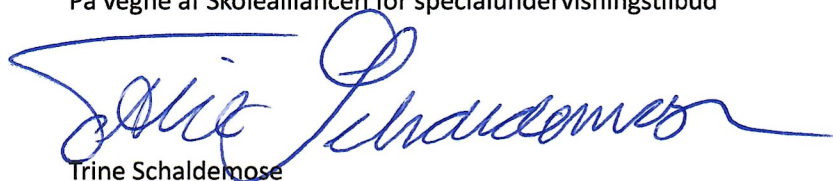
Skolealliancen er optaget af, at elever på specialundervisningstilbud så vidt muligt gennemfører deres skolegang med et afgangsbetv. I den sammenhæng er det ikke Skolealliancens vurdering, at lovforslagene bakk-er op om en fleksibilitet, der bevirker, at elever på specialundervisningstilbud skal kunne tage deres afgangseksamen over flere år, hvilket netop vil skabe fleksibilitet for den enkelte elev til at fuldføre afgangseksamen efter egne behov. Således giver lovforslaget blot en ekstra periode til at gennemføre, men ikke nødvendigvis fleksibiliteten til at udvikle individuelle undervisningsforløb til gavn for den enkelte elev.

2.6. Om specialundervisningstilbud på sikrede lukkede døgninstitutioner

Skolealliancen bemærker, at der i forslaget om Lov om ændring af lov om folkeskolen, Lov om social service, lov om Socialtilsyn og Lov om velfærdsaftaler på dagtilbudsområdet og folkeskoleområdet (Styrkelse af undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge m.v.) indgår specialundervisningstilbud på sikrede døgninstitutioner. Skolealliancen ser positivt på, at lovforslaget, på baggrund af en undersøgelse ved Folketingets Ombudsmand, har fokus på, at man i højere grad fremover skal kunne målrette forløb med udgangspunkt i barnets individuelle behov og ud fra rammerne af og formålet med tilbuddet. Skolealliancen vil dog gerne fremhæve, at det er vigtigt, at tilbuddene så vidt muligt fastholder børn og unge i undervisning med fokus på kernefagene, samt med mulighed for fuld fagrække, da uddannelse er den vigtigste beskyttelsesfaktor mod udsathed, og derfor kan være afgørende for børn og unges overgange efter endt ophold på en sikret døgninstitution.

Skolealliancens medlemmer står selvsagt til rådighed for uddybende kommentarer.

På vegne af Skolealliancen for specialundervisningstilbud

Chef for politik og analyse

LOS - Landsorganisationen for sociale tilbud

8. maj 2023

**Børne-og Undervisningsministeriet
Departementet
Frederiksholms Kanal 25
1220 København K**

**Udkast til forslag om ny lov om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge.
Udkast til lovforslag om ændring af lov om folkeskolen, lov om social service, lov om socialtilsyn
og lov om velfærdsaftaler på dagtilbudsområdet og folkeskoleområdet (Styrkelse af
undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge m.v.).**

Skolelederforeningen takker for muligheden for at afgive høringssvar vedr. *Lovforslag, som udmønter aftale om at styrke undervisningen for anbragte børn og unge*. Skolelederforeningen finder det positivt, at regeringen og et bredt flertal i Folketinget har indgået en aftale, der skal sikre, at børn på dagbehandlingstilbud og anbringelsessteder får den undervisning, de har krav på. En god skolegang, hvor børn og unge får succesoplevelser, er den stærkeste beskyttelsesfaktor for et godt voksenliv.

Skolelederforeningen støtter op om at sikre den fornødne kvalitet indenfor specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand ved at sætte krav om indgåelse af en kvalitetsaftale om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand med tilbuddet, som en betingelse for henvisning. Skolelederforeningen opfordrer til, at der ved indgåelse af kvalitetsaftale tages stilling til, hvorvidt der i kraft af tilbuddets fysiske kapacitet vil opstå et behov for at benytte faglokaler mv. på folkeskoler, samt i dette tilfælde at vurdere hvorvidt dette vil medføre mangel på faglokaler i det lokale skolevæsen.

Skolelederforeningen bifalder, at regler genbesøges, så henvisninger fremover sker på baggrund af vurdering og afgørelse efter både serviceloven og bekendtgørelsen om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand. Skolelederforeningen oplever, at der er behov for gennemsigtige beslutningsprocesser på området, og opfordrer derfor til, at det tydeligt fremgår af en afgørelse, hvad de tildelte ydelser omfatter. Hvis kvalitetsaftalen omfatter en kategorisering af specialpædagogiske behov og krav til behandlingen, kan afgørelsen med fordel henvise hertil.

I aftalen om styrkelse af undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge er der enighed om at gennemføre ændringer, så anbragte og udsatte børn og unge gennem en god skolegang får mulighed for at komme ud af deres udsathed og gennemføre en ungdomsuddannelse. I den forbindelse ønsker Skolelederforeningen at rette opmærksomheden på, at anbragte og udsatte børn og unge skal mødes af positive forventninger til deres individuelle potentiale, men samtidig skal mødes med en forståelse for deres aktuelle funktionsniveau. Der bør i særdeleshed vises forståelse for den tidshorisont, der trods normalbegavelse er forbundet med skulle leve op til kravene om fuld fagrække, minimumstimetall mv. i forlængelse af f.eks. mistriksel gennem en længere periode, længerevarende skolefravær, belastningsgrader osv., ligesom der ved overgangen til ungdomsuddannelse bør tages stilling til et eventuelt fortsat støttebehov.

Skolelederforeningen opfordrer til at samtidigt fokus på faglig, social og personlig progression, herunder et eksplicit hensyn til det samlede funktionsniveau, så barnet eller den unge understøttes i at kunne tage del i både skole, familiebehandling, fritidsliv mv. Af hensyn til omtalte tidshorisont, bakker Skolelederforeningen op om, at unge der fylder 18 år i løbet af skoleåret, skal have ret til at færdiggøre skoleåret i nærværende tilbud.

Skolelederforeningen finder fordel i at ændre navnet "dagbehandlingstilbud", da det ikke skaber associationer til undervisningsdelen. Vi anbefaler dog, at det foreslåede navn "behandlings- og specialundervisningstilbud" ændres til "specialundervisnings- og behandlingstilbud", da det kan indikere, at specialundervisningen udvides med en behandlingsdel. Dette kan også indikere, at behandlingsdelen på et senere tidspunkt kan udgå og eleven kan tilbagesluses til et specialundervisningstilbud.

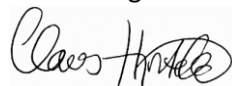
Det fremgår, at børne- og undervisningsministeren fører tilsyn med, at kommunalbestyrelsen indgår kvalitetsaftale, samt påser at specialundervisningstilbud på døgninstitutioner og opholdssteder overholder kravene til undervisningen og har den fornødne kvalitet. I den forbindelse ønsker Skolelederforeningen at påpege, at de bedste betingelser for undervisning af tilfredsstillende karakter skabes gennem dialog og understøttelse af skoler, frem for kontrol og sanktioner. Tilsynene bør baseres på en grundlæggende tillid til, at både skole og forvaltning har kvalitet for øje trods barrierer, og en forståelse for at kvalitet skabes lokalt i interaktionen med børn, unge og medarbejdere.

Også forståelsen af data spiller en vigtig rolle i denne sammenhæng. Skolelederforeningen forstår data som værende både kvalitative og kvantitative data, hvor én type data sjældent kan stå alene, men bør anvendes i sammenhæng og supplere andre typer data. Data giver således ikke et udtømmende svar og viser kun en del af helheden. Data om elever bør tolkes ud fra et nuanceret pædagogisk indblik i den enkelte elev, hvorfor tilsyn med fokus på kvantitative indikatorer, hvor målbare tal/data sættes lig med kvalitet og håndteres med forudbestemte løsninger, bør undgås.

Vi opfordrer til, at der udarbejdes et revideret vejlednings- og inspirationsmateriale til tilsynsførende, som afspejler kravspecifikationer fra kvalitetsaftalen, folkeskolelovens indhold, forståelsen af data og kendskab til afværgestrategier efter magtanvendelser. Tilmed bør der sættes eksplicit fokus på, hvorledes socialpædagogiske tiltag eller behandling kan understøtte undervisningen.

Skolelederforeningen stiller sig naturligvis til rådighed for arbejdsgrupper, der efter vedtagelse af det endelige lovforslag skal udarbejde skabeloner mv.

Med venlig hilsen

Claus Hjortdal

Enhed:
Socialtilsyn og
National Koordination

Sagsbehandler:
Anne Lea Grodt
Stevnhoved

Sagsnr.:
2023 - 3381

Dato:
9. maj 2023

Social- og Boligstyrelsens samlede bemærkninger til lovforslag vedr. aftale om at styrke undervisningen for anbragte børn og unge

Indeværende notat indeholder Social- og Boligstyrelsens bemærkninger til hhv. lovforslag om ændring af folkeskoleloven, serviceloven mv. og lovforslag om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge.

Social- og Boligstyrelsens bemærkninger vedrørende lovforslag om ændring af folkeskoleloven, serviceloven mv.

Til side 1 øverst

Social- og Boligstyrelsen bemærker, at denne lov er planlagt til at træde i kraft efter ikrafttrædelse af barnets lov.

Alle begreb er og alt terminologi skal rettes til, når barnets lov er 3. behandlet.
Det har omfattende betydning for retorikken i bemærkningerne, for paragrafhenvisninger og for det indhold man skriver dette forslag op i mod.

Retorikken i barnets lov er et opgør med stigmatiserende sprogbrug, hvorfor der vil være en del begreber og terminologi der ændres.

Til § 3 stk. 2

Social- og Boligstyrelsen bemærker, at såfremt denne lov vedtages efter barnets lov, skal formuleringen ændres til børne- og unge hjem. Dette vil skulle konsekvensrettes i hele lovforslaget og bemærkninger.

Til § 3 stk. 3

Social- og Boligstyrelsen bemærker, at det af Bemærkning til § 3 stk. 3, 2. pkt. alene er en henvisning til anbringelse på sikret døgninstitution. Særlig sikret afdeling bør ligeledes nævnes, således at begge typer anbringelsessteder nævnes tilsvarende som i servicelovens § 66, stk. 1 nr. 7.

Social- og Boligstyrelsen bemærker endvidere, at næsten alle børn og unge, der anbringes på sikrede institutioner, vil blive anbragt med en tidshorisont på op til tre måneder, men for nogle vil der løbende ske forlængelser, som medfører, at de reelt er anbragt i længere tid. På baggrund heraf foreslår Social- og Boligstyrelsen en præcisering af bestemmelsen f.eks.:

”Børne- og undervisningsministeren fastsætter regler om målrettede undervisningsforløb på op til otte uger for unge, der bliver anbragt på en sikret døgninstitution eller særlig sikret afdeling for en kortere periode, både hvor den unge har behov special-undervisning og anden specialpædagogisk bistand, og hvor den unge ikke har behov herfor, og kan i den forbindelse fravige §§ 5, 7, 7 a, § 14 b, stk. 1 og stk. 2, 1. pkt.« ”

Hermed er det ikke den faktiske periode, som barnet eller den unge er anbragt på den sikrede institution, som er afgørende for, om vedkommende er omfattet, men intentionen ved selve anbringelsen. Det fremstår øvrigt uklart, om ”kortere periode” vil strække sig op til tre

måneder.

Til § 51 stk. 9, 2. pkt.

Social- og Boligstyrelsen bemærker at "forebyggende foranstaltninger" ændres med barnets lov til "støttende indsatser til børn, unge og familier."

Til § 50 stk. 6

Social- og Boligstyrelsen bemærker at man med fordel kan skrive frem hvad der gælder, såfremt barnet har været anbragt fx et år i en anden kommune end handlekommunen. Vil det så være den stedlige kommune (bopælskommunen) der kan blive opmærksom på dette, træffer afgørelse og som afholder udgiften.

Til § 68 b stk. 1

Social- og Boligstyrelsen bemærker at det fremstår uklart om der kun er tale om en vurdering. Social- og Boligstyrelsen bemærker at man med fordel kan præcisere at der skal udarbejdes en PPV forinden anbringelsen således som det fremgår af aftaleteksten fra BUVM.

Social- og Boligstyrelsen bemærker, at man med fordel kan skrive ansvarsfordelingen mellem kommuner mere tydeligt frem, f.eks. i forhold til:

- Konkret og klar stillingtagen til barnets behov for specialundervisning og evt. udarbejdelse af PPV
- Hvilken kommune der skal afholde udgiften
- Hvis kommunerne ikke er enige, hvem skal så udarbejde PPV og hvem skal afholde udgiften

Til pkt. 2.2.2.

Social- og Boligstyrelsen bemærker, at ansvaret og handlingen her fremgår tydeligt. Dette kan med fordel skærpes i bestemmelsen jf. tidligere bemærkning ovenfor.

Social- og Boligstyrelsen foreslår endvidere at der sker præcisering af, at underretningen skal ske til handlekommunen.

Til pkt. 2.6.3

Social- og Boligstyrelsen bemærker, at sætningen i 2. afsnit "*fra lovens ikrafttræden vil skulle godkendes til anbringelse af socialtilsynet, der også vil skulle føre driftsorienteret tilsyn.*" kan misforstås, så det fremstår som om, at det er socialtilsynet der godkender anbringelser. Social- og Boligstyrelsens forslag til ændring: "*..fra lovens ikrafttræden vil skulle godkendes af socialtilsynet, der også vil skulle føre driftsorienteret tilsyn.*"

Social- og Boligstyrelsens bemærkninger vedrørende lovforslag om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge

Generel bemærkning:

Social- og Boligstyrelsen bemærker, at termer og betegnelser med fordel kan justeres i henhold til retorikken i den kommende barnets lov.

Til pkt. 2.1.3

Social- og Boligstyrelsen bemærker at man bør overveje konsekvensen i de konstellationer,

hvor der er opholdssted/døgnbehandling og elever med både ophold men også elever i alm. dagbehandling som ikke nødvendigvis bor på opholdsstedet. Man kan med fordel tage stilling til om der her kan opstå en situation med "dobbel" tilsyn. Dette særligt hvis intentionen er at kommunalbestyrelsen selv kan vælge hvilket socialtilsyn de vil indgå aftale med.

Til pkt. 2.3.3

Social- og Boligstyrelsen bemærker, at man med fordel kan tage stilling til og evt. præcisere, hvilken betydning udfaldet af tilsynet med den socialfaglige del af tilbuddet skal have for muligheden for at anvende de foreslåede sanktioner. Kan et behandlings- og specialundervisningstilbud f.eks. godkendes hvis det vurderes at den socialfaglige del af tilbuddet ikke er tilstrækkelig.

Til pkt. 2.4.3

Social- og Boligstyrelsen bemærker at man med fordel kan præcisere hvorvidt man ønsker at kommunalbestyrelserne frit kan vælge hvilket socialtilsyn man vil indgå aftale med (der er et socialtilsyn pr. region). Såfremt intentionen er at kommunalbestyrelserne frit skal kunne vælge hvilket socialtilsyn man ønsker at indgå aftale med, bemærker Social- og Boligstyrelsen uhensigtsmæssigheden i at lade forholdet være aftaleretligt reguleret, herunder særligt i forhold til hvad de enkelte tilsyn f.eks. vil prissætte en sådan opgave til.

Social- og Boligstyrelsen bemærker endvidere, at det er vanskeligt at se merværdien i den foreslåede model med frit valg af udførende socialtilsyn. Det kan betyde, at én kommune kan få samarbejde med flere socialtilsyn, hvilket eventuelt snarere kan medføre et merarbejde ift. tilsynsområdet.

Til pkt. 3.1.3

Social- og Boligstyrelsen bemærker om der er tale om en fejl, at der her henvises til kvalitetsmodellen og ikke den tidligere omtalte kvalitetsaftale? (på side 50, 3. afsnit) Derudover bemærker Social- og Boligstyrelsen at man med fordel kan præcisere/skrive frem hvorvidt man ønsker at Socialtilsynene skal anvende "kvalitetsmodellen" i deres tilsyn eller om deres tilsyn også skal tage udgangspunkt i den nævnte kvalitetsaftale.

Til pkt. 3.3.3

Social- og Boligstyrelsen bemærker, at det vil være hensigtsmæssigt om man overvejer at lade behandlings- og specialundervisningstilbud omfatte af bekendtgørelse om Tilbudsportalen. Dette med henvisning til, at det omfattende oplysningsgrundlag der skal til for at kunne føre det økonomiske tilsyn, med fordel kan tilgå kommunalbestyrelserne/socialtilsynet i den platform som allerede anvendes til formålet.

Social- og Boligstyrelsen bemærker endvidere at der med fordel kan etableres særskilt hjemmel til at indhente de relevante oplysninger som det f.eks. også fremgår af socialtilsynslovens §7 stk. 3. Det særligt med henvisning til bemærkningerne til dette lovforslags § 8, hvoraf det fremgår at der kan aftales at socialtilsynet varetager tilsynsopgaver i videre omfang, herunder at socialtilsynene bistår med det økonomiske tilsyn.

Til nr. 12. sammenfattende skema (side 66)

Social- og Boligstyrelsen henviser til tidligere bemærkning på vedrørende den variation man

muligvis må påregne i forhold til aftaleforholdet mellem socialtilsynene og kommunalbestyrelserne (jf. prissætning).

Social- og Ældreministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Brølæggerstræde 9
1211 København K

Telefon 72 48 60 00
Fax 72 48 60 01
Email: sl@sl.dk

06-05-2023

Høringssvar fra Socialpædagogerne til udkast til lovforslag, som udmønter aftale om at styrke undervisningen for anbragte børn og unge

Socialpædagogerne har d. 30. marts modtaget høring over udkast til:

- udkast til forslag til en ny lov om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge
- udkast til lovforslag om ændring af lov om folkeskolen, lov om social service, lov om socialtilsyn og lov om velfærdsaftaler på dagtilbudsområdet og folkeskoleområdet (Styrkelse af undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge m.v.)

Socialpædagogerne henviser til og tilslutter sig Skolealliancen for specialundervisningstilbud høringssvar.

God skole og uddannelse er afgørende for, at anbragte og udsatte børn får et godt voksenliv. Derfor er Socialpædagogerne glade for, at der nu er en lov i høring, der sætter rammerne for læring og trivsel for de 3.300 anbragte og udsatte børn og unge i Danmark som går på interne skoler, behandlings- og specialundervisningstilbud.

Socialpædagogerne er særlig godt tilfreds med, at der med Aftale om styrket undervisning for anbragte og udsatte børn og unge er taget nogle vigtige skridt i forhold til at få løftet kvaliteten og fagligheden på interne skoler, behandlings- og specialundervisningstilbud. Det handler både om at få sat gang i en specialeplanlægning på specialundervisningsområdet, forpligtigende samarbejde mellem skolerne og det kommunale skolevæsen, om at få et styrket myndighedsansvar for tilbuddene og et stærkere tilsyn med indsatsen.

Generelle bemærkninger

Konsekvensrettelse af "socialpædagogisk støtte"

Lovforslagene veksler uhensigtsmæssigt mellem at benytte begreber "pædagogisk støtte", "specialpædagogisk støtte" eller "socialpædagogisk støtte". Den indsats, der ydes på behandlings- og specialundervisningstilbud, som følge af en afgørelse efter serviceloven, og som bundet i et barns behov for særlig støtte efter denne lov, er en socialpædagogisk indsats og bør betegnes som sådan konsekvent gennem lovtekst og bemærkninger.

Der er en grundlæggende forskel på den faglige viden og indsigt det kræver at arbejde som pædagog på almenområdet i en vuggestue, børnehave eller folkeskole og på den faglige viden og indsigt det kræver for at udføre en indsats på det socialpædagogiske felt på interne skoler, behandlings- og specialundervisningstilbud. Dette vil samtidig flugte med servicelovens generelle brug af begrebet socialpædagogisk, når der er tale om netop en behandlingsindsats.

Krav om ordnede arbejdsforhold på behandlings- og specialundervisningstilbud.

Socialpædagogerne finder, at der i lighed med fx reglerne i friskoleloven §7, bør stilles krav om ordnede løn- og ansættelsesvilkår for medarbejdere på private og selvejende behandlings- og specialundervisningstilbud. Dette kan fx indføres i forbindelse med den nærmere regulering af kvalitetsaftalernes form og indhold.

Specifikke bemærkninger

Offentliggørelse af data om tilbud

Med udkast til loven indføres krav om økonomisk bæredygtighed og gennemsigtighed for behandlings- og specialundervisningstilbud. Der skal bl.a. afrapporteres på forhold mellem pris og kvalitet, herunder opstilles krav om årsbudget og regnskab, krav om kommuners adgang til økonomiske nøgletal, krav om oplysningspligt ved koncern eller koncernlignende konstruktioner samt krav om oplysning om ejerforhold og omfang af udbetalt udbytte de sidste fem år.

Det er beklageligt, at der derimod ikke stilles krav om indberetning på Tilbudsportalen eller oplysningerne på anden vis ikke gøres offentlig. Dette umuliggør en sammenligning af pris og kvalitet for den enkelte kommune, som med det foreliggende kun får indsigt i de enkelte behandlings- og specialundervisningstilbud. Krav om indberetning på Tilbudsportalen eller tilsvarende offentliggørelse vil muliggøre, at det bliver lettere i første omgang at sammenligne behandlings- og specialundervisningstilbud på tværs.

Ansvar for undervisning

I bemærkninger til udkast til ændring af lov om folkeskolen fremgår det, at det er den lokale skoleleder, fx distriktsskolelederen eller en skoleleder i en specialskole i kommunen, der vil være ansvarlig for fritagelse af fag og afholdelse af prøver for de elever, der modtager specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand på døgninstitutioner, opholdssteder eller behandlings- og undervisningstilbud.

Socialpædagogerne mener, at ansvaret for fritagelse af fag bør være behandlings- og specialundervisningstilbuddets ledelse, som har kendskab til barnets samlede situation, og ikke

den lokale skoleleder, hvis kendskab til eleverne må forventes at være betydelig mere centreret om barnets skolesituation.

Venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, reading "Verne Pedersen". The script is cursive and fluid, with the first name "Verne" and last name "Pedersen" clearly distinguishable.

Verne Pedersen
Forbunds næstformand

Børne- og Undervisningsministeriet

Alene fremsendt via. e-mail til:

aarjk@uvm.dk

Dato: 08-05-2023

Sagsnr: 00.15.00-A00-14-23

Socialtilsyn Hovedstadens høringssvar til udkast til forslag til en ny lov om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge

Børne- og Undervisningsministeriet sendte den 30. marts 2023 høring af lovforslag, som udmønter aftale om at styrke undervisningen for anbragte børn og unge.

På baggrund heraf har Socialtilsyn Hovedstaden følgende bemærkninger til udkast til forslag til en ny lov om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge:

Ad § 3, stk. 2

Det fremgår af forslaget § 3, stk. 2, at Kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen har det overordnede ansvar for tilsynet med behandlings- og specialundervisningstilbud, uanset om det er kommunale, regionale eller private tilbud.

Vi er opmærksomme på, at socialtilsynet, jf. forslaget § 8, stk. 2, bliver den udøvende part i dele af tilsynet, og at dette kan sikre en vis uvildighed, men samtidig lægges der op til, at den stedlige kommune har det endelige ansvar ift., om der skal iværksættes yderligere tiltag eller i sidste ende sanktioneres overfor tilbuddet.

Helt grundlæggende vil Socialtilsyn Hovedstaden foretrække, at det nærmere indhold af socialtilsynenes tilsyn med de omfattede tilbud fastlægges ved lov, fremfor i individuelle aftaler med hver enkelt kommune. Vi mener ikke, at det vil hindre, at kommunerne fx kan have forskelligt serviceniveau eller foretage forskellige prioriteringer. Men det vil sikre, at der stilles de samme grundlæggende krav til kvaliteten, uanset hvilken kommune et tilbud er beliggende i.

I modellen lægges op til, at ansvaret for at følge op på socialtilsynets vurdering af kvaliteten forbliver hos den stedlige kommunalbestyrelse, dvs. herunder ift. at træffe de nødvendige foranstaltninger, såfremt kvaliteten i et tilbud er for lav. Det er en politisk vurdering, hvorvidt det er hensigtsmæssigt.

Socialtilsynet forstår det dog således, at Socialtilsynet ikke kan træffe afgørelse om fx påbud, skærpet tilsyn eller tilbagerækning af godkendelse. I den forbindelse bør der tages klart stilling til, om

Socialtilsynet skal have andre reaktionsmuligheder, f.eks. ift. at kunne udføre ekstra tilsyn, indkalde til dialogmøder mv., eller om socialtilsynet alene skal orientere den stedlige kommune.

Såfremt modellen fastholdes, kan det overvejes at stille krav til den stedlige kommunes behandling af og reaktion på oplysninger om lav kvalitet i et tilbud beliggende i kommunen, herunder i forhold til videregivelse af oplysninger fra tilbuddet selv, jf. forslaget § 9, der alene stilles krav til tilbuddet om hurtighed i forhold til bekymrende oplysninger. Samme krav stilles ikke til kommunens videregivelse til Socialtilsynet, når det kommer til videregivelse af de nødvendige oplysninger. Endvidere skal der være en opmærksomhed på en kompliceret kommunikationskæde, da lovforslaget lægger op til, at en kommune, der benytter et tilbud skal videregive evt. bekymring fra kommunen, medarbejdere eller borgere til den kommune, der har ansvaret for tilbuddet, hvorefter denne kommune skal videregive bekymringen til Socialtilsynet.

Ad § 5, stk. 2

Det er grundlæggende uklart for Socialtilsyn Hovedstaden, hvad opgaven med at "føre tilsyn med kvaliteten af foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling, der ydes efter lov om social service og den indgåede kvalitetsaftale" (den foreslåede § 8, stk. 2) omfatter.

Det er således uklart, om den omfatter hele den foreslåede § 5, stk. 2, eller alene § 5, stk. 2, nr. 5 ("kompetencer hos medarbejdere, der varetager foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling efter lov om social service"). Det skal i den forbindelse fremhæves, at det er Socialtilsyn Hovedstadens erfaring, at kvaliteten af den pædagogiske støtte og behandling ikke kan foretages ved snævert at se på kompetencerne hos medarbejderne. Således har fx normering og fysiske rammer mv. også betydning for kvaliteten af indsatsen. Det bør derfor klarere tages stilling til, hvilken opgave socialtilsynet får med lovforslaget og hvordan den nærmere er afgrænset.

Desuden lægger lovforslaget op til, at der klart kan sondres mellem tilbuddets undervisningsmæssige indhold og tilbuddets pædagogiske/behandlingsmæssige indhold (jf. f.eks. at der henvises til "foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling efter lov om social service" i § 5, stk. 2, nr. 5). Socialtilsyn Hovedstadens erfaring fra tilsyn med dagbehandling er, at der i sådanne tilbud ikke i praksis kan sondres så klart mellem, hvad der er undervisning, og hvad der er "pædagogisk støtte og behandling", og hvem der udfører det. Da det har betydning for, hvordan tilbuddene fagligt ansues, så har det også betydning for tilsynets indhold, og det anbefales derfor, at denne del tydeliggøres.

Vi anbefaler, at Børne- og Undervisningsministeriet i tillæg til den foreslåede § 5, stk. 2, hvis den vedtages, udarbejder et koncept eller en kvalitetsmodel for den del af tilsynet, der skal varetages af socialtilsynene med henblik på at sikre en tydeligere afgrænsning fra tilsynet med undervisningsdelen, så tilsynet bliver ført på en så ensartet måde som muligt på tværs af landet og så der sikres hensigtsmæssig opgavedeling og efter behov samarbejde.

Ad § 8, stk. 4

Socialtilsyn Hovedstaden finder, at der med bemyndigelsesbestemmelsen i forslaget § 8, stk. 4 lægges op til vide rammer for, hvilke regler for socialtilsynets tilsyn, som kan fastsættes efterfølgende, og at dette gør den fremtidige tilsynsopgave og dets omfang klar.

Socialtilsyn Hovedstaden vil derfor opfordre til, såfremt tilsynene skal overtage en sådan opgave, at der i god tid inden loven træder i kraft, gives flere oplysninger og en nærmere indikation på, hvordan bemyndigelsesbestemmelsen udmøntes.

F.eks. er det uklart hvor mange tilsyn, der skal foretages pr. tilbud, er der tale om et årligt tilsyn? Er det anmeldte eller uanmeldte tilsyn eller kommer uanmeldte tilsyn til at være aftalebaserede ud fra konkrete risikovurderinger? Hvis et tilbud består af flere afdelinger, hvor afdelingerne reelt er forskellige behandlings- og specialundervisningstilbud, på forskellige adresser, vurderer vi, at det vil være hensigtsmæssigt, at hver afdeling får sit eget tilsyn. I vejledning til lov om socialtilsyn punkt 28 er det afgrænset, hvornår et tilbud med flere afdelinger på forskellige adresser kan anses for ét samlet tilbud. Det er ikke nok, at driftsherren er den samme, hvis ikke de øvrige betingelser er opfyldt. Vi vurderer i relation til dette, at det er af stor betydning ift. planlægning af fremtidigt ressourceforbrug samt ift. at kunne yde et kvalificeret tilsyn, at det afdækkes, hvad der defineres som henholdsvis tilbud og afdeling, i henhold til den nye lov, samt at det defineres hvor omfangsrigt et tilsyn skal være.

Socialtilsynet anbefaler i forbindelse med vores ønske om en centralt fastlagt ensartet kvalitetsmodel for området, ligesom der arbejdes ud fra i socialtilsynets nuværende tilsyn, at der også tages stilling til, om der skal arbejdes med alle temaer hvert år, eller om der skal arbejdes risikobaseret ud fra udvalgte temaer. Socialtilsynet finder det uklart, men vigtigt at vide, om fx dialogmøder eller yderligere tilsyn, ud fra en konkret risikovurdering, skal aftales særskilt ved en allonge til kontrakt mellem stedlige kommune og socialtilsynet løbende? I den forbindelse henleder socialtilsynet opmærksomheden på det ressourceforbrug, og risiko for uensartet praksis, der vil være, ved det aftalebaserede fremfor, at tilsynet med behandlings- og specialundervisningstilbud bliver fastlagt ved en ren lovmodel.

Det er grundlæggende fint, at de mere detaljerede dele udmøntes ved fx bekendtgørelse eller vejledning. Men når så væsentlige dele af opgaven første defineres efterfølgende, er det svært for socialtilsynet at komme med kvalificeret input, ligesom det ikke alene gør vores forberedelse til opgaven, men også estimering af ressourceforbruget svært. Socialtilsyn Hovedstaden vil derfor opfordre til, at modellen præciseres yderligere inden forhandling med KL og lovforslagets økonomiske konsekvenser (DUT), og at alle dele af modellen, hvad enten der er tale om lovgivning, bekendtgørelse eller vejledning færdiggøres i god tid inden lovforslaget ikrafttræden.

Generelle bemærkninger til udkast til forslag til en ny lov om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge

Socialtilsynet finder det generelt positivt, at der iværksættes initiativer med henblik på at styrke tilsyn og kvalitet på behandlings- og specialundervisningstilbud.

Vi vurderer dog, at der er nogle uhensigtsmæssigheder ved en aftalebaseret model fremfor en ren lovmodel, og at dette bl.a. er, at det vil omfatte meget bureaukrati ift. dialog om kontraktvilkår socialtilsyn og stedlige kommune imellem, ligesom der eventuelt vil skulle indgås sideløbende databehandleraftaler mellem socialtilsynet og stedlige kommune. Socialtilsyn Hovedstaden finder det uklart, hvordan dataansvaret er fastlagt i forbindelse med den nye lov, og ser en risiko for meget bureaukrati, hvis vi skal være databehandlere for 29 dataansvarlige kommuner. Socialtilsyn Hovedstaden anbefaler derfor, at dataansvaret i forbindelse med forslaget til den nye lov præciseres.

Socialtilsynet har erfaret, at det aftalebaserede tilsyn kan være meget ressourcekrævende, da gældende ret, jf. socialtilsynslovens § 3, stk. 1, nr. 2, bl.a. omfatter valgfri tilkøbsydelser mellem stedlig kommune og socialtilsynet om afgrænsede tilsynsopgaver, og socialtilsynet via denne ordning har ført tilsyn med bl.a. nogle behandlingsskoler ud fra en konkret kontrakt. Da stedlige kommune har det overordnede ansvar, og er dataansvarlig varetager socialtilsynet, som databehandler kun de afgrænsede opgaver, og en afgrænset behandling af personoplysninger - efter instruks fra dataansvarlig. Dette gør, at der løbende skal bruges tid på kontraktopdatering, samt at efterleve diverse krav fra databehandleraftaler. Socialtilsynet anbefaler, at der tages klart stilling til hvor dataansvaret er placeret ved en aftalebaseret model.

Den afgrænsede tilsynsopgave, som er uddelegeret til socialtilsynet kan også gøre ansvaret uklart for de borgere, der benytter disse tilbud. F.eks. er socialtilsynets whistleblowerordning ikke en del af den afgrænsede, uddelegerede tilsynsopgave, så borgere skal, hvis de ringer til denne, henvises til stedlige kommune, medmindre andet er aftalt. Socialtilsynet finder det hensigtsmæssigt, at mest muligt ansvar for tilsyn er forhåndsfastlagt f.eks. lov. Whistleblowerordningen er et eksempel, da mange forskellige aftaler med forskellige kommuner, som der lægges op til med forslaget til den nye lov, ift. whistleblows og ekstra tilsyn, både vil omfatte meget bureaukrati, men også forvirring for bl.a. borgere og medarbejdere i tilbud. I forlængelse heraf kan ansvaret også blive uklart for andre kommuner, der køber tilbud, hvor tilsynsforpligtigelse hører under en anden kommune, hvordan de skal reagere ved bekymring. Socialtilsyn Hovedstaden mener, at det grundlæggende er uhensigtsmæssigt, at socialtilsynets tilsyn skal baseres på individuelle kvalitetsaftaler indgået mellem kommunen og hvert enkelt tilbud. Det vil betyde, at der ikke nødvendigvis stilles samme krav til kvaliteten på tværs af landet.

Desuden vil det være forbundet med et meget stort administrativt arbejde for både stedlige kommuner og socialtilsyn at indgå sådanne aftaler (samt eventuelle tilhørende databehandleraftaler) dels mellem kommune og tilbud, dels mellem kommune og socialtilsyn. Til illustration vil det betyde, at Socialtilsyn Hovedstaden skal indgå 29 individuelle aftaler om tilsyn med de tilbud, der er beliggende i eller har hovedsæde i pågældende kommune, med de 29 kommuner under i Region Hovedstaden. Her under kan der være et potentielt forskelligt tilsyn og kvalitetsaftaler for hver af tilbuddene beliggende i kommunen, ligesom tilbuddet kan omfatte afdelinger beliggende i andre kommuner såfremt tilbuddet har afdelinger andre steder i landet.

Behandlingstilbud der ikke er omfattet af forslaget til ny lov om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge:

Det fremgår under overskriften *Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige* på forslagets side 64, at det er ca. 85 tilbud, der vil være omfattet af den nye lov. Det fremgår ikke, hvor mange afdelinger disse tilbud driver.

Det blev ved teknisk gennemgang af lovforslaget præciseret, at denne udregning ikke omfatter tilbud på døgninstitutioner og opholdssteder, der efter folkeskoleloven giver specialundervisning til børn og unge, der er henvist til dagbehandling i tilbuddet, da disse tilbud ikke er omfattet i forslaget til den nye lov.

Socialtilsynet vil i den forbindelse gøre opmærksom på, at vi i dag ikke fører tilsyn med interne skoler på et anbringelsessted. Det gælder hverken de organisatoriske forhold, de behandlingsfaglige forhold, økonomien eller de fysiske rammer. Vi ser derfor en risiko for, at der fremover ikke vil blive ført samme grundige tilsyn med sådanne interne skoler, der hverken er omfattet af forslaget til den nye lov eller af socialtilsynsloven, og at børn, der visiteres hertil, derfor ikke vil opleve at få en styrket skolegang.

Socialtilsynet står til rådighed, såfremt Børne- og Undervisningsministeriet skulle have spørgsmål til ovenstående eller ønsker bemærkninger uddybet.

Venlig hilsen

Mette Marie Koudal Jørgensen (mejo10)

Jurist

Socialtilsyn Hovedstaden

www.socialtilsyn.frederiksberg.dk/

Børne- og Undervisningsministeriet

8. maj 2023

Høringssvar til forslag til Lov om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge

Socialtilsyn Midt takker for muligheden for at give høringssvar til forslag til Lov om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge.

Socialtilsynet skal indledningsvist bemærke, at det er lidt uklart, om der fortsat kan eksistere interne skoler tilknyttet sociale tilbud, uden at disse godkendes som behandlings- og specialundervisningstilbud. Dette idet følgende fremgår af udkastet:

Døgninstitutioner og opholdssteder, der er godkendt af socialtilsynet efter socialtilsynsloven og har en kvalitetsaftale om specialundervisning med beliggenhedskommunen, jf. det samtidig fremsatte lovforslag nr. L [xx] om ændring af lov om folkeskolen, lov om social service, lov om socialtilsyn og lov om velfærdsaftaler på dagtilbudsområdet og folkeskoleområdet (Styrkelse af undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge m.v.), vil kunne give foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling efter serviceloven samt specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter folkeskoleloven til børn og unge, der er omfattet af målgruppen for tilbuddet og er henvist til dagbehandling i tilbuddet, og derfor ikke er anbragt. Sådanne døgninstitutioner og opholdssteder vil ikke blive omfattet af reglerne om behandlings- og specialundervisningstilbud i nærværende lovforslag af den grund.

Der fremgår videre, af forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen, lov om social service, lov om socialtilsyn og lov om velfærdsaftaler på dagtilbudsområdet og folkeskoleområdet (Styrkelse af undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge m.v.), følgende:

»Undervisning som nævnt i 1. pkt. kan også gives i behandlings- og specialundervisningstilbud efter § 20, stk. 5, eller specialundervisningstilbud på døgninstitutioner og opholdssteder, efter § 20, stk. 5.«

Såfremt det er tilfældet, at der fortsat kan eksistere interne skoler tilknyttet sociale tilbud, er det socialtilsynets vurdering, at det bør præciseres om, og i bekræftende fald, i hvilket omfang socialtilsynet fører tilsyn med de pædagogiske indsatser, der leveres under skoledelen. Det er Socialtilsyn Midts' vurdering, at der, på samme måde som ved behandlings- og specialundervisningstilbud, bør føres tilsyn med de socialfaglige indsatser, der leveres på interne skoler tilknyttet sociale tilbud. Det bemærkes, at skoletilbud af denne karakter kan være organisatorisk adskilt fra tilbud omfattet af lov om socialtilsyn § 4.

Det bemærkes videre, at de elever, der går på en intern skole tilknyttet fx et opholdssted, kan være elever, der også er anbragt på opholdsstedet, og som der derfor har støttebehov, som må antages også at være gældende under deltagelse i skoledelen.

Dette underbygges af, at kravet om indgåelse af kvalitetsaftale også skal forholde sig til den specialpædagogiske indsats. Dette er beskrevet i forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen, lov om social service, lov om socialtilsyn og lov om velfærdsaftaler på dagtilbudsområdet og folkeskoleområdet (Styrkelse af undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge m.v.):

»§ 22 b. Kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen og en døgninstitution eller et opholdssted, jf. § 20, stk. 5, skal indgå en kvalitetsaftale om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand. Det er en betingelse for indgåelse af en kvalitetsaftale, at specialundervisningstilbuddet på en døgninstitution eller et opholdssted har den fornødne kvalitet, jf. stk. 3.

Stk. 2. Den kvalitetsaftale, som kommunalbestyrelsen indgår med et behandlings- og specialundervisningstilbud, jf. § 20, stk. 5, efter reglerne herom i lov om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge, skal sikre den fornødne kvalitet inden for specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, jf. stk. 3.

Socialtilsyn Midt skal videre bemærke, at der af forslag til Lov om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge § 8 fremgår følgende:

§ 8. Kommunalbestyrelsen, jf. § 3, fører tilsyn med, om behandlings- og specialundervisningstilbuddet overholder kvalitetsaftalen, jf. §§ 4-5.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen, jf. § 3, indgår aftale med socialtilsynet, jf. § 2 i lov om socialtilsynet, om at føre tilsyn med kvaliteten af foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling, der ydes efter lov om social service og den indgåede kvalitetsaftale.

...

Idet der henvises til lov om socialtilsyn § 2, der regulerer hvilket socialtilsyn, der har tilsynskompetencen på hvilke geografiske områder, vurderer Socialtilsyn Midt ikke at beliggenhedskommunen frit kan vælge hvilket socialtilsyn, der skal indgås en aftale med.

Det er vurderingen, at aftalen skal indgås med det socialtilsyn, der jf. § 2 i lov om socialtilsyn, har kompetencen.

I relation til dette skal det bemærkes, at der af lov om socialtilsyn § 2, stk. 3 nr. 6 fremgår, at:

6) Private tilbud, jf. § 4, stk. 1, nr. 2-4, der indgår i koncerner eller koncernlignende konstruktioner, jf. § 2 a, stk. 1, hører under socialtilsynet i den region, hvor koncernen eller den koncernlignende konstruktion har sin hovedadresse. Koncerner har hovedadresse, hvor moderselskabet har hjemsted, jf. selskabslovens § 5, nr. 13. Koncernlignende konstruktioner har hovedadresse, hvor det tilbud, jf. § 4, stk. 1, nr. 2-4, der først har søgt om godkendelse, jf. § 5, har adresse.

Bekendtgørelse om socialtilsyn har indført undtagelser til denne bestemmelse, ved oprettelsen af specialisttilsyn.

Dette betyder, at tilsynet med koncerner og koncernlignende konstruktioner henhører under Socialtilsyn Hovedstaden og Socialtilsyn Midt, uanset om hovedadresserne for koncerner og

koncernlignende konstruktioner er beliggende i de øvrige socialtilsyns myndhedsområde jf. § 2 i lov om socialtilsyn.

Socialtilsyn Midt anbefaler, at der også henvises til Bekendtgørelse om socialtilsyn § 1 i lovforslagets § 8, såfremt ønsket er at sikre overensstemmelse med socialtilsynenes nuværende geografiske kompetenceområder. Dette af hensyn til socialtilsynets brug af ressourcer, hvor det er muligt at gennemføre tilsyn jf. aftalen på behandlings- og specialundervisningstilbud samtidig med gennemførelsen af det almindelige driftsorienterede tilsyn på tilbuddet omfattet af lov om socialtilsyn § 4. På den måde sikres det samtidig, at de unge i behandlings- og specialundervisningstilbuddet ikke skal forholde sig til flere tilsynsmyndigheder end højest nødvendigt.

Socialtilsyn Midt bemærker, at mange tilbud i dag allerede skal forholde sig til en lang række forskellige tilsyn.

Socialtilsyn Midt anser det derfor som mest hensigtsmæssigt hvis tilsynet følger det stedlige tilsyn eller specialisttilsynet, hvis tilbuddet er underlagt et sådant. Alternativt kunne man tale for, at området organiseres som en specialistfunktion da hvert enkelt tilsyn vil have en relativt begrænset mængde tilbud med behandlings- og specialundervisningstilbud. Dette for at sikre, at der er tilstrækkelig kompetence på området.

Socialtilsynet skal videre bemærke, at det med fordel kan præciseres, hvilke sanktionsmuligheder kommunalbestyrelsen har, hvis socialtilsynet afdækker mangelfuld kvalitet.

Det fremgår af den foreslåede bestemmelse i folkeskolelovens § 22 c, stk. 1, at kommunalbestyrelsen i tilfælde af, at *undervisningen* (min fremhævelse) i et behandlings- og specialundervisningstilbud ikke opfylder kravene i kvalitetsaftalen, vil skulle fastsætte en frist inden for hvilken, kravene skal være opfyldt. Det fremgår videre, at hvis kravene ikke opfyldes inden for denne frist, vil der skulle gives et påbud om overholdelse af kravene, og en overtrædelse af kommunens påbud vil betyde, at kvalitetsaftalen ophæves.

Det beskrives, at det foreslåede vil indebære, at såfremt et behandlings- og specialundervisningstilbud ikke opfylder betingelserne i kvalitetsaftalen både for så vidt angår de sociale indsatser og de økonomiske forhold, vil kommunalbestyrelsen på samme vis, som hvis tilbuddet ikke opfylder de undervisningsmæssige krav til godkendelse, skulle fastsætte en frist inden for hvilken kravene skal være opfyldt.

Opfylder behandlings- og specialundervisningstilbuddet ikke kravene inden for denne frist, vil kommunalbestyrelsen skulle udstede et påbud til tilbuddet herom. Overtrædelse af kommunens påbud vil betyde, at kvalitetsaftalen ophæves, og tilbuddet ikke længere vil kunne modtage elever.

Socialtilsynet finder det ikke tydeligt beskrevet i lovteksten, at en sådan frist kan knyttes til overholdelse af socialfaglige indsatser, idet der i folkeskolelovens § 22c stk. 1 henvises til *undervisningen*, og da der derudover alene er beskrevet, at godkendelse efter § 4 kan tilbagekaldes, hvis behandlings- og special-undervisningstilbud ikke opfylder betingelserne for godkendelse, jf. §§ 4-5.

Socialtilsynet skal videre bemærke, at det fremgår af lovforslagets § 19, stk. 2 at:

Stk. 2. For private behandlings- og specialundervisningstilbud, som er oprettet før den 1. januar 2024, og som på det tidspunkt ikke er selvejende institution, forening, aktieselskab, anpartsselskab, partnerselskab eller virksomhed med begrænset ansvar omfattet af lov om visse erhvervsdrivende virksomheder, skal kravet i [§ 2, stk. 1, 2. pkt.], senest være opfyldt den 1. januar 2029. Er kravet i [§ 2, stk. 1, 2. pkt.], ikke opfyldt den 1. januar 2029, bortfalder godkendelsen.

Socialtilsynet skal bemærke, at i det omfang tilbuddene drives af enkeltmandsvirksomheder eller interessentskaber, der derudover driver tilbud efter lov om socialtilsyn § 4, skal virksomheden være omdannet inden den 31.12.2024.

Det fremgår af lovforslaget, at det følger af den foreslåede § 8, stk. 3, at børne- og undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om kommunalbestyrelsens tilsyn med behandlings- og specialundervisningstilbud, herunder krav til tilsynets indhold, karakter og omfang.

Det fremgår videre, at dette vil indebære, at børne- og undervisningsministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om det tilsyn, som kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen vil skulle føre med behandlings- og special-undervisningstilbud.

En sådan bemyndigelse vil kunne benyttes til at fastsætte nærmere regler om indholdet af tilsynet med specialundervisningen og den specialpædagogiske bistand.

Det fremgår, at en sådan bemyndigelse vil kunne benyttes til at fastsætte nærmere regler om indholdet af tilsynet med kvaliteten af foranstaltninger i form af pædagogiske støtte og behandling. Der vil således f.eks. kunne fastsættes regler om, at beliggenhedskommunen skal deltage i socialtilsynets tilsynsbesøg i behandlings- og specialundervisningstilbud.

Det fremgår endelig, at der også vil kunne fastsættes nærmere regler om tilsynets karakter og omfang, herunder om, at der skal foretages besøg, om disse skal være anmeldte eller uanmeldte og med hvilken hyppighed. Sådanne bestemmelser om tilsynsbesøg vil tidligst kunne finde anvendelse fra den 1. juli 2024.

Socialtilsynet skal i den forbindelse bemærke, at det er afgørende for socialtilsynets planlægning og ressourcefordeling, at der hurtigst muligt kommer afklaring på udstrækningen af socialtilsynets tilsynsforpligtigelse.

Det bemærkes i den forbindelse, at det vil være vigtigt, at det i reglerne fastlægges i hvilket omfang og hvad der kan delegeres til socialtilsynene, herunder i hvilket omfang, socialtilsynene selv kan indhente relevante oplysninger direkte hos tilbuddene.

Det bør videre afklares, i hvilket omfang socialtilsynet kan anbefale processuelle skridt i forbindelse med afdækningen af tilbuddets kvalitet, velvidende, at det er kommunalbestyrelsens myndighed og ansvar at vurdere, hvilke skridt der er relevante. Det bemærkes, at Socialtilsyn Midt, i forbindelse med tilkøbsopgaver, giver anbefalinger om processuelle skridt i overleveringen til kommunen.

Det følger af lovens lovforslagets ikrafttrædelsesbestemmelse, at kommunalbestyrelsen indgår aftale med socialtilsynet efter at tilbuddene er godkendt første gang. Socialtilsyn Midt undrer sig over, at socialtilsynet ikke inddrages i kvalitetsvurderingen i forbindelse med tilbuddenes godkendelse, når baggrunden for lovforslaget netop er at sikre en højere

kvalitet i tilbuddene, og at man i den forbindelse har vurderet, at opgaven varetages bedst af socialtilsynene.

Afslutningsvist skal Socialtilsyn Midt bemærke, at kravene til kvalitetsaftalerne og aftalerne mellem kommune og socialtilsyn kan være afgørende for socialtilsynets tidsforbrug i forbindelse med tilsynsopgaven.

Socialtilsyn Midts vurdering er, at der vil være et yderligere tidsforbrug forbundet med at tilpasse og udforme individuelle aftaler samt tilpasse tilsynet til de konkrete aftaler.

Aftalen indeholder desuden en forudsætning om, at tilsynet vurderer, hvorvidt tilbuddet lever op til kvalitetskontrakten med kommunen.

Disse kontrakter må forventes at have forskelligt indhold og vil være en opgave, som tilsynskonsulenterne skal forberede individuelt ved hvert tilsyn.

Individuelt tilpassede tilsyn vil generelt kræve flere ressourcer. Hvor mange ressourcer afhænger af den konkrete udmøntning.

Ud over selv tilsynet inkl. rapportskrivning vil der være følgende opgaver;

- Indledende møde og afklaring af rammer eller justering af rammer
- Udarbejdelse af aftale
- Forberedelse af tilsynet herunder et møde mellem konsulent og bestiller/tilbud. Mødet fungerer som en risikovurdering og sikring af de individuelle hensyn og ønsker.
- Overlevering af resultater herunder eventuelle anbefalinger

Såfremt der er spørgsmål til ovenstående, er I velkomne til at kontakte os.

Med venlig hilsen

Socialtilsyn Midt

Børne- og Undervisnings- ministeriet (BUVM)
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K

Socialtilsyn Nord
Postadresse:
Springvandspladsen 5
9800 Hjørring
Telefon 7233 6930
socialtilsynnord@hjoerring.dk
www.socialtilsynnord.hjoerring.dk

Sendt pr. mail til aarjk@uvm.dk

Den 02-05-2023

Sagsnr.: 00.01.00-A50-4-14

Sagsnummer 23/05739 – Høringssvar – Lovforslag vedrørende aftale om at styrke undervisningen for anbragte børn og unge

Børne- og Undervisningsministeriet sendte den 30. marts 2023 udkast til lov om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge i høring hos blandt andre Socialtilsyn Nord, Hjørring Kommune.

Socialtilsyn Nord takker for denne lejlighed til at afgive høringssvar til udkastet.

Socialtilsyn Nords kommentarer til udkast til lov om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge følger nedenfor.

1. Adgang til indhentning af oplysninger

Det følger af lovforslagets § 9, at behandlings- og specialundervisningstilbud skal give kommunalbestyrelsen de faglige, organisatoriske og økonomiske oplysninger om behandlings- og specialundervisningstilbuddet, som, kommunalbestyrelsen vurderer, er nødvendige for kommunalbestyrelsens tilsyn med behandlings- og specialundervisningstilbuddet.

Det følger desuden af lovforslagets § 9, stk. 3, at kommunalbestyrelsen skal give socialtilsynet de oplysninger, som er nødvendige for, at socialtilsynet kan føre tilsyn med kvaliteten af foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling efter lov om social service i behandlings- og specialundervisningstilbud. Samtidig følger det af noten til den foreslåede § 9, stk. 1, at det er kommunalbestyrelsen, der skal vurdere, om oplysningerne er relevante.

Socialtilsyn Nord bemærker, at der ikke er adgang for socialtilsynet til at indhente relevante oplysninger. Det er Socialtilsyn Nords vurdering, at dette vil skabe en i mere ressourcekrævende og forlænget sagsbehandlingstid, som ikke er ideel, når oplysninger skal gå igennem kommunen.

Derudover er det Socialtilsyn Nords vurdering, at det er en udfordring i forhold til gennemsigtighed, at oplysningerne skal gå gennem beliggenhedskommunen, fordi behandlings- og specialundervisningstilbuddet ikke vil vide, hvilke oplysninger socialtilsynet modtager.

Forslag

På ovenstående baggrund foreslår Socialtilsyn Nord, at der skal hjemles en adgang til, at socialtilsynet selv kan indhente relevante oplysninger fra behandlings- og specialundervisningstilbuddet.

2. Mulighed for sanktion

Kommunalbestyrelsen kan udstede påbud, hvis ikke undervisning vurderes at være af en tilstrækkelig kvalitet, jævnfør folkeskolelovens § 22 c, jævnfør folkeskolelovens § 22 b.

Det følger af lovforslagets § 10, stk. 1, at godkendelse efter § 4 tilbagekaldes, hvis behandlings- og specialundervisningstilbud ikke opfylder betingelserne for godkendelse, ikke har en forsvarlig økonomisk kvalitet, eller kommunalbestyrelsen ikke kan godkende årsbudgettet.

Det er Socialtilsyn Nords vurdering at den eneste mulighed for at sanktionere et behandlings- og specialundervisningstilbud er at tilbagekalde godkendelsen. Det er et drastisk indgreb, hvis det vurderes, at der er tale om forhold, som, man forventer, et behandlings- og specialundervisningstilbud kan rette op på.

Derudover følger det af forarbejderne til lovforslagets § 10, at lovgiver har til hensigt at give behandlings- og specialundervisningstilbuddene påbud, inden der træffes afgørelse om at tilbagekalde godkendelsen. Det, bemærker Socialtilsyn Nord, er positivt, men som § 10 er formuleret, er der ikke hjemmel i loven til den forudgående påbudsproces.

Det følger af forarbejderne til lovforslagets § 4, at kvalitetsaftalen skal omfatte indholdet af tilsynsfunktionen og sanktionsmuligheder, hvis kvalitetsaftalen ikke overholdes.

Socialtilsyn Nord stiller sig undrende for, om det er hensigten, kommunerne skal indgå kvalitetsaftaler vedrørende samtlige behandlings- og specialundervisningstilbud, hvoraf der fremgår sanktionsmuligheder, som kan laves individuelle for de enkelte tilbud. Hvis det er tilfældet, henstiller Socialtilsyn Nord til, at der i stedet lovgives om konkrete sanktionsmuligheder, som er ensartet på landsplan.

Forslag

Socialtilsyn Nord foreslår, at der hjemles en klar adgang til at sanktionere behandlings- og specialundervisningstilbuddene med påbud, inden der træffes afgørelse om at tilbagekalde godkendelsen.

3. Godkendelse

Det følger af § 3, at kommunen træffer afgørelse om godkendelse af tilbuddet. Hvis ikke tilbuddet lever op til kravene kan det ikke godkendes.

I lov om socialtilsyn findes en hjemmel til at give vilkår i forbindelse med godkendelser, til at sikre at der bliver rettet op på mindre forhold. Så der kan gives en godkendelse, hvis det kun er mindre krav som tilbuddet endnu ikke lever op til.

Forslag

Socialtilsyn Nord foreslår, at der hjemles en mulighed for at træffe afgørelse om vilkår i behandlings- og specialundervisningstilbuddenes godkendelse.

4. Kvalitetsaftalen

Det fremgår af bemærkningerne til § 4 om kvalitetsaftalen, at Børne- og undervisningsministeren vil kunne fastsætte krav til kvalitetsaftalernes form og indhold, således der kommer en skabelon som skal benyttes.

Det angives, at der i skabelonen kan fastsættes krav til indsendelsesfrister og regnskabsår i forbindelse med indgåelsen af aftale, samt krav om årsbudgettet godkendes før året går i gang.

Forslag

Socialtilsyn Nord foreslår, at de nævnte krav skrives i loven eller i en bekendtgørelse til loven, således at de standardiseret krav om eksempelvis regnskabsår, ikke skal fremgå af en kvalitetsaftale, men at der blot kan henvises til overholdelse af kravene i loven eller bekendtgørelsen.

5. Krav om antal tilsynsbesøg

Som lovforslaget er formuleret, er der ikke noget krav til antallet af tilsynsbesøg.

I lov om socialtilsyn § 7, stk. 4 fremgår det, at socialtilsynet som led i det løbende driftsorienterede tilsyn skal besøge alle omfattede tilbud mindst en gang årligt.

Forslag

Socialtilsyn Nord foreslår, at der tilføjes et krav til det årlige antal af tilsynsbesøg hos behandlings- og specialundervisningstilbud, og at kravet bliver, at behandlings- og specialundervisningstilbuddene skal besøges mindst en gang årligt.

6. Vilkår for aftalen mellem kommunalbestyrelsen og socialtilsynet

Det følger af lovforslagets § 8, stk. 2, at kommunalbestyrelsen indgår aftale med socialtilsynet om at føre tilsyn med kvaliteten af foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling, der ydes efter lov om social service og den indgåede kvalitetsaftale.

Det følger også af noten til lovforslagets § 21, at det alene vil være det praktiske arbejde i forbindelse med tilsynsopgaven, der udføres af socialtilsynet.

Forslag

Socialtilsyn Nord bemærker, at der i lovforslaget ikke fremgår nogen beskrivelse af vilkår for aftalen mellem kommunalbestyrelsen og socialtilsynet.

Socialtilsyn Nord foreslår, at det konkretiseres i lovforslaget, om de aftaler, som socialtilsynet skal indgå med kommunerne, er standardaftaler, så socialtilsynet kommer til at levere helt samme tilsyn til alle tilbud, eller om der bliver mulighed for at lave forskellige aftaler med forskellige kommuner afhængigt af omfanget af opgaven. Her kunne der for eksempel være tale om behov for ekstra tilsyn eller et tilsynsbesøg af længere varighed, i forbindelse med sanktionssager eller kvalitetsmangler.

7. Identifikation af den konkrete opgave

Det fremgår ikke af lovforslaget, hvordan det skal identificeres, hvilke tilbud reglerne drejer sig om. Det fremgår at det ikke hensigten, at tilbuddene skal fremgå af Tilbudsportalen, hvilket giver anledning til tvivl om, hvor og hvordan Socialtilsynet skal tilegne sig viden og få oplysninger om den konkrete opgave, og hvor og hvordan Socialtilsynet skal orienteres om ændringer i tilbuddenes kvalitetsaftaler.

Forslag

Socialtilsyn Nord foreslår, at det tydeliggøres, hvor og hvordan socialtilsynet skal tilegne sig viden og få oplysninger om den konkrete opgave, og hvor og hvordan Socialtilsynet skal orienteres om ændringer i tilbuddenes kvalitetsaftaler.

8. Koncernforhold

Det følger af lovforslagets § 4, stk. 3, at behandlings- og specialundervisningstilbuddet er forpligtet til at oplyse, om tilbuddet er en afdeling af et tilbud, eller om tilbuddet indgår i en koncern eller en koncernlignende konstruktion.

Det er Socialtilsyn Nord's vurdering, at oplysningen om koncernforhold er relevant i forhold til, at ejerforholdet skal fremgå af kvalitetsaftalen, og i forhold i vurderingen af tilbuddets økonomi.

Oplysningen om koncernforhold er også relevant i forhold til, hvilket socialtilsyn der skal føre tilsyn med det konkrete behandlings- og specialundervisningstilbud på grund af socialtilsynenes specialistfunktioner, som fremgår af lov om socialtilsyn § 2, stk. 3.

Fordi tilbud, der indgår i koncerner og koncernlignende konstruktioner er en specialistfunktion, jævnfør lov om socialtilsyn § 2, stk. 3, kommer de socialtilsyn, der har specialistfunktionen, til at føre tilsyn med behandlings- og specialundervisningstilbud, der er beliggende i flere forskellige kommuner. I tilfælde, hvor behandlings- og specialundervisningstilbud indgår i en koncern eller en koncernlignende konstruktion og har forskellige beliggenhedskommuner, vil tilsynet med behandlings- og specialundervisningstilbuddene varetages af det samme socialtilsyn men af forskellige kommuner, afhængigt af tilbuddenes beliggenhed.

Det er Socialtilsyn Nords vurdering, at det kræver en øget koordinering beliggenhedskommunerne imellem, når tilsynet med behandlings- og specialundervisningstilbud, der indgår i en koncern eller en koncernlignende konstruktion, varetages af forskellige kommuner. Socialtilsyn Nord bemærker, at det, ud fra et tids- og ressourcemæssigt perspektiv, er hensigtsmæssigt, at det overordnet bliver beliggenhedskommunernes, og ikke socialtilsynenes, opgave, at varetage koordineringen.

Forslag

Socialtilsyn Nord foreslår, at beliggenhedskommunerne forpligtes til at koordinere med hinanden i forhold til tilbud, der er del af en koncern eller en koncernlignende konstruktion, som har behandlings- og specialundervisningstilbud, der er beliggende i flere kommuner. Dette gælder særligt de koncerner eller koncernlignende konstruktioner, der har tilbud på både Sjælland og i Jylland, hvor de ikke vil være underlagt pædagogisk tilsyn fra samme socialtilsyn.

9. Økonomi

Det følger af lovforslaget at det er beliggenhedskommunen der godkender budget og føre det økonomiske tilsyn.

Det bemærkes, at det fremgår af lovforslaget at private tilbud har mulighed for at udbetale udbytte jævnfør lovforslaget. Der kan ikke udbetales udbytte af den del der går til undervisning, men udelukkende fra den socialfaglige del, som er det vi vil få tilsynet med. Vi vil derfor have behov for kendskabet til tilbuddenes økonomi i forhold til om de udbetaler udbytte, i et omfang der gør, at der ikke er sammenhæng mellem pris og kvalitet.

Forslag

Socialtilsyn Nord foreslår, at det sikres at socialtilsynet får de nødvendige økonomiske oplysninger om tilbuddet, særligt for at kunne vurdere om der er sammenhæng imellem pris og kvalitet.

10. Godkendelse af behandlings- og specialundervisningstilbud

Det følger af lovforslagets § 8, stk. 2, at kommunalbestyrelsen indgår aftale med socialtilsynet, denne bestemmelse træder først i kraft efter kommunerne skal have indgået kvalitetsaftale med alle tilbud, og dermed har godkendt dem.

Der fremgår ikke en proces for godkendelse af nye tilbud som ønsker at blive oprettet.

Forslag

Socialtilsyn Nord foreslår, at beliggenhedskommunerne forpligtes til at sikre at Socialtilsynet vurderer at den pædagogisk kvalitet af behandlings- og specialundervisningstilbud er tilstrækkelig inden tilbuddet kan godkendes. Både i forhold til de eksisterende og i forhold til når der er nye behandlings- og specialundervisningstilbud der skal godkendes.

11. Specialundervisningstilbud på anbringelsessteder

Det fremgår, at specialundervisningstilbud på anbringelsessteder kun har tilsyn fra kommunen i forhold til undervisning. Vi bemærker, at det er ud fra en forventning om at Socialtilsynet har godkendt tilbuddet pædagogisk.

Det er Socialtilsyn Nord vurdering, at specialundervisningstilbud på anbringelsessteder i dag er placeret i særskilte afdelinger, i fysiske rammer som ikke ligger ved anbringelsesstedet og varetages af andet personale end det personale der i øvrigt er på anbringelsesstedet.

Forslag

Socialtilsyn Nord foreslår, at de præciseres at man kun kan være et specialundervisningstilbud i et anbringelsessted, hvis man benytter samme fysiske rammer og personale som er godkendt som en del af tilbuddet.

Hvis et anbringelsessted driver et tilbud i andre fysiske rammer med andet personale, vil det blive betegnet som et behandlings- og specialundervisningstilbud.

-o0o-

Har I spørgsmål til ovenstående, er I velkomne til at kontakte jurist Lene Skougaard Magle på telefon 72 33 69 38 eller på mail lene.skougaard.magle@hjoerring.dk.

Med venlig hilsen

Susan Havmand Stender
Afdelingsleder

Børne- og Undervisningsministeriet
Frederiksholms Kanal 25
1220 København K

Fremsendes alene pr. e-mail til aarjk@uvm.dk

Socialtilsyn Syds høringssvar til udkast til forslag til lov om behandlings- og specialtilbud til børn og unge og udkast til forslag om ændring af folkeskoleloven, lov om socialtilsyn mv.

Børne- og Undervisningsministeriet fremsendte den 30. marts 2023 udkast til forslag til lov om behandlings- og specialtilbud til børn og unge og udkast til forslag om ændring af folkeskoleloven, lov om socialtilsyn mv. i høring hos bl.a. Socialtilsyn Syd, som har følgende bemærkninger til udkastene:

Bemærkninger til forslag til lov om behandlings- og specialtilbud

Socialtilsyn Syd er positiv over for, at der indføres godkendelse af og tilsyn med behandlings- og specialtilbud.

Uanset, at en større del af den konkrete udmøntning af lovforslaget ses at være overladt til senere bekendtgørelser, jf. herved den foreslåede § 8, stk. 3 og 4, ses den foreslåede ordning imidlertid at indeholde en betydelig administrativ tyngde og kompleks og byrdefuld koordinering mellem forskellige aktører i tilsynsarbejdet.

Denne administrative byrde ses at kunne undgås, hvis den samlede tilsynsopgave med behandlings- og specialundervisningstilbud overlades til socialtilsynene.

Opretholdes lovforslagets kompetencefordeling mellem forskellige aktører vil snitflader mellem undervisning og socialpædagogisk støtte i praksis blive vanskelige at fastlægge i denne type tilbud, hvilket også kan medføre unødige administrative byrder.

Det samme gælder de nærmere vilkår for aftaleindgåelsen mellem beliggenhedskommuner og socialtilsyn, hvor der er et betydeligt behov for klarhed og præcisering, hvilket tillige gør sig gældende i forhold til fordeling af opgaverne.

Som eksempel herpå kan nævnes afsnit 2.4.3. i de generelle bemærkninger til forslaget, hvoraf det fremgår, at procesbeslutninger ikke kan overlades til socialtilsynet.

Socialtilsyn Syd forstår det sådan, at procesbeslutninger vedrørende beliggenhedskommunernes afgørelsesvirksomhed ikke kan overlades til socialtilsynene, men at socialtilsynene kan tilrettelægge og træffe beslutninger i relation til udførelsen af tilsynsopgaven.

Det kan imidlertid også forstås sådan, at socialtilsynene ikke kan tilrettelægge den praktiske udførelse af tilsynsopgaven.

Socialtilsyn Syd

Østerågade 40
5672 Broby
Tlf. 7253 1900
socialtilsynsyd@fmk.dk
www.socialtilsynsyd.dk
08-05-2023

Kontakt
Sissel Schmidt (sschm)

sschm@fmk.dk

+4572531964

Sådanne uklarheder omkring grundlæggende spørgsmål medfører omfattende administrative byrder, og det vil derfor være en forudsætning for effektiv implementering af forslaget, at der på forhånd er fastlagt klare og tydelige rammer.

I forhold til stedlig kompetence forstår Socialtilsyn Syd den foreslåede § 8, stk. 2, med bemærkninger sådan, at der med henvisningen til § 2 i lov om socialtilsyn henvises til den heraf følgende stedlige kompetence.

Bemærkninger til forslag om ændring af folkeskoleloven, lov om socialtilsyn mv.

Socialtilsyn Syd er positiv over for forslaget om udvidelse af omfang og indhold af tilsynsopgaven i forhold til anbringelsespladser på efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler.

Venlig hilsen

Peter Bjerregaard Andersen
Tilsynschef

Børne- og undervisningsministeriet
Frederiksholms Kanal 25
1220 København K

Fremsendt pr. mail til: aarjk@uvm.dk

Dato: 8. maj 2023
Sagsnummer: 23-000063
Sagsansvarlig: malvi
Telefon: 72361452
E-mail: socialtilsynost@holb.dk

Høringssvar vedr. udkast til forslag til Lov om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge

Socialtilsyn Øst kvitterer hermed for modtagelsen af høring over udkast til forslag til Lov om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge samt forslag til Lov om ændring af lov om folkeskolen, lov om social service, lov om socialtilsyn og lov om vedfærdsaftaler på dagtilbudsområdet og folkeskoleområdet (Styrelse af undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge m.v.).

Overordnet vil vi bemærke, at det er positivt at der tages initiativer til at styrke indsatsen i forhold til undervisning for anbragte og udsatte børn og unge, hvilket vi også i vores tilsynspraksis har erfaret er et område, der kalder på et særligt fokus.

Det må dog også bemærkes at der i reglerne i forhold til behandlings- og specialundervisningstilbud tages højde for de meget forskellige forudsætninger børn og unge i tilbuddene har og giver meget forskellige afsæt for læring og pædagogisk indsats.

Vi kan være bekymret i forhold til om den foreslåede ordning vil resultere i den ønskede styrkelse af kvaliteten, i forhold til den organisering og forankring, der er foreslået i udkastet.

I forhold til udkastet til **lovforslaget om behandlings- og specialundervisningstilbud** har vi følgende bemærkninger til de foreslåede bestemmelser:

Uhensigtsmæssig deling af tilsynsopgaven

På baggrund af vores mangeårige erfaring med tilsyn på tilbud indenfor det sociale område er det vores vurdering at den foreslåede tredeling af tilsynsopgaven på behandlings- og specialundervisningstilbud er uhensigtsmæssig og at dette kan indebære en risiko for at man ikke opnår den ønskede effekt af lovændringen.

Det er vores vurdering at en opdeling af myndighedsansvaret og den konkrete udførelse af tilsynet med de berørte tilbud, bør være placeret hos samme myndighed. Vi har i snart 10 år arbejdet med såvel at lave tilsyn for kommuner om tilkøb i forhold til tilbud, der ikke er omfattet af lov om socialtilsyn ligesom vi selv i 2015 tilkøbte assistance til udførelse af re-godkendelser fra en ekstern aktør. På baggrund af disse erfaringer er det vores vurdering at det er ganske svært som myndighed at varetage myndighedsopgaven på baggrund af oplysninger og vurderinger som man ikke selv har tilvejebragt og hvor man derfor ikke har viden om "hvilke sten der er vendt" i forbindelse med tilsynet.

Når en myndighedsopgave placeres på 98 kommuner, vil dette kunne medføre risiko for at der opstår uensartethed i den måde myndighedsopgaven forvaltes på, hvilket ikke er hensigtsmæssigt.

Vores anbefaling er på baggrund af ovenstående at myndighedsopgaven og tilsynet med den socialfaglige indsats placeres hos en myndighed, der vil kunne samarbejde med Undervisningsministeriets tilsynsmyndighed i forhold til den undervisningsmæssige indsats.

Såfremt den foreslåede ordning fastholdes, har vi nedenstående bemærkninger til de enkelte bestemmelser:

Kompetent socialtilsyn

På baggrund af de drøftelser vi har haft omkring lovforslaget med andre aktører, har vi erfaret at der er uklarhed om, hvilket socialtilsyn, der skal varetage tilsynsopgaven, herunder om lovforslaget lægger op til at kommunerne har frit valg i forhold til hvilket socialtilsyn man ønsker at indgå en aftale med.

Vi må på den baggrund anbefale at det i den foreslåede bestemmelse i § 8, stk. 2 i forslaget tydeliggøres at kommunalbestyrelsen skal indgå aftalen med socialtilsynet i vedkommende region, hvilket er det, som fremgår af bemærkningerne til den foreslåede § 21 i lovforslaget.

Vi vil bemærke at der ikke ses at være taget højde for § 1 i bekendtgørelse om socialtilsyn, der beskriver en række undtagelser i forhold til § 2 i lov om socialtilsyn. I henhold til denne bestemmelse er bl.a. opgaven med at føre tilsyn på delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, sikrede institutioner og særligt sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger samt åbne afdelinger i tilknytning til en delvis lukket afdeling eller døgninstitution eller en sikret institution jf. § 66, stk. 1, nr. 7 henlagt til Socialtilsyn Øst.

Henset til at der i disse specifikke typer af tilbud drives interne skoler for de anbragte børn og unge vil det ikke være hensigtsmæssigt at tilsynet med den pædagogiske støtte og behandling placeres i det regionalt kompetente socialtilsyn. Tilsynskompetencen bør i stedet placeres hos det socialtilsyn, der i forvejen fører tilsynet med det øvrige tilbud og på denne baggrund har en indgående viden om tilbuddet.

Uklart hvilke tilbud som er omfattet af forslaget

På baggrund af gennemgangen af lovforslaget synes vi at det opleves uklart, hvilke tilbud der omfattes af de foreslåede regler.

Særligt følgende afsnit i bemærkningerne til den foreslåede § 1 i forarbejderne giver anledning til uklarhed i forhold til, hvilke tilbud der er omfattet, særligt i forhold til sociale tilbud med interne skoler: *Døgninstitutioner og opholdssteder, der er godkendt af socialtilsynet efter socialtilsynsloven og har en kvalitetsaftale om specialundervisning med beliggenhedskommunen, jf. det samtidig fremsatte lovforslag nr. L [xx] om ændring af lov om folkeskolen, lov om social service, lov om socialtilsyn og lov om velfærdsaftaler på dagtilbudsområdet og folkeskoleområdet (Styrkelse af undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge m.v.) vil kunne give pædagogisk støtte eller behandling efter serviceloven samt specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter folkeskoleloven til børn og unge, der er omfattet af målgruppen for tilbuddet og er henvist til dagbehandling i tilbuddet og derfor ikke er anbragt. Sådanne døgninstitutioner og opholdssteder vil ikke blive omfattet af reglerne om behandlings- og specialundervisningstilbud i nærværende lovforslag af den grund.*

Med henblik på at sikre kvalitet i den uddannelsesmæssige indsats over alle udsatte børn og unge bør alle disse tilbud, som udbyder behandlings- og specialundervisningstilbud, være underlagt samme rammer i forhold til godkendelse og tilsyn.

Oplysningspligt og hjemmel til indhentelse

I den foreslåede § 9 er det beskrevet at tilbuddene har oplysningspligt overfor den stedlige kommune, der har myndighedsansvaret. Denne myndighed skal så videreformidle oplysningerne i medfør af § 9, stk. 3. Den nuværende formulering ligger imidlertid op til at det er den stedlige kommune som i forhold til stk. 3 foretager vurderingen af hvilke oplysninger der er nødvendige for at socialtilsynet kan varetage sin tilsynsopgave, hvilket ikke er hensigtsmæssigt.

Oplysningspligten bør således udvides til direkte at omhandle socialtilsynet i forhold til de oplysninger som vedrører den socialfaglige kvalitet.

Vores anbefaling er at det direkte hjemles at kommunalbestyrelsen kan delegere retten til indhentelse af oplysninger til socialtilsynet, således at det er socialtilsynet som får mulighed for at definere hvilke

oplysninger, der er relevante i forhold til tilsynet.

Økonomi i forhold til varetagelsen af tilsynsopgaven

Det fremgår ikke af forslaget, hvordan socialtilsynet økonomisk skal betales for varetagelsen af tilsynsopgaven på vegne af kommunerne – det fremgår alene at dette efterfølgende skal DUT-forhandles med kommunerne.

Vi vil hertil bemærkes at det på det foreliggende uklare grundlag vil være vanskeligt at kvalificere eventuelle estimater på tidsforbruget til tilsyn, når alle de grundlæggende forhold omkring tilsynsopgaven ikke er klarlagt, fx i forhold til tilsynsintensitet, afrapportering m.v.

Manglende sanktionshemmel

Lovforslaget lægger op til, at der alene vil være mulighed for at kommunalbestyrelsen kan inddrage en udstedt godkendelse, hvis det vurderes at denne ikke længere kan opretholdes. Der ses således ikke være hjemmel til udstedelse af andre sanktioner overfor tilbuddene, som fx svarende til muligheden for påbud og skærpet tilsyn i lov om socialtilsyn. Når der alene er mulighed for at inddrage en godkendelse, kan der være risiko for at man vil have tilbud med manglende kvalitet, hvor manglerne ikke er tilstrækkelige til at godkendelsen inddrages, og hvor kommunalbestyrelsen med den nuværende formulering ikke vil have mulighed for at tage andre skridt overfor tilbuddet med henblik på at understøtte en positiv udvikling i kvaliteten.

Vi anbefaler derfor at der gives sanktionshemmel i stil med de som fremgår af lov om socialtilsyn, idet disse erfaringsmæssigt er hensigtsmæssige i forhold til at understøtte fokus på kvalitet og udvikling heraf.

Koncernlignende konstruktioner og flere tilbud under samme cvr nr.

I forhold til den foreslåede § 4, stk. bemærker vi at begrebet ”koncernlignende konstruktioner” alene er et begreb som anvendes i lov om socialtilsyn og at det derfor bør understreges at der er tale om tilbud, hvor socialtilsynet har truffet afgørelse om at der er tale om en koncernlignende konstruktion.

Vi vil gerne påpege at der mangler en beskrivelse af hvordan man vil håndtere eventuelle behandlings- og specialundervisningstilbud som drives som selvstændige tilbud, men under samme juridiske enhed (samme cvr nr.). Placeres godkendelses- og tilsynskompetencen hos den stedlige kommune for det enkelte tilbuds geografiske beliggenhed, vil man kunne risikere at forskellige kommuner skal ind og vurdere på tilbuddene, herunder deres økonomi, hvilket er uhensigtsmæssigt henset til at tilbuddene er indbyrdes sammenhængende og afhængige.

I forhold til forslaget til **lov om ændring af folkeskoleloven, lov om social service, lov om socialtilsyn og lov om velfærdsaftaler på dagtilbudsområdet og folkeskoleområdet (Styrkelse af undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge m.v.)** har vi følgende bemærkning til forslaget:

I forarbejderne under afsnit 2.6.3 fremgår følgende:

Den foreslåede ændring vil medføre, at efterskoler, frie fagskoler eller frie grundskoler med kostafdeling, der har otte pladser eller derunder til anbringelse af børn og unge efter § 52, stk. 3, nr. 7, i serviceloven eller efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, fra lovens ikrafttræden vil skulle godkendes til anbringelse af socialtilsynet, der også vil skulle føre driftsorienteret tilsyn.

I forhold hertil anbefaler vi at der indskrives en overgangsperiode inden for hvilken de tilbud, der ikke tidligere har været omfattet af socialtilsynets godkendelses- og tilsynskompetence, skal godkendes af socialtilsynet. Dette vil svare til de overgangsperioder, der tidligere har været i forbindelse med at man har lagt nye typer af tilbud ind under socialtilsynets kompetenceområde.

Hvis der måtte være nogle spørgsmål til dette brev, er I velkomne til at kontakte os.

Med venlig hilsen

Trine Stokholm
Tilsynschef

Att aarjk@uvm.dk

"Høringssvar – Lovforslag vedr. aftale om at styrke undervisningen for anbragte børn og unge."

Høringssvar (omend vi til vores undren ikke er på høringslisten)

Ungdomsuddannelsernes Vejlederforening er meget positive over, at der er politisk vilje til og opmærksomhed på at styrke af undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge.

Særligt er vi glade for at der i lov om velfærdsaftaler på dagtilbudsområdet og folkeskoleområdet er et meget stort fokus på at sikre kvalitet og økonomi i specialtilbuddene samt at kompetencekravene hos medarbejderne sættes højt.

Faktisk er vi meget tilfredse med at der i §5 og frem udtrykkes, at specialtilbuddene ikke skal være et profitforetagende, men derimod et tilbud der kvalitetssikres på flere organisatoriske parametre.

Der er i lovforslaget tale om parametre hvorom der i en årrække har været rejst berettiget kritik, bl a gennem ministeriets eget tilsyn med støttetilbuddene

Herudover er vi meget tilfredse med at der i udkastet præciseres at der er underretningspligt, og om konsekvenserne af manglende opfyldelse heraf

Da der erfaringsmæssigt er lang sagsbehandlingstid omkring tildeling af specialundervisning og anden behandling og støtte, forudsætter vi at der gennem KUI og PPR etableres en fast track-model så undervisningen og anden form for støtte og behandling kan iværksættes så hurtigt som muligt

Vi henviser i øvrigt til bekendtgørelse [Bekendtgørelse om særlige tilskud til specialpædagogisk bistand m.v. til elever, kursister og deltagere med funktionsnedsættelser eller tilsvarende svære vanskeligheder \(retsinformation.dk\)](#) som evt skal konsekvenstilrettes (BEK 1947 af 10.12.2020)

På vegne af Ungdomsuddannelsernes Vejlederforening

Lotte Klein, formand og Benny Wielandt, næstformand

§ 5. Det er en betingelse for kommunalbestyrelsens indgåelse af en kvalitetsaftale, at behandlings- og specialundervisningstilbuddet efter en samlet vurdering har den fornødne kvalitet, jf. stk. 2. Stk. 2. Kvaliteten af et behandlings- og specialundervisningstilbud vurderes inden for følgende temaer: 1) Undervisningens organisering, tilrettelæggelse og indhold m.v., jf. folkeskolelovens § 22 b, stk. 2-4. 2) Organisation og ledelse. 3) Elevernes selvstændighed og relationer. 4) Målgrupper, metoder og resultater. 5) Kompetencer hos medarbejdere, der varetager foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling efter lov om social service. 6) Økonomiske forhold, jf. § 6. 7) Fysiske rammer. 8) Behandlings- og specialundervisningstilbuddets samarbejde med de relevante kommunale myndigheder